DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

TAHSİN YÜCEL

Anadolu Masalları

Resimleyen: Dağıstan Çetinkaya

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rahtey.org

ANADOLU MASALLARI

Tahsin Yücel (Elbistan, 17 Şubat 1933 – İstanbul, 22 Ocak 2016). Elbistan Gazi Paşa İlkokulu'nu, Galatasaray Lisesi'ni (1953) ve İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi (1960). XIX. ve XX. yüzyıl Fransız yazını ve göstergebilim alanlarında uzmanlaştı. 1978'de profesör oldu. İÜEF'deki öğretim üyeliği görevinden 2000 yılında emekliye ayrıldı. Yurtiçi ve yurtdışında ses getiren yazınsal incelemelerinin yanı sıra, yazın adamı kimliğiyle de tanındı; roman, öykü, anlatı ve denemeler yazdı, birçok çeviri yaptı. Öyküleri İsveççe, Fransızca gibi yabancı dillere çevrildi.

Başlıca yapıtları: Araştırma: *L'Imaginaire de Bernanos*, 1969; *Figures et messages dans la Comédie Humaine*, Maison Mame, Tours, 1972 (*İnsanlık Güldürüsü'nde Yüzler ve Bildiriler*, YKY, 1997); *Anlatı Yerlemleri*, 1979 (YKY, 1993); *Dil Devrimi ve Sonuçları,* 1982; *Yapısalcılık*, 1982. **Deneme-eleştiri:** *Yazın ve Yaşam*, 1976; *Yazının Sınırları*, 1982; *Tartışmalar*, 1993; *Yazın, Gene Yazın*, 1995; *Alıntılar*, 1997; *Söylemlerin İçinden*, 1998; *Salaklık Üstüne Deneme*, 2000; Göstergeler, 2006. **Öykü:** *Uçan Daireler*, 1954; *Haney Yaşamalı*, 1955; *Düşlerin Ölümü*, 1958; *Ben ve Öteki*, 1983; *Aykırı Öyküler*, 1989; *Komşular*, 1999; Golyan Devrimi, 2008. **Roman:** *Mutfak Çıkmazı*, 1960; *Vatandaş*, 1975; *Peygamberin Son Beş Günü*, 1992; *Bıyık Söylencesi*, 1995; *Yalan*, 2002; Gökdelen, 2006. **Masal:** *Anadolu Masalları*, 1957 (YKY, 1992).

Dağıstan Çetinkaya 1970 yılında Kırıkkale'de doğdu. M.S.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü'nü 1998 yılında bitirdi. 1993 yılında Karikatür ve Mizah Müzesi'nde ilk kişisel sergisini açtı. Bunu daha sonra 1994 yılında Toprakbank sanat galerisi ve Taksim sanat galerisindeki kişisel sergiler izledi.

1990-1993-2002 yıllarında aralarında Nasreddin Hoca Uluslararası kültür yarışması ve Aydın Doğan uluslararası karikatür yarışmalarında ödüller aldı. *Gırgır, Cıngar, Hıbır, Ustura* gibi mizah dergilerinde; *İzlenim, Aksiyon, Zaman, DMG Magasines, Hürriyet* ve *Vatan* Dergi grubu gibi basın organlarında karikatür ve illüstrasyonlarını yayımladı, grafik tasarımlar yaptı.

Halen kendi atölyesinde illüstre-karikatür çalışmalarını sürdürüyor.

Resimlediği eserler: *Ormandaki Bisiklet* (BKY, çocuk kitabı resimleri), 2000; *Miyop Gergedan* (BKY, çocuk kitabı resimleri), 2000; *Siyah Benekli Elma* (BKY, çocuk kitabı resimleri), 2002; *Nasreddin Hoca* (YKY, kitabın resimleri), 2003; *La Fontaine Masalları* (YKY, kitabın resimleri), 2003; *Her Güne Bir Oyun* (YKY, kitabın resimleri), 2004.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Tahsin Yücel'in
YKY'deki kitapları:

Anlatı Yerlemleri *(1993)*
Alıntılar *(1997)*
İnsanlık Güldürüsü'nde Yüzler ve Bildiriler *(1997)*
Salaklık Üstüne Deneme *(2000)*
Yüz ve Söz *(2003)*

Anadolu Masalları *(1992)*

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

TAHSİN YÜCEL

Anadolu Masalları

Resimleyen: Dağıstan Çetinkaya

YAPI KREDİ YAYINLARI

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yapı Kredi Yayınları – 1912
Halk Edebiyatı – 10

Anadolu Masalları / Tahsin Yücel
Resimleyen: Dağıstan Çetinkaya

Kitap editörü: Aslıhan Dinç

Tasarım: Nahide Dikel

Baskı: Bilnet Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş.
Dudullu Organize San. Bölgesi 1. Cad. No: 16 Ümraniye-İstanbul
Tel: 444 44 03 • Fax: (0216) 365 99 07-08 • www.bilnet.net.tr
Sertifika No: 42716

1. baskı: İstanbul, Haziran 1992
(1-4. baskılar 13.5 x 19.5 cm boyutlarında yayımlanmıştır.)
19. baskı: İstanbul, Mart 2019
ISBN 978-975-08-0663-8

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2018
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

İÇİNDEKİLER

Yeşiltay • 7

Tembel Ahmet • 49

Üç Pınar • 74

Altın Tas • 95

İki Peri Kızı • 111

Sümüklüböcek • 140

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yeşiltay

Yeşiltay mavi gözlü bir çocuktu, bütün çocuklara benzerdi. İşi gücü oyundu, güzel oyunlara bayılır, bir de masalları severdi. Geceleri uyku girmezdi gözlerine, uyumaz, annesini de uyutmazdı, gece yarılarına kadar masal anlattırırdı. Bir türlü doymazdı masal dinlemeye. Dinlediği güzelim masallar düşlerine girer, düşlerinde devlerle, cücelerle, dervişlerle, cinlerle, peri kızlarıyla birlikte gezerdi; eline bir demir asa alıp ayaklarına demirden çarıklar giyerek yola çıkar, her düşünde yeni yeni serüvenler yaşardı. Bıkmak, usanmak bilmezdi. Uzun zaman böyle sürüp gitti. Yeşiltay hiçbir şeyden tat almaz oldu, oyunları bile unuttu, yalnız masalları sevdi. Doğru dürüst yemek bile yemez oldu, inceldi, yüzü sarardı, cılızlaştı. Nasıl cılızlaşmasın, nasıl sararmasındı? Sokağa bile çıkmıyordu artık. Arkadaşları kapısına geldiler, en güzel oyuncaklarını da yanlarında getirdiler, onunla birlikte oynamak istediler. Yeşiltay kapıyı açmadı. Karanlık bir odaya kapanıp sevgili düşlerine daldı, eşsiz serüvenler yaşadı. Yeşiltay'ın yaşamı şimdi bir masaldı. Herkesin yaşadığı yaşam onu ilgilendirmiyor, insanlar onu çekmiyordu. Varsa da, yoksa da masallardı sevdiği, cüceler, devler, keloğlanlar, özellikle de peri kızlarıydı. Yaşı epeyce ilerlemişti, ama Yeşiltay hep o eski mavi gözlü çocuktu, masallarda yaşayan bir küçük çocuktan başka bir şey değildi.

Masallardan hiç bıkmadı, usanmadı. Bir gün gene odasına kapandı. Masallar düşündü, içi sızladı, hep böyle karanlık

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

bir yerde kalmak, buradan çıkınca da ancak sıradan insanlarla karşılaşmak canını sıkıyor, buralardan kaçıp gerçek masallarda yaşamak istiyordu. Ellerini göğe doğru kaldırıp Tanrı'ya yalvardı. Kendisini bu yerlerden uzaklaştırmasını, alıp masallar ülkesine götürmesini, hiç değilse, bir Keloğlan yapmasını söyledi. Sonra gözlerini yumdu, çok bitkindi, uykuya daldı.

Yeşiltay bu uykudan uyanmadı.

Uyandı ya bir başka türlü uyandı. Gözlerini açtığı zaman karanlık odasını göremedi. Çok güzel bir evin basamaklarındaydı. Olmadık şeylere, masallara alışmıştı, böyle bir yerde uyanışına şaşmadı. Yalnız taşlar her yanını acıtmıştı, kalçaları sızlıyordu. Doğrulup başını kaldırdı. Pencerede çok güzel bir kız gördü. Nedense bir tuhaf oldu, gözleri karardı. Böylesine güzel bir kız görmemişti Yeşiltay, düşlerindeki peri kızları bile böylesine güzel değildi. Birdenbire artık onsuz yaşayamayacağını anladı. Yaklaştı, bir şeyler söyledi. Karışık şeylerdi söyledikleri, belki de güzel şeylerdi, "güneş" gibi, "ay" gibi, "yıldız" gibi sözcükler geçiyordu içinde. Yeşiltay çok terliyor, kekeliyordu, gözlerini güzel kızdan ayıramıyordu. Ama kız dinlemiyordu, işitmiyordu sanki. Yeşiltay'ın yüzüne bile bakmadı.

"Git buradan, Keloğlan, durma burda, beni konuşturtma," dedi. "Kardeşlerim gelip döverler seni, uşaklarım gelip gülerler, seni buradan kovarlar."

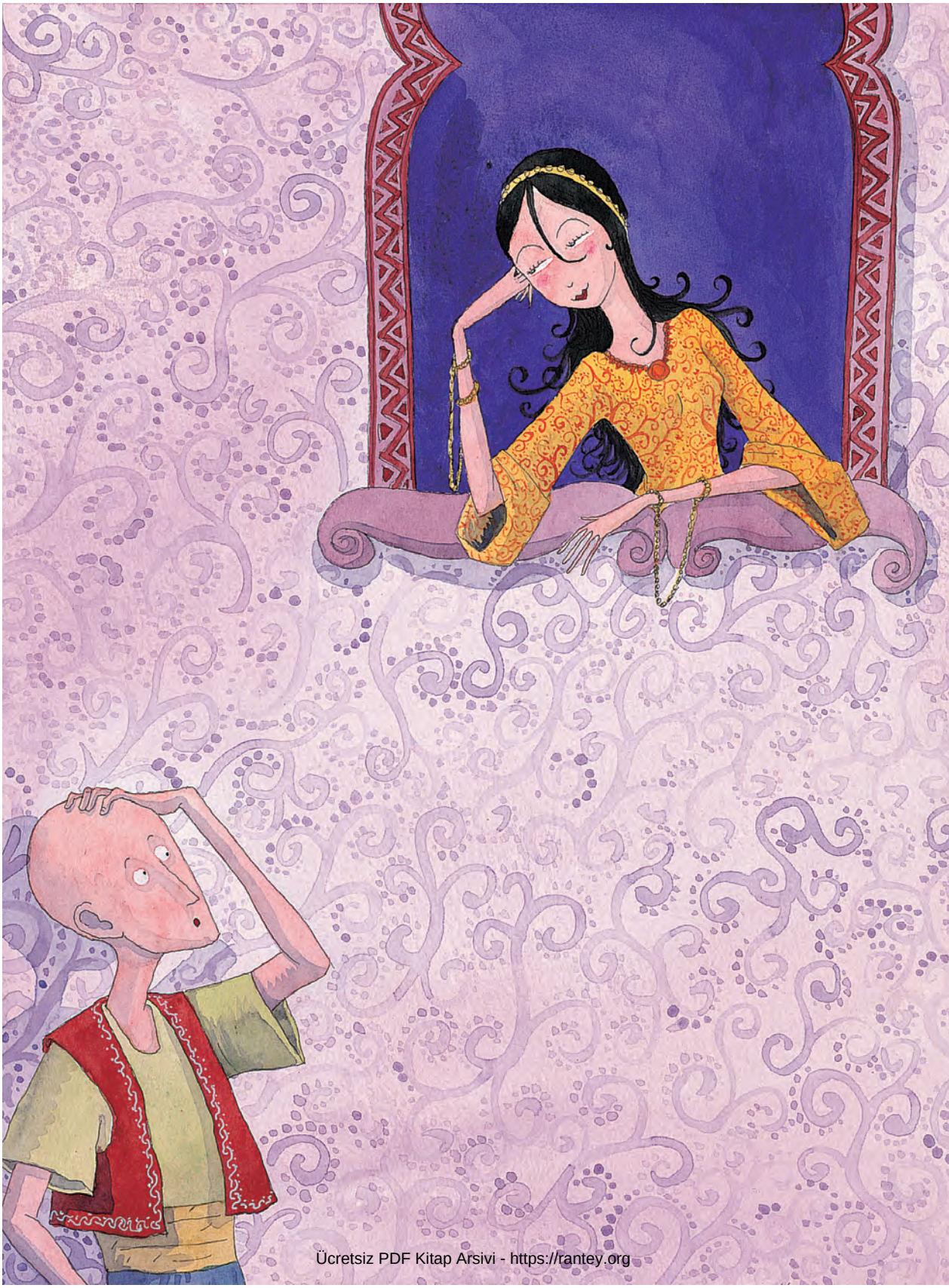
Yeşiltay içini çekti.

"Bana neden kel diyorsun? Benim başım kel değil ki!" dedi.

Güzel kız gülmeye başladı; güldü, güldü, kahkahası uzun zaman kesilmedi.

"Başındaki kelden bile haberin yok, Keloğlan, bir de beni istemeye kalkıyorsun. Kendini bil, boyundan büyük işlere girişme, git buradan. Gitmezsen, senin için iyi olmaz!" diye yanıtladı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yeşiltay elini başına götürdü. Olur şey değil, keldi, söyleyecek bir şey bulamadı, yürüdü gitti. Gitti ya aklı, pencerede oturan güzel kızda kaldı. Güzel kızın güzel yüzü gözlerinden silinmedi. Bilmediği, görmediği bir kentteydi. "Nasıl bir kent bu?" deyip çevresine bakmıyordu. Yanından insanlar geçiyor, hiçbirini görmüyordu. Keloğlan olmuştu, artık masallar ülkesindeydi, bir masal olmuştu, masallar nasıl olsa mutlu bir sonuçla biterdi her zaman. Bunun için, bulanık bir sevinç uyanıyordu içinde, bir gün güzel kızla evlenebileceğini düşünerek durmadan yürüyordu. Kentin evleri seyrekleşmeye, sokaklarda dolaşanlar azalmaya başlıyordu. En sonunda kentten çıktı, iki yanı ağaçlı bir yola saptı. Bir ulu ağacın altında oturan ak sakallı bir yaşlı adam eliyle kendisini çağırdı. Yeşiltay dalgındı, güzel kızı düşünüyordu, yaşlı adamı görmedi, seslenmese, yürüyüp gidecekti. Ama ak sakallı adam seslendi, bununla da yetinmeyip yolunu kesti. Yeşiltay dalgın dalgın yüzüne baktı:

"Ne var, neden yolumu kestin?" diye sordu.

"Yüzüme bak, gözlerime bak," dedi yaşlı adam, "üstüme başıma iyice bir bak!"

Yeşiltay da baktı ya pek bir şey anlayamadı. Yaşlı adam içini çekti:

"Çok dalgınsın, beni tanımadın," diye söylendi.

O zaman Yeşiltay'ın gözleri sevinçle parladı, ak sakallı adamın elini öptü.

"Tanıdım, tanıdım!" dedi. "Tanıdım, nasıl tanımam, masallardan tanırım seni, dervişsin sen, iyi yürekli dervişsin!"

Yaşlı adam gülümsedi:

"Evet!" dedi.

Yeşiltay'ın koluna girip ağacın dibine götürdü, oturdu, ona da bir yer gösterdi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Anlatma, hepsini biliyorum!" dedi.

Yeşiltay'a yardım edeceğine söz verdi. Ama bu iş çok güç bir işti. Yeşiltay gelmiş geçmiş kızların en güzeline, en kendini beğenmişine, üstelik en zenginine gönül vermişti. Ama Tanrı da umut vermişti insanlara, akıl, hüner, güç vermişti. Sonra her insana zayıf bir yan vermişti. Kendini beğenmiş, güzel kızın da zayıf bir yanı vardı kuşkusuz. İşte bunu anlamaya çalışacaklardı, her şeyi deneyecekler, umutlarını kesmeyeceklerdi.

Derviş, Yeşiltay'a yardım etti, her şeyi denediler, Yeşiltay türlü kılıklara girdi, türlü hünerler gösterdi. Hiçbiri sonuç vermedi. Çok güzel bir delikanlı oldu, ipekler, sırmalar giydi. Gitti, kızın penceresinin altında dolaştı. Kız bakıp yüzünü buruşturdu, penceresini kapatıp içeriye girdi. Güzel kızın penceresinin önünde fildişinden saray yükseltip en güzel penceresine çıkarak güzel kızın penceresine baktı. Mevsim bahardı, güzel kız güneşleniyordu, pencereye fildişi sarayın gölgesi vurunca öfkelendi, kızdı gitti, Yeşiltay'ın yüzüne bile bakmadı. Yeşiltay'ın umutları tuzla buz oldu, fildişinden saray eriyiverdi, yerinde bir Keloğlan kaldı, yüzünü ellerinin içine alıp ağlamaya başladı. Derviş geldi, sırtını okşadı. "Bu kız alınmaz bir kale sanki," dedi, "ama yeryüzünde bir sürü kız var, çok güzel kızlar var, biliyor musun?" Yeşiltay bu sözleri dinlemek bile istemedi. Gene de dervişle birlikte gitti, hiç yanından ayrılmadı. Günler geçti, öğütler, sihirler, tılsımlar Yeşiltay'ın acısını dindiremedi. Güzel kızın özlemine dayanamadı Yeşiltay, ne olursa olsun onu görmek istedi; hiç değilse onun ellerine değmiş bir şeyi olsun istedi, iyi yürekli dervişe yalvardı. Derviş de dileğini yerine getirdi. Yeşiltay bir dilenci oldu, güzel kızın kapısına gitti, bir dilim ekmek istedi. Güzel kız bir dilim ekmek bile vermedi. Yeşiltay'ı kapıdan kovdu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

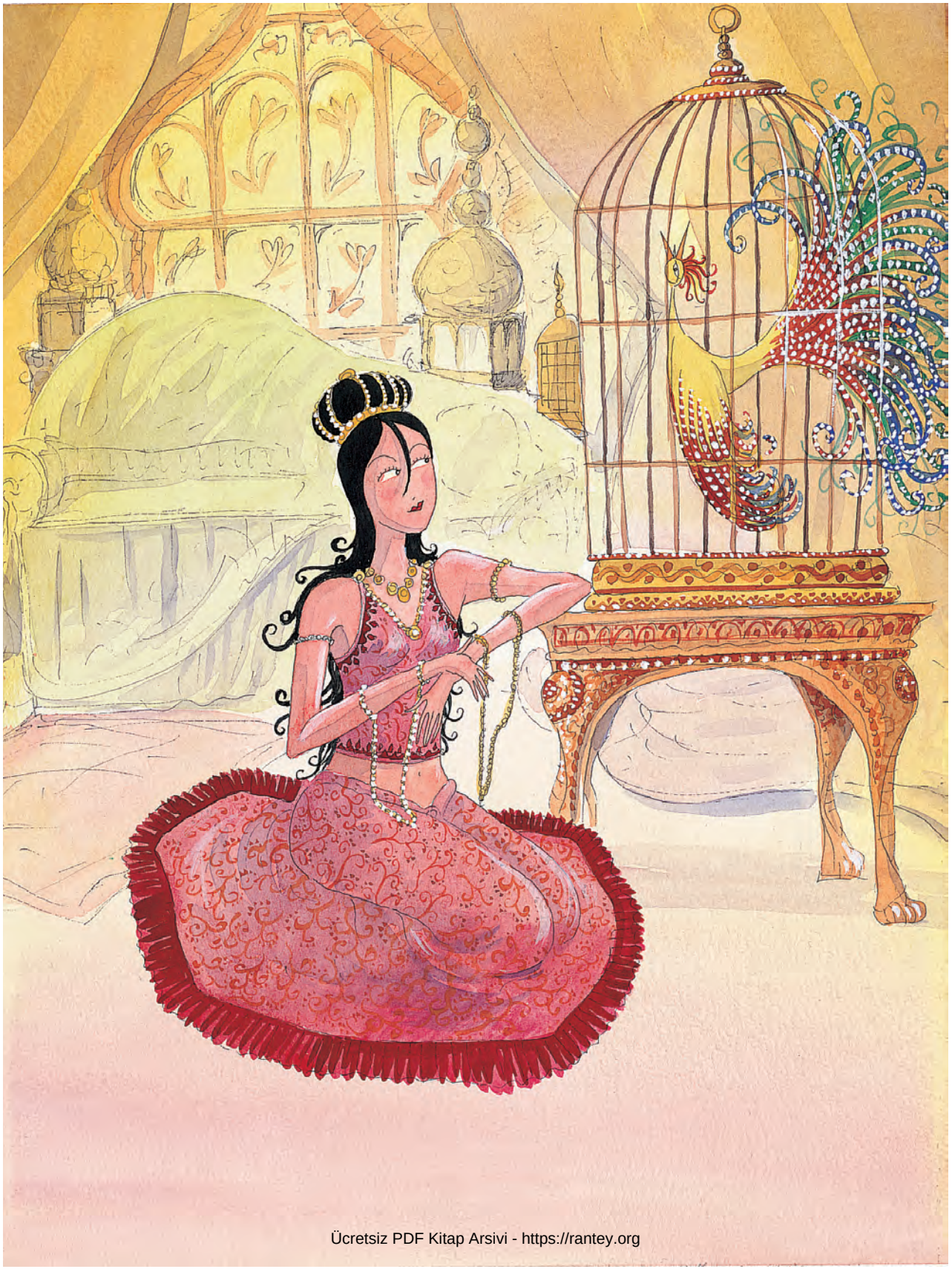
Yeşiltay dönüp geldi. Ağladı, kendi kendini yedi. Gene de görmek istedi onu, ama kovulmak, küçülmek, alçalmak zoruna gidiyordu. İyi yürekli dervişten buna bir çare bulmasını söyledi. Derviş tam üç gün düşündü. Üç gün sonra Yeşiltay'ı yanına çağırdı, yüzünde büyük bir keder vardı.

"Beni iyi dinle, delikanlı," diye başladı. "Çok güzel bir kuş olacaksın şimdi, görülmedik bir kuş olacaksın, tüylerin gözleri kamaştıracak, herkes şaşıracak, hayran kalacak. Gidip penceresine konacaksın, o da şaşacak. Konuşamayacaksın, gülemeyeceksin, ağlayamayacaksın, yalnız öteceksin, bütün duygularını ötüşün belirtecek. On beş gün boyunca böyle kalacak, on beş gün tamamlanmadan buraya döneceksin. Dönmezsen, başına her şey gelebilir. Hadi şimdi, güle güle, yolun açık olsun!" diye bitirdi.

Yeşiltay çok güzel bir kuş oldu. Uçtu gitti, güzel kızın penceresine kondu. Güzel kız bu kez gülümsedi. Yeşiltay'ı bir altın kafese koydu, odasına götürdü. Yeşiltay hem acı, hem tatlı günler geçirdi burada. Acı acı öttü, çok güzel türküler söyledi, türküleri iyilik, sevgi üstüneydi. Kim dinlese, gözleri yaşarır, ağlar, sevgiyi ta yüreğinde duyardı. Ama güzel kız anlamadı. Yüreği taştan mıydı, neydi? "Kuşum çok güzel ötüyor," dedi yalnız, "kuşum güzel bir kuş, eşsiz bir kuş, sevinç dolu bir sesi var," diye düşündü, bundan da bir övünme payı çıkardı. Dostlarını, kardeşlerini çağırıp kuşunu gösterdi. Dostları da, kardeşleri de, kendisi de çok eğlendiler, gagasına, kuyruğuna dokundular, güldüler. Yeşiltay'ın içi sızladı, anlayışsızlığın bu kadarına da dayanılmazdı. İnsan olsa da konuşabilseydi, söylemediğini bırakmazdı belki. Ama söyleyemiyordu, dudağı yoktu, çok güzel bir gagası vardı, durmadan ötüyordu.

Günler geçti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yeşiltay her gün biraz daha dertleniyordu. Küçücük altın kafesin içindeyken insan oluvermekten, her şeyin ortaya çıkmasından çok korkuyor, eğlencelik, göstermelik bir kuş olmak da zoruna gidiyordu. Kaçıp kurtulmak istedi, kaçıncaya dek akla karayı seçti. On beş günün tamamlanmasına da çok az bir zaman kalmıştı, ama bunu düşünemedi. Havalandı, bulutlara doğru yükseldi. Hem üzgündü, hem dalgındı, nereye gittiğini bilmiyordu. Yalnız dertli dertli ötüyordu, güzel kızın güzel yüzü gözlerinin önüne geliyor, kulağında kahkahaları çınlıyordu, daha acı, daha yanık bir sesle ötüyordu. O böyle öttükçe, bütün kuşlar çevresinde toplanmaktaydı. Onunla birlikte geliyor, türküsünü dinliyorlardı, dinledikçe gözleri yaşarıyordu. Öyle görünüyordu ki, kuşlar her şeyi anlamaktaydı.

Hava sıcaktı, aşağıda yeşil ağaçlar vardı, yeşil ağaçların dalları serindi, kuşlar bu dallarda dinlenirlerdi. Dağ başlarında, yeşil çayırlarda pınarlar vardı, pınarların suyu aydınlık, duru, buz gibiydi, kuşlar bu sulardan içmeden geçemezlerdi. Bahçelerde olgun meyvalar vardı, kuşlar meyvaları çok severler, yemeden edemezlerdi. Ağaçların dallarında, çatılarda yuvalar vardı, yuvalarda yavru kuşlar kanat çırpar, başlarını göğe doğru kaldırıp gagalarını açar, yem isterlerdi, azıcık yel esse üşürler, analarını beklerlerdi. Ama kuşlar her şeyi unutmuşlardı, Yeşiltay'ın ardından gidiyor, Yeşiltay'ın türküsünü dinliyorlardı. Yeşiltay'sa hiçbirine bakmıyordu, derdini anlamaları, durumuna acımaları hiçbir şeyi değiştirmiyordu.

Yeşiltay durmadan uçuyordu.

Bir ara doğduğu kentin üstüne geldi, bir zamanlar dolaştığı sokakları, oturduğu evi gördü, bildik insanlar gördü. Kulağına bir ses geldi, irkildi. "Gel, Yeşiltay, gel, bize dön, bizden geçme, yazık sana," diyordu bir ses. "Burada mutluluğa kavuşursun, en

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

gerçek serüvenleri burada yaşarsın," diyordu. Yeşiltay kulağından çok, içinde, yüreğinde duyuyordu bu sesi. Çok tuhaf bir sesti, evlerin, ağaçların, yolların, insanların sesiydi sanki, sanki hepsi birden sesleniyordu, hepsinin sesi tek bir ses oluyor, evler, ağaçlar, insanlar, yollar, sokaklar: "Gel, Yeşiltay, gel, bize dön, bizim gibisini bulamazsın!" diyorlardı. Ama bu ses Yeşiltay'ı çekmiyordu. Yüreğinde bir eziklik duydu, içi sızladı. Sonra, iyice hızlandı, öteki kuşlar da hızlandılar. Çevresi kuşa kesmişti, yer gök kuşla, kuşların kanat sesleriyle dolmuştu. Kocaman, uçsuz bucaksız bir bulutu andırıyorlardı. Ama ne çıkardı? Onbeş günlük süre dolup da Yeşiltay yeniden Keloğlan olunca, yıldırım hızıyla düşmeye başladı, hemen arkasından da uçsuz bucaksız bulut parçalandı. Yeşiltay hızla düşerken çarptığı kuşların kimileri öldü. Ama sağ kalanlar korkmadılar, çekilmediler, ölümü düşünmediler, yuvalarda kendilerini bekleyen, aç yavruları bile düşünmediler. Yalnız Yeşiltay'ı düşündüler, Yeşiltay'ın acısını anlamışlar, onu çok sevmişlerdi, kurtarmak istediler. Ellerine, kollarına yapıştılar, hep birden altına toplandılar. Ama ne de olsa güçleri sınırlıydı, fazla bir şey yapamadılar, gerektiği gibi tutamadılar Yeşiltay'ı, yalnız biraz hızını azalttılar, parça parça olmasını önlediler. Yeşiltay önce ağaçlara çarptı, sonra yere düştü. Bayılıp kaldı, her yanı kana bulandı. Kuşlar üzüldüler, dövündüler, acı acı ötmeye başladılar. Yeşiltay öldü sanıyorlardı. Ama yaşıyor, usul usul soluk alıyordu. Derviş geldi, kulağını Yeşiltay'ın göğsüne koydu. Gözleri sevinçle parladı, kuşlara döndü:

"Ölmedi, siz gidin, üzülmeyin, kanatları büyümemiş yavrularınız sizi bekler, siz gidin. Keloğlan'a ben bakarım," dedi.

Gerçekten de baktı. Kanlarını sildi, yaralarını sardı, hiç başından ayrılmadı. Yeşiltay'ın hastalığı çok uzadı, bir yaz, bir kış, bir bahar sürdü. Neden sonra iyileşti, yaraları kapan-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

dı, ama güzel kızı unutamadı. Yaralarının en çok sızladığı günlerde bile onu sayıkladı. İyileşti, gene sayıkladı. Derviş en sonunda dayanamadı, Yeşiltay'ın omuzunu okşadı. "Derdin bitti artık, Keloğlan," dedi, "sevgiline kavuşacaksın. Uzun uzun düşündüm. Kolay olduğundan mıdır, nedir, hiç aklıma gelmemişti: Çoğu kızlar tuhaf şeylerden hoşlanırlar, tuhaf, benzersiz görülmedik şeyler olsun da nasıl olursa olsun, derler. Sen de tuhaf şeyler yapacaksın. Yeşil bir tay olacaksın örneğin, gidip ahırlarına girecek, kızla yalnız kalınca insan oluvereceksin. Hemen sevecek seni, senden başkasını istemeyecek. Ama artık ben aradan çıkacağım, çünkü bütün hünerlerimi sana vermem gerekecek, hünerlerim elimden gidince de öleceğim. Beni düşünme, benim için üzülme, ben günümü çoktan doldurdum." dedi. Sonra biraz düşündü. "Bir sözüm daha var, Keloğlan," dedi, "senin hem tay, hem insan olduğunu kızdan başkası bilmesin!"

Yeşiltay'ın gözleri yaşardı, bir şeyler söylemek istedi, ama daha ağzını açmasına bile zaman kalmadan bir kanat sesi duydu, başını kaldırdı, göğe doğru yükselen bir çift kanat gördü. Bir çift kanat görünmez olunca, Yeşiltay gerçekten de bir yeşil tay oldu. Var hızıyla kente koştu, koşmaktan çok uçtu, yeller gibi geçti. Görenler, "Yeşil bir tay, çimen yeşili bir tay, görülmedik bir şey, ne tuhaf!" dediler. Yaklaşmak, daha yakından bakmak istediler, Yeşiltay'ı tutmak istediler, yaklaşamadılar, tutamadılar. Yeşiltay yel gibi uçtu gitti, güzel kızın ahırına girdi.

Her şey dervişin dediği gibi oldu. Koca kent her şeyi unuttu, hep Yeşiltay'dan söz edildi. Herkes güzel kızın ahırına gitti, Yeşiltay'a bakıp hayran kaldı. Herkes atlarını yeşile boyadı. Sonra bir at boyamadır aldı yürüdü. Yeşil atlar, sarı atlar, mavi atlar, mor atlar, boyalı atlar çoğaldı da çoğaldı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Güzel kız da merak içindeydi. Ama meraklı görünmek istemedi, meraklı görünmek istemediği için de kolay kolay ahıra inmedi. Uzun zaman bekledi, en sonunda bir gün, tek başına ahıra indi. Yeşiltay'ın yanına geldi, okşamak istedi. Yeşiltay birdenbire silkinerek mavi gözlü bir delikanlı oluverdi. Mavi gözleri pırıl pırıldı, tertemiz giysiler içindeydi, çok çekici görünüyordu. Ama pek de öyle yakışıklı değildi. Güzel kız böylelerini çok görmüş, hepsine de sırtını dönmüştü. Ama şimdi, durum başkaydı. Delikanlı önce yeşil bir taydı, sonra birden insan oluvermişti. Güzel kız gözlerini Yeşiltay'ın gözlerine dikti.

Yeşiltay da gülümsedi:

"Seni seviyorum," dedi.

Yeşiltay'ın bütün dilekleri gerçekleşti, sevdiği kıza kavuştu. O kendini beğenmiş, o çok güzel kız bir daha ahırdan çıkmaz oldu, en güzel, en tatlı, en mutlu günlerini ahırda geçirdi. Yeşiltay'ı deli gibi seviyordu. "Öl," dese ölürdü, ne istese yapardı. Yapardı ya Yeşiltay hiçbir şey istemiyordu. Gerçekte tay değil, insan olduğunu hiçkimseye söylememesini istiyordu yalnız. Bu da kızın hiç hoşuna gitmiyordu, ama Yeşiltay'ı çok seviyor, yitirmek istemiyordu, hiç kimseye söylemedi. Hiç ahırdan çıkmayışına şaşanlara, Yeşiltay'a beslediği büyük sevgiyi alaya alanlara da kulak asmadı. Onun için yalnız Yeşiltay vardı, Yeşiltay'dan başka her şey, herkes vız geliyordu. Ablaları, ağabeyleri nişanlanmışlardı, yakında düğünleri yapılacaktı. Babası onu da evlendirmek istiyordu. Ama güzel kızın kararı karardı.

"Ahırdaki Yeşiltay'la evleneceğim ben, varsa da, yoksa da Yeşiltay," diyordu.

Babasının gözleri büyüyor, annesi saçını başını yoluyordu. Kardeşleri yas tutuyordu. Ahırdaki tayla evlenmenin onurlarıyla bağdaşmayacağını, ayrıca insanların atlarla evlenmesinin gö-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

rülmüş şey olmadığını söylüyorlardı. Ama güzel kız dinlemiyordu. "Varsa da, yoksa da Yeşiltay!" diyordu. Güzel kız kardeşlerinin en küçüğü ve en güzeliydi, en çok onu severlerdi. Bu nedenle isteğine boyun eğdiler. Eğdiler ya gene de çok üzüldüler.

Ağabeylerinin, ablalarının düğünü başladı. Düğün bile geçiremedi kederlerini, hepsi de büyük bir yas içindeydi. Yalnız güzel kız sevinçliydi; sevincinden bir yerlerde duramıyor, durmamacasına gülüp oynuyordu. Oyunlara bakıyordu. Oyunların en güzeli cirit oyunuydu. Evin önünde büyük bir alan vardı, evin önündeki alanda birbirinden yakışıklı, birbirinden güçlü genç adamlar cirit oynuyor, bütün kızlar da pencerelere yığılıp onlara bakıyorlardı. Güzel kız da onların arasındaydı. Ciritçiler cirit atıyor, atlar havalara sıçrıyor, tozu dumana katıyorlardı.

Derken, al bir ata binmiş, allar giymiş bir yiğit belirdi birden, atını alana sürdü. Pencerelerdeki güzel kızların yüreği hopladı. Al atlıyı çok sevmişlerdi, al atlının kendine güvendiği belliydi, ama ötedeki yiğitlerin yanında çok ufak kaldığı için, yenilecek diye korkuyorlardı. Ancak hiç de korktukları gibi olmadı. Al atlı adam bütün ciritçileri kaçırdı, kala kala güzel kızın ablalarından birinin nişanlısı kaldı, uzun zaman çarpıştılar; al atlı adam en sonunda onu da atından düşürdü. Döndü, pencerelere baktı, gözleri güzel kızın gözlerini aradı. Güzel kızın ablaları içlerini çektiler.

"Şu bizim küçük kardeşimizin ne kara bir yazgısı varmış, şöyle bir yiğitle evlenmiyor da ahırdaki Yeşiltay'la evleniyor," dediler.

Güzel kız dudaklarını ısırdı. Allar giymiş, al atlı yiğit Yeşiltay'dı.

Ertesi gün, cirit gene başladı. Güzel kızın büyük kardeşi oyuna girmedi, giyindi, kuşandı, atını hazırladı, alanın kıyısına

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

geldi, al atlı yiğit gene gelir diye bekledi, enişte sinin öcünü almak düşüncesindeydi. Çok geçmeden, masmavi bir ata binmiş, maviler giyinmiş, mavi gözlü bir yiğit geldi, atını alana sürdü. Çok güzel kızın kardeşi atına atladı, üzerine yürüdü. Ama mavi gözlü yiğit onu da düşürdü. Sonra eğilip güzel kızın büyük kardeşini yerden kaldırdı, sonra da var hızıyla uzaklaştı. Bütün kızlar, bütün yiğitler arkasından baktılar. "İri yarı bir yiğit değil, pek öyle yakışıklı da değil, ama ne kadar sevimli, ne kadar hünerli!" dediler: "Bu yiğit bir başka yiğit, kimselere benzemiyor!" Güzel kızın koltukları kabardı, ablaları ağlıyorlardı, gözlerini sildiler:

"Şu bizim küçük kardeşimizin ne kara bir yazgısı varmış, şöyle bir yiğitle evlenmiyor da ahırdaki Yeşiltay'la evleniyor!" dediler.

Güzel kız ağzını açtı, bir şeyler söylemek istedi, ama birden duruverdi, sonra ordan var hızıyla kaçtı. Kaçmasa dayanamayacak, her şeyi söyleyecekti. Maviler giyinmiş, mavi atlı, mavi gözlü yiğit Yeşiltay'dı.

Üçüncü gün, cirit gene başladı. Ülkenin en ünlü, en büyük yiğitleri dişlerini gıcırdatarak ufak tefek adamı beklediler. Başlarında güzel kızın ortanca kardeşi vardı, ciritte herkesi yenerdi.

"Onu da yeneceğim!" dedi.

Derken, yeşiller giyinmiş, yeşil atlı bir yiğit geldi. Çok sürmedi, koca alan çabucak boşaldı. Ama güzel kızın ortanca kardeşi uzun zaman dayandı. Dayandı ya en sonunda o da düştü atından. Yeşiller giyinmiş, yeşil atlı yiğit, atından düşen yiğidi kaldırmak için eğildi. Ama yerde yatanı düşünen yalnız kendisiydi, herkesin gözü kendisindeydi, hayranlıktan gözleri kamaşıyordu. Güzel kızın ablaları hüngür hüngür ağlıyorlardı.

"Şu bizim küçük bacımız şöyle kendine yaraşır, kendi gibi eşsiz bir yiğitle evlenmiyor da ahırdaki Yeşiltay'la evleniyor," diyorlardı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yeşiller giyinmiş, yeşil atlı yiğit, Yeşiltay'dı. Güzel kız dilini tutamadı:

"O gördüğünüz yiğit Yeşiltay!" diye haykırdı.

Ablaları sevinç çığlıkları koparark güzel kızın boynuna sarıldılar, bu kez de sevinçten ağladılar. Ama Yeşiltay'ın yerinde bir top bulut kaldı, atı yeller gibi uzaklaştı, bir solukta silinip gitti.

O zaman her şeyi anlayarak dizlerini dövdüler, ağladılar, güzel kız da kendini yerden yere vurdu ya iş işten geçmişti bir kez, giden gitmişti. Geri gelmeyecekti, önceden söylemişti. Ama güzel kızın içinde acı dinmedi. Yeşiltay'sız edemedi, ağladı, inledi, sızlandı, gözlerine uyku girmedi. Öğütler, avutmalar sonuç vermedi. Babası yanına geldi:

"Yeryüzünde çok yiğitler var, hangisini istersen onunla evlendireyim seni, kızım," dedi, "ne istiyorsan yapayım, malım mülküm hep senin olsun, yeter ki, sen üzülme."

Güzel kız hiçbirini istemedi bunların, böyle şeyler acısını dindiremezdi.

"Sen bana bir demir asa, bir de demir çarık yaptırt, babacığım. Buralarda kalamam artık, gitmeliyim! Yeşiltay'ı bulmalıyım!" diye yanıtladı. "Yeşiltay" dedi, başka bir şey demedi.

Güzel kızın güzel yüzü sarardıkça sararıyor, ince beli bütün bütün inceliyordu. Dileği yerine getirildi. Güzel kız demir çarığı ayağına geçirdi, demir asasını eline aldı, tek başına yola çıktı, ne dağlardan, ne tepelerden, ne düzlerden, ne ülkelerden geçti! Günler, geceler boyunca yürüdü. Altı ay bir güzden de fazla yürüdü; mevsimler değişti, bir yıl bitti, başka bir yıl başladı. Demir asa aşındı, demir çarık eskiyip delindi. Güzel kız yolundan dönmedi. Durmadan, yılmadan, Yeşiltay'ı aradı. Her gördüğünden Yeşiltay'ı sordu, Yeşiltay'ı kimsecikler görmemişti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Güzel kız Yeşiltay'ı bulamadı. En sonunda, ıssız bir ovada ulu bir ağacın altında, aksakallı bir yaşlı adama rastladı.

"Neler gördün, neler görmedin, söyler misin bana, baba?" dedi.

"Ne göreyim, kızım?" dedi yaşlı adam. "Ipıssız bir yer burası, ne gelen görürsün, ne giden! Ama ben gene de gidemiyorum buradan, nasıl giderim? Her akşamüstü bir yeşil kuş gelir buraya, şu gördüğün kayanın üzerine konar, ötmeye başlar. Nerde bir kuş varsa, uçar gelir, dünyanın bütün kuşları çevresinde toplanır, yer gök renk renk kuşlarla dolar. Yeşil kuş öter, onlar sessiz sessiz dinler. Onlarla birlikte ben de dinlerim. Dinledikçe gözlerim yaşarır, içime iyilik dolar, gençliğim gelir aklıma, sevgi gelir, dostluk gelir, içimdeki kötülükler silinir. Bunun için burdan ayrılamam, akşamüstünü, yeşil kuşun ötmesini beklerim," dedi.

Yeşiltay'ın yaslı sevgilisi bu sözleri duyunca gözlerinde bir umut parladı. Yaşlı adamın gösterdiği kayanın arkasına oturup demir çarıklarını çıkardı, demir asasını yanına koyup beklemeye başladı. Neden sonra güneş battı, ufuklar kızardı, bir yeşil kuş geldi, kayanın üstüne kondu, başladı ötmeye. Güzel kız ürperdi, bu yeşil kuş bir zamanlar altın bir kafeste sakladığı güzel kuş gibi ötüyordu. Güzel kız bu öten kuşun Yeşiltay olduğunu anladı, başka şeyler de anladı. Birden yerinden sıçrayıp Yeşiltay'ı kanadından yakaladı. Yeşiltay da kaçmaya çalışmadı, yalnız küçük, mavi gözlerinde birer damla yaş parladı.

"İş işten geçti artık," diye inledi, "her şey bitti, bir daha geri dönemem; ama seni unutmadım, unutmayacağım".

Dört bir yanlarına kuşlar toplandı. Güzel kız durmadan yalvardı, yeşil kuşun minicik ayaklarına kapandı, kanatlarını, gözlerini öptü, ağladı. Yeşiltay da ağladı ya, "İş işten geçti, geri dönemem, beni unut" diye yineledi. Ama sevgilisi yılmadı,

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

hep ağladı, hep yalvardı. "Ben sensiz nasıl yaşarım, Yeşiltay?" dedi.

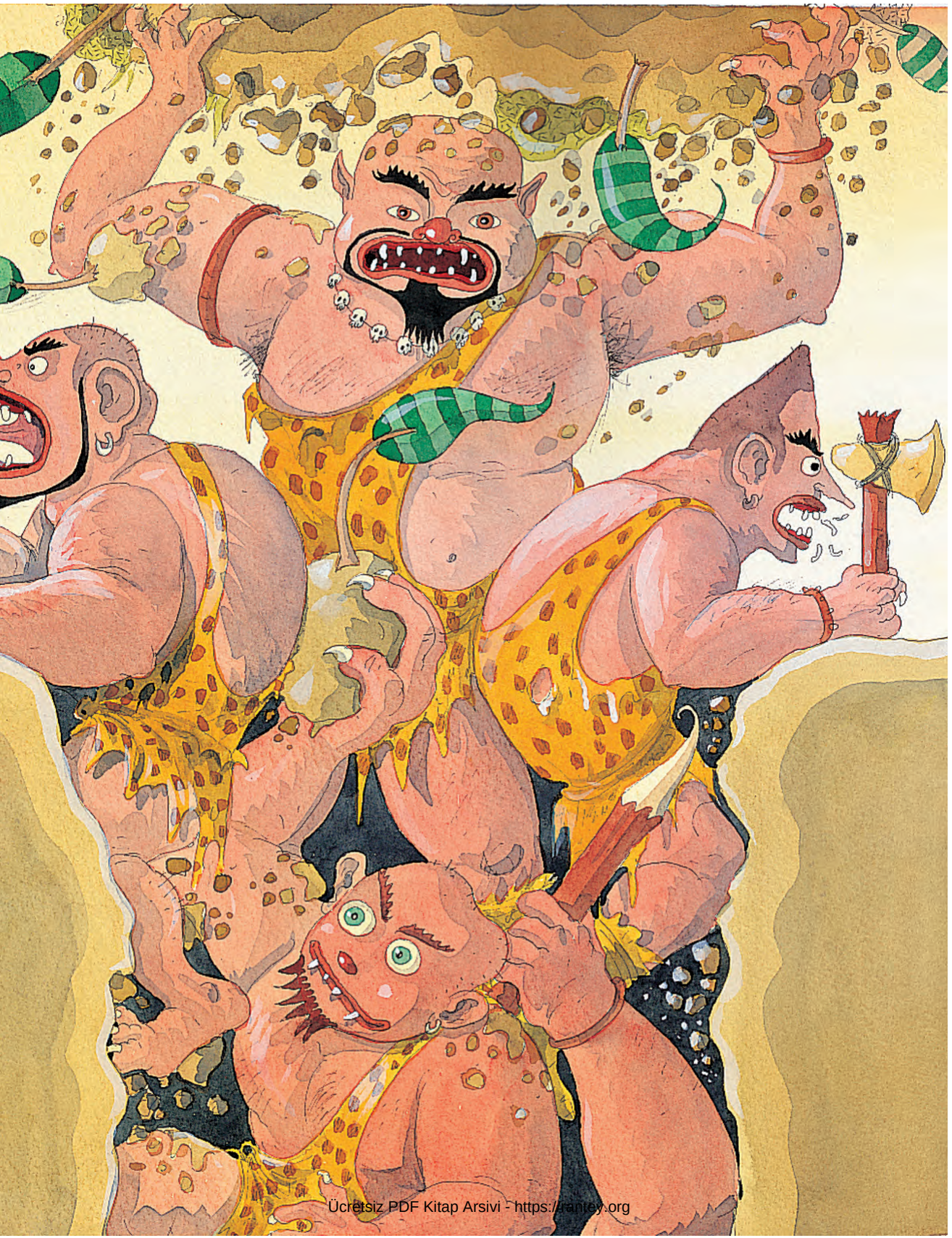
Yeşiltay başını önüne eğdi, uzun uzun düşündü, içini çekti.

"Ama çok acı çekersin, belki de canından olursun. Seni seviyorum, iyi, rahat yaşamanı, çok yaşamanı istiyorum, var git, seni unutmayacağım," diye yanıtladı.

Güzel kız bunu duyunca, çok sevindi, yeşil kuşun başını, kanatlarını okşadı, onun için her şeye katlanacağını, her şeyi yapacağını, hiçbir şeyden korkmadığını söyledi. O zaman Yeşiltay her şeyi anlattı.

Artık devlerle yaşıyordu, hem tay, hem insan olduğu anlaşıldıktan sonra, başka türlü yapamazdı, bunun için söylemişti

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://ranley.org

dilini tutmasını. Bundan böyle, kendisini bırakmazlardı, devlerin elinden kaçmak da kolay değildi. Aralarına da girilemezdi, yerlerdi adamı. Aralarına girip de yenilmemenin bir yolu vardı ya çok tehlikeli bir yoldu. Buralardan çok uzaklarda, doğuda, üç dört günlük bir yerde, kocaman bir ağaç vardı. Her sabah o ağacın altında bir büyük gürültü kopar, dağ taş sarsılıp titrer, çın çın çınlardı. Sonra toprak yarılır, havalara koca koca kayalar sıçrar, ağacın altında bir uçurum açılırdı. Uçurumun derinliklerinde devlerin otağı vardı. Toprak yarıldıktan sonra avlanmaya çıkarlardı. Yeşiltay da onlarla birlikte çıkardı, en küçükleri, en güzelleriydi, tanımak güç olmazdı. Ama yanına yaklaşmak güçtü. Hem Yeşiltay'a kavuşmak, hem de devlere yem olmamak için, Yeşiltay'ın bir ayağı uçurumun çukurunda, bir ayağı dışardayken boynuna atılıp sıkı sıkı sarılmalıydı, yoksa güzel kızı bir lokmada yiyiverirlerdi. Bunları başarırsa, her gün birkaç dakika görüşebilirlerdi. Öyle ya, Yeşiltay hep devlerle birlikte dolaşırdı, yanlarından ancak akşamüstü ayrılabilirdi, o zaman da bir yeşil kuş olur, akşamüstünü kuşlarla birlikte geçirirdi. Daha çok anlatacakları vardı, sürü sürü acılar, kederler, güçlükler, tehlikeler vardı, ama güzel kızı üzmek istemiyordu, anlatmadı.

Anlatsa da güzel kızı yolundan döndüremezdi. Onun kararı karardı, bütün acıları, bütün güçlükleri, bütün tehlikeleri göze aldı. İki günde üç dört günlük yolun sonuna vardı. Kocaman ağacın yanına vardığı zaman her yer karanlıktı, gece yarısıydı. Ağaca tırmanıp sık dalların arasına saklandı. Sabaha kadar uyumadan, gözünü bile kırpmadan bekledi. Sabah oldu, ama güneş doğmadı, gökyüzünde kara kara bulutlar vardı.

Sonra ağaç birdenbire sallanmaya başladı, büyük bir gü-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

rültü koptu, dağ taş çınladı, dört bir yanı yankıları kapladı. Sonra ağaç daha hızlı sallandı, toprak yarılıp uçsuz bucaksız bir uçurum göründü. Uçurumdan dağlar gibi iri devler çıktı, kara kara yüzleri, kırmızı kırmızı dudakları, sarı sarı gözleri vardı, korkunçlukları anlatılamazdı. Ağacın çevresinde toplanıp havayı koklamaya başladılar. "Bugün işler yolunda, ortalık adam eti kokuyor!" dediler. Güzel kız, tüyleri ürpererek, sık dalların arasından devlere baktı. Sarı gözlerini ağaca dikmişlerdi. Bereket versin ki, hava kapalı, dallar da çok sıktı, güzel kızı göremiyorlardı. "Yeşiltay gösterir şimdi, Yeşiltay'ın gözleri bizim gözlerimizden daha iyi görür," diyorlar, Yeşiltay da isteklerini yerine getirecekmiş gibi davranıyordu. Bir ayağı uçurumun çukurunda, bir ayağı kıyısındaydı, başını kaldırmış, gözleri ağaçta, güzel kızı bekliyordu. Güzel kız da fazla bekletmedi, birden sık dalları araladı, Yeşiltay'ın üzerine doğru atladı. Koca devler neye uğradıklarını bilemediler, hemen ileri atılıp kollarını uzattılar, güzel kızı yakalamalarına ramak kaldı. Ama bizim Yeşiltay da boş durmadı, birdenbire havaya sıçradı, güzel kızı yakalayıp göğsüne bastırdı, birlikte yere düştüler.

Yere düştükleri zaman, Yeşiltay'ın bir ayağı uçurumun çukurunda, bir ayağı kıyısındaydı. Devler yaklaşamadılar, acı acı göğüs geçirdiler.

"Doğrusu çok usta, çok çevik davrandın gene, Yeşiltay," dediler, "senden başka kimsecikler avımızı elimizden alamazdı. Neyse, artık o da dostumuz oldu," diye homurdandılar.

Yeşiltay hiçbir şey söylemedi, tatlı tatlı gülümsemekle yetindi. Sonra sevgilisinin elinden tuttu, uçurumdan aşağıya doğru koştular. Uçsuz bucaksız bir mağaraya vardılar. Mağaranın her yanında postlar, insan, hayvan kemikleri, kuru kafalar vardı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Orta yerde kocaman bir dev anası duruyordu. Eline büyük bir sopa almış, dişlerini temizliyor, dişlerinin arasından kocaman et parçaları çıkarıyordu. Yeşiltay'la sevgilisi yanına gelince, gözlerini ayırdı.

Yeşiltay dev anasının omzunu okşadı.

"Sana en sevgili dostumu getirdim, dev ana, şimdi o da bizden oldu. Bundan böyle burada kalacak, sana arkadaşlık edecek, gündüzleri yalnızlıktan canın sıkılmayacak artık," dedi.

Sonra güzel kıza döndü, üzgün üzgün baktı:

"Allahaısmarladık," deyip çıktı gitti, var hızıyla uzaklaştı. Devleri bekletemezdi.

Güzel kızla dev anası yalnız kaldılar.

Dev anası, güzel kızı yanına çağırıp oturmasını söyledi, gülümsedi. Güzel kızın korkusu azaldı, o da gülümsedi, bütün çirkinliğine karşın, dev anasından hoşlandı. Çabucak dost oldular. Yeşiltay'ın sevgilisi başından geçenleri anlattı. Kimi zaman güldü, kimi zaman ağladı. Dev anasının boynuna sarıldı, yalvardı, kendisine yardım etmesini söyledi. Ama dev anası suratını astı o zaman, homurdanmaya başladı, dişlerini gösterdi. Güzel kızın anlattıkları hiç hoşuna gitmemişti. Nasıl gitsindi? Bütün devler Yeşiltay'ı çok severdi, o da severdi. Yeşiltay yufka yürekliydi, devlerden çok, insanlara yardım ederdi, çoğu insanları kurtarırdı, devlerin insan yemesine engel olmaya çalışırdı, ama çok yiğit adamdı, hiçbir şeyden çekinmez, korku nedir bilmezdi, sonra büyük hünerleri vardı, her kılığa, her biçime girerdi, geceleri devleri eğlendirdiği bile olurdu. Dev anası kızını vermek istemişti ona, vermişti de, şimdi nişanlıydılar, yakında evleneceklerdi. Güzel kızın anlattıklarını bu nedenle beğenmemişti. Beğenmediğini de saklamadı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bundan sonra, dev anası güzel kıza etmedik kötülük bırakmadı. Yaşamını fitil fitil burnundan getirdi. Su vermedi, ekmek vermedi, dişlerinin arasından çıkardığı çiğ etleri attı önüne, bunları yemesini söyledi, güzel kız da ister istemez yedi. Bu kadarla bitse gene iyi! Yeşiltay'ın güzel kıza çok yakınlık gösterdiğini, güzel kızı çok sevdiğini, güzel kızla gizli gizli konuştuğunu görünce, büsbütün azıttı işi. Her fırsatta sırtına bir yumruk indirdi, kovdu, gitmesini söyledi. Ama güzel kız dayandı, karşı geldi, dayanamayacağı bir tek şey varsa, o da Yeşiltay'dan ayrı düşmek, Yeşiltay'dan uzakta yaşamaktı, gitmedi. Gitmeyince dev anası çok kızdı, onu öldürmek istedi. Ne var ki, öldürmek kolay değildi, kurallar uyarınca girmişti aralarına, öldüremezdi. Öldüremezdi ya her şeyin bir yolu vardı, olmasa da güçlerini kötüye kullanan güçlü kişiler bulurlar, bulamayınca da uydururlardı. Dev anası da böyle bir yol buldu. Devlerin arasına karışmış bir insan bir devin yap dediğini yapmak istemedi mi öldürülebilirdi. Güzel kız dev anasının verdiği bir işi gerçekten yapamadığı için yapmasa bile, dev anası "İnat etti, sözümü dinlemedi, yapmak istemedi," diyecekti.

Gene aç bıraktı güzel kızı, gene bir damlacık su vermedi. Güzel kız ağladı, ağladı, gözlerinde yaş kalmadı. Derken, dev anası yanına yaklaştı. "Bakıyorum ağlamayı çok seviyorsun, ama bütün gözyaşlarını yere döküyorsun. Yere dökme, bana biraz gözyaşı gerek, gözyaşıyla büyü yapacağım. Al şunları doldur!" dedi. Koca koca dört kazan getirip önüne koydu. "Güneş batıncaya kadar gözyaşıyla dolduracaksın bunları, doldurmazsan kendini ölmüş bil!" dedi, çıktı gitti.

Zavallı kız neye uğradığını bilemedi. Bir kazanın üzerine eğildi, hıçkırmaya başladı. Kendini hiç zorlamadı, nasıl olsa

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

çok dertliydi, nasıl olsa hep ağlayıp duruyordu. Ama dört koca kazanı nasıl doldururdu? Gözyaşıyla kazan mı dolardı? Ağladı, kazanın dibine birkaç damla gözyaşı düştü. Ancak aylardan temmuzdu, hava çok sıcaktı, damlacıklar hemen kurudu. Güzel kızın hiç umudu kalmadı. Gene de yerinden ayrılmadı, ağladı, inledi, hıçkırdı durdu, kazanı doldurmak için değil, derdinden, kederinden ağlıyordu artık, Yeşiltay'ı bir kez daha görmeden öleceğini düşünüyordu. Ama birden bir ses duydu, başını kaldırdı, Yeşiltay'ı karşısında buldu.

"Dev anası uyumadan önce kuşlar pınarına gidip su içmiş, giderken de, dönerken de homurdanıp duruyormuş, sana yapacağı kötülükleri anlatıyormuş, kuşlar bunu duymuşlar, gelip söylediler," dedi Yeşiltay, gülümsedi. "Üzülme sen, bir yolunu buluruz," diye ekledi.

Eğildi, kızı kolundan tuttu, oturduğu yerden kaldırdı, yüzünü yüzüne çevirdi:

"Gözlerimin içine bak!" dedi.

Güzel kız da baktı. Yeşiltay'ın mavi gözleri çok güzeldi, küçücüktü, ama denizler gibi derindi. Bu güzel gözler unutulamazdı. Nedense güzel kız, birdenbire duygulanıverdi, gene hıçkırmaya başladı, kirpiklerinin ucunda bir damla gözyaşı parladı.

"Ağlama!" dedi Yeşiltay.

Sonra eğildi, güzel kızın kirpiklerindeki gözyaşı damlasını da dudaklarının ucuyla alıp kazanların üzerine üfledi. Kazanlar birdenbire doluverdi. Güzel kız şaşırıp kaldı, parmağını bir kazana daldırdı, sonra da ağzına götürdü, tuzluydu, kazandaki suyun gözyaşı olduğu kuşku götürmezdi. Sevincinden ağlamaya başladı, yaşlı gözlerini Yeşiltay'dan yana çevirdi:

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

"Nasıl, nasıl?" diye kekeledi. "Bunu nasıl yaptın, Yeşiltay?"

Yeşiltay başını kaldırdı, uzaklara baktı:

"Seni canım gibi seviyorum. Derviş benim için canını verdi, kuşlar da çok severler beni," diye yanıtladı, gülümsedi, "bunlar senin gözyaşların, sen de beni seviyorsun. Daha fazlasını sorma, anlatılamaz, ben bile anlatamam. Hadi, Allahaısmarladık, çok geciktim, devleri bekletmek olmaz," diye ekledi. Bir yeşil kuş olup göklere yükseldi.

Yeşiltay kuş olup uçar uçmaz, dev anası içeriye girdi, korkunç bir biçimde gülüyor, otuz iki dişi birden görünüyordu. Ama dört kazanın dördünün de dolu olduğunu görünce aklı başından gitti. Ayağını yere vurdu, yer gök inledi. Kazanları bir tekmede devirdi. Sonra gitti, bir köşeye oturdu, düşünmeye başladı. Neden sonra başını kaldırdı:

"Beni kötü bir dev sanma, küçük kız," dedi, "derdini bilmiyorum, anlamıyorum sanma. Anlıyorum, Yeşiltay'ı çok seviyorsun, sevmeseydin kazanları dolduramazdın. Ama ben de kızımı seviyorum, iyi bir kocası olsun istiyorum, onu Yeşiltay'a vermek istiyorum. İnsan sevdi mi kötülük yapamaz, ama devler yapar. Ben de elimden geleni yapacağım, elimden kurtulamayacaksın. Yazık, ama ne yapalım, bu iş böyle!" diye ekledi.

Yemek ve su verdi ona. Birkaç gün böyle geçti. Sonra gene dişlerini gösterdi:

"Sonbaharda kızımın düğünü var," dedi, "çok güzel bir düğün olacak, göreceksin. Ama iş düğünle kalmayacak. Kızımla Yeşiltay çok rahat bir evde otursun istiyorum. Bunun için de kuş tüyü yataklar, kuş tüyü minderler, kuş tüyü yastıklar yaptırtmak istiyorum. Kuş tüylerini sen bulacaksın. Al şu beş

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

torbayı, akşama kadar kuş tüyüyle doldur. Doldurup getiremezsen, kendini ölmüş bil artık!"

Güzel kız akşamı beklemedi, hemen ölmüş bildi kendini. Nasıl ölmüş bilmesindi? Bu iş başarılacak gibi değildi. Ölmeden önce Yeşiltay'ı da göremeyecek, bir "Allahaısmarladık" bile diyemeyecekti. Gene de bütün bütün umudunu kesmedi. Torbaları yüklenip çıktı. Önünde sapsarı, uçsuz bucaksız bir ova vardı. Sapsarı, uçsuz bucaksız ovada koşmaya başladı. Gözleri yerdeydi, ama hiç kuş tüyü göremiyordu. Ağlaya ağlaya koşuyordu yalnızca. İkide bir düşüyor, çıplak ayaklarına dikenler batıyordu. Sapsarı, uçsuz bucaksız ovada ne kuş tüyü ne bir şey! En sonunda, güzel kızın gücü tükendi. Gözleri karardı. Uçsuz bucaksız ova inip inip kalkmaya, çevresinde dönmeye başladı. Güzel kız ayakta duramaz oldu. Yüzükoyun yere yuvarlandı. Ama çok geçmeden bir el dokundu omzuna; başını kaldırınca Yeşiltay'ı karşısında gördü. Yeşiltay üstündeki tozları sildi, ayaklarındaki dikenleri çıkardı, gözyaşlarını kuruladı. Gülümsedi:

"Kuşlar benim dostlarımdır," dedi.

Elini kaldırdı, çok uzaklarda bir bulut gösterdi. Bulut yaklaştı, yaklaştı, tepelerine geldi, alçaldı, bu bulut gerçek bulut değildi, kuşlardan oluşmuştu.

Yeşiltay iki elinin ikisini de göğe doğru kaldırdı:

"Uçun kuşlar, uçun, tüylerinizi dökün de geçin!" diye bağırdı.

Yeşiltay'la güzel kız bu tüyleri torbalara doldurdular. Yazık ki, kocaman torbalardan biri tam dolmadı. Güzel kız ağlamaya başladı. Beş torbanın beşi de dolmadıkça ölümden kurtulamayacaktı. Ama bunda ağlayacak ne vardı? Yeşiltay

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

bir yeşil kuş oluverdi hemen. Bütün tüylerini döktü, sonra gene insan oldu. Gene kuş oldu, gene döktü tüylerini, gene insan oldu. Derken, çuvalı doldurdu. Bu tüyler gözleri kamaştırıyordu, hemen ayrılıveriyordu ötekilerden:

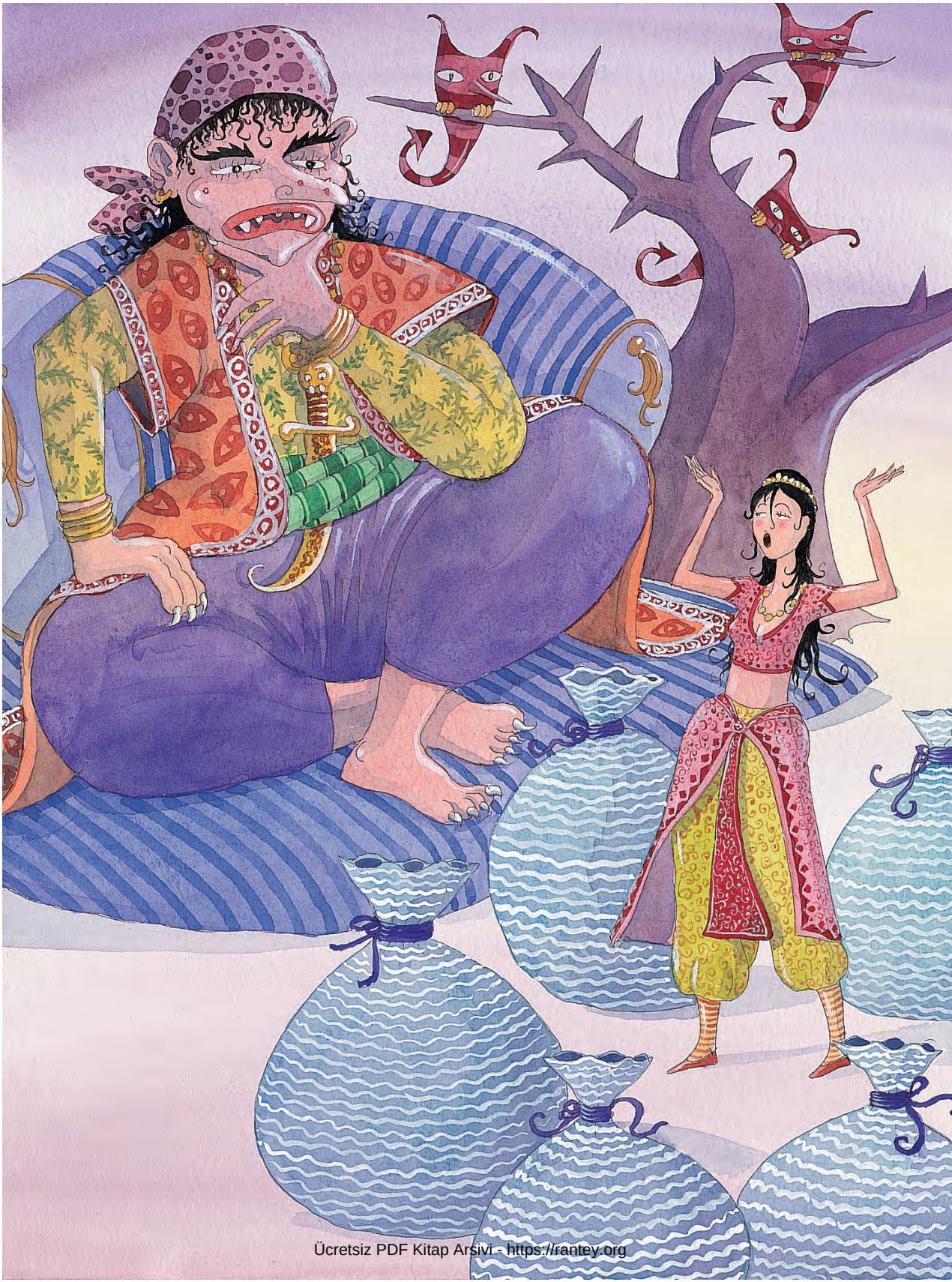
Devin de gözleri kamaştı, işin içyüzünü anlayarak dişlerini gıcırdattı:

"Bu iş Yeşiltay'ın işi, anladım." dedi. "Seni Yeşiltay kurtardı. Olsun varsın, çok güzel tüyler toplamışsın, kızım güle güle kullansın. Ama sen elimden kurtulamayacaksın! Yarın sabah gün doğarken yola çıkacaksın, küçük bacıma gideceksin. Evi karşı dağın ardındadır. "Ablanın kızının düğünü var, düğün kutusunu istedi diyeceksin. Gün batmadan bana getireceksin düğün kutusunu. Bakalım, gelebilecek misin? Gelemezsen öldün demektir, geç kalırsan da ben öldüreceğim!" dedi.

Güzel kız demir çarıklarını ayaklarına geçirip yola çıktı. Uzun yollar yürümeye, yorgunluğa, acılara, açlığa çoktan alışmıştı. Bir günde yapabilirdi bu işi, korkmuyordu. Ama yarı yolda Yeşiltay belirdi. Bu kez gülümsemiyordu, çok korktuğu, çok üzüldüğü belliydi.

"Dev anası sana bütün işlerin en çetinini vermiş," dedi, "bundan kurtulmak çok güç. Ama gene de kurtulmaya çalışmalı! Dikkat et, şaşırma, dediklerimi de unutma. Dağın arkasında bir saray vardır, içi korkunç şeylerle doludur, en azgın, en yırtıcı hayvanlar, en azılı devler ordadır. Kapının bir yanında bir at, bir yanında bir it durur. Atın önünde et vardır, itin önünde ot vardır. İkisi de sıkı sıkı bağlıdır. At et yemez, it ot yemez, bunun için karınları açtır. Eti ite, otu ata verir, sonra her ikisini de çözersen her şey kolaylaşır, onlar sana yardım ederler, o korkunç şeylerin hiçbiri görünmez gözüne. Kutuyu kolayca alabilirsin. Ama sakın, açma o kutuyu! Açarsan, bütün emeklerin boşa gider."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Yeşiltay'ın bütün dediklerini yaptı güzel kız. Sarayın kapısına vardı, otu atın, eti itin önüne attı, ikisini de çözdü. Yeşiltay'ın da söylediği gibi, her şey kolaylaştı o zaman, güzel kız düğün kutusunu aldı. Ama yolda içini merak sardı. Çok güzel bir kutuydu bu kutu, ufacık bir şeydi, ama ağır mı ağırdı. "İçinde ne var?" diyordu güzel kız, "ne var acaba?" diyor, başka bir şey demiyordu. En sonunda dayanamadı, Yeşiltay'ın sözlerini unutarak usulca kaldırdı kutunun kapağını. Bir de ne görsün? Yığın yığın, yumak yumak, ufak ufak adamcıklar sıçramasın mı kutudan? Ya! Hepsi bir yana dağıldı. Güzel kız donakaldı. Yeşiltay'ın sözlerini anımsadı. Yeşiltay'ın sözünü dinlememişti. Nerdeyse bayılacaktı. Ama kendini topladı, ufacık adamları birer birer toplayıp kutuya doldurmaya çalıştı. Ama nerde? Ufacık adamlar kaçıyor, otların altına saklanıyorlardı. Yakaladıkları da geri çıkıyordu kutudan, ötekilerin arasına karışıyorlardı. Kaçmasalar, saklanmasalar bile ne çıkardı? Pek çoktular, akşama kadar toplayamazdı. Elleri böğründe kaldı. Ağlamaya başladı. Uzun zaman ağladı. Sonra birdenbire bir kanat sesi duydu, başını kaldırdı, yeşil bir kuş gördü. Gelen Yeşiltay'ın mavi gözlerinde çok büyük bir üzüntü vardı.

"Kalk, kaçalım, kurtulmaya çalışalım. Belki de kurtuluruz," dedi.

Güzel kız gözlerini silip kalktı, başladılar kaçmaya. Var hızlarıyla koştular. Gün battı, ovalar, dağlar kardı, yıldızlar parladı. Bir ağacın dibinde uykuya daldılar. Sabah oldu, gene kaçmaya başladılar. Ama Yeşiltay kaygılı görünüyordu. Bir ara durup arkasına baktı. Bir kasırga geliyordu arkalarından, hızla ilerliyordu. Yeşiltay içini çekti: "Geliyor," diye söylendi, "bu, odur, dev anasıdır, başka bir şey olamaz!" Bir çır-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

pıda bir kocamış kadın kılığına girdi. Güzel kızı da bir eğri sopa yapıp eline aldı, kamburunu çıkardı, sopasına dayana dayana yürümeye başladı. Kasırga çabucak yetişti, gelir gelmez kocaman bir dev oluverdi.

"Kocakarı! Kocakarı! Buralarda, mavi gözlü bir delikanlıyla bir güzel kız görmedin mi?" dedi.

Kocakarı:

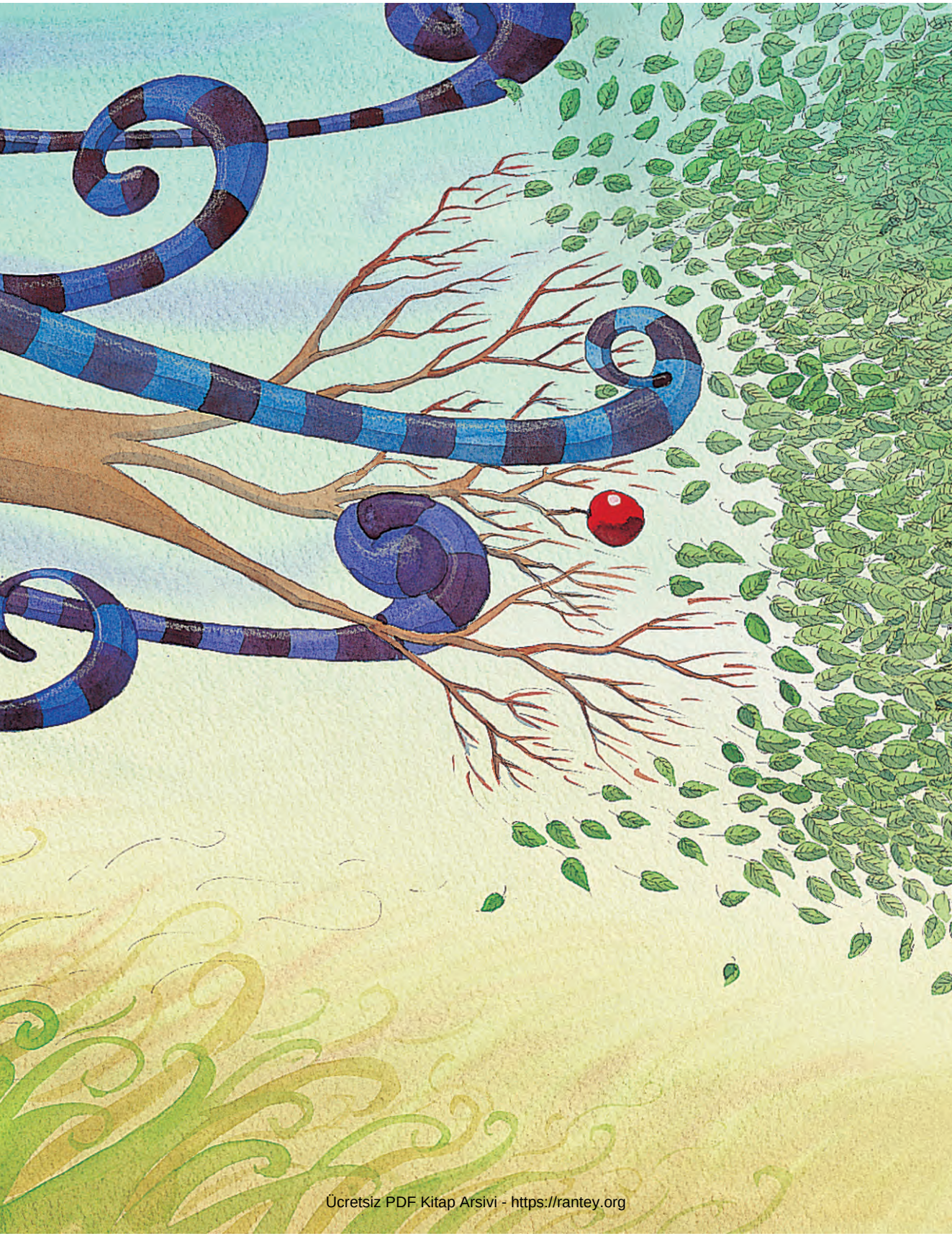
"Evet, gördüm," diye yanıtladı, parmağıyla sağ yandaki dağları gösterdi. "İkisi de koşuyordu, şu dağlara doğru gittiler."

Dev anası çok acele ediyordu, kocakarıyı yemeyi aklından bile geçirmedi. Sağ yandaki dağlara gitti, bir solukta gözden siliniverdi. Silinince, Yeşiltay da, güzel kız da gene eski görünüşlerini aldılar, gene başladılar koşmaya. Güçlerinin yettiğince koşuyorlardı. Ama böyle koşmaya can mı dayanırdı? Üstelik karınları açtı. Bir elma ağacının altında mola verdiler. Karınlarını elmalarla doyurdular. Ancak yorgunluktan gözleri yumuluyordu. Biri bir yana uzandı, biri bir yana. Uyudular. Ama çok geçmeden gök gürledi, sıçrayarak uyanıp ayağa kalktılar. Yeşiltay göğe baktı. Gök masmavi, pırıl pırıldı. Yalnız uzaklardan, çok uzaklardan, bir top kara bulut geliyordu, var hızıyla ağaca doğru iniyordu. "Tamam," dedi Yeşiltay, "bizi tanıdı, elinden kurtulmak çok zor. Ama gene de her şeyi deneyeceğiz, kurtulmaya çalışacağız, birbirimizi gerçekten seviyorsak kurtulacağız." Güzel kızı kucaklayıp göğsüne bastırdı. Birdenbire görünmez oldular, yalnız elma ağacının yanında bir başka elma ağacı belirdi. Dalları, gövdesi, yaprakları, her yanı yeşil yeşildi, en yüksek dalında bir kırmızı elma vardı. Derviş Yeşiltay'a neler öğretmişti! Yeşiltay ne kadar da hünerliydi! Yeşiltay bir yeşil elma ağacı oluver-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

miş, sevgilisini de bir elmaya dönüştürmüştü, elma ağacının en güzel dalındaki kırmızı elma Yeşiltay'ın sevgilisiydi. Ama kara bulut çoktan gelip dev anasının biçimine girmişti, işin içyüzünü anlamakta gecikmedi. Öcünü almanın sırasıydı! Azgın bir yel oldu, esti, inim inim inletti her yanı. Dağları, taşları sarstı, Yeşiltay'la güzel kızın az önce altında yattıkları ağaç, çatırdaya çatırdaya devrildi. Yeşiltay yerlere kadar eğildi, bütün yaprakları döküldü, ama kıpkırmızı elma, daldan düşmedi. Dev anası küplere bindi, yağmur oldu, yağdı, dolu oldu, çarptı, yeşil ağaç inim inim inledi, ama elma dalında kaldı, düşmedi, yaralanmadı. Görünüşe bakılırsa, her zaman da kalacak gibiydi. Dev anası umudunu kesti. "Belki de onlar değildir, başka bir şeydir, bizdendir, onlar bana böyle karşı koyamazlardı," diye söylendi. Gene bir top kara bulut olup uzaklaştı.

Yeşiltay'la sevgilisi gene bütün hızlarıyla koşmaya başladılar. Gece, gündüz demediler, açlığa, susuzluğa, yorgunluğa aldırmadılar, durmadan koştular. Güzel kızın demir asası kırıldı, demir çarığı da parçalandı, giyilecek gibi değildi, attılar. Ayakları taşlara, keseklere çarptı, kanadı, sızım sızım sızladı, ama en sonunda nasır bağladı. Güzel kız hiç acı duymaz oldu. Hiç acı duymaz olunca daha da hızlı koştu ya bir sabah güneş doğarken, kara bulut gene gelip tepelerine dikildi. "Yandık," dedi güzel kız, "artık bundan kurtulamayız". Yeşiltay gene gülümsedi. "Üzülme, belki de kurtuluruz, belki daha bizi görmemiştir. Devlerin gözleri çok iyi görmez," diye yanıtladı. Sonra gene güzel kızın beline sarıldı, göğsüne bastırdı. Kendisi bir pınar oldu, sevgilisi de bir bakır tas. Yeşiltay şimdi çok güzel bir pınardı, dibinde aklı karalı, sarılı kırmızılı, pırıl pırıl çakıl taşları vardı, suyu dupduruydu. Bakır tas da

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

"Beni al da şu pınardan bir tas su iç," der gibiydi. Dev anası, aşağıya iner inmez bakır tası eline aldı. Çok yorgundu, çok susamıştı. Bakır tası duru suya daldırdı, ağzına götürdü, içti. Bir daha içecekti ya kısmet olmadı. Bakır tas elinden düştü, kendisi de kocaman bir çınar gibi devriliverdi.

"Yaktın beni, Yeşiltay! Yaktın beni, Yeşiltay! Alacağın olsun, ben sana gösteririm!" diye inledi. Arkasını getiremeden derin bir uykuya daldı.

İçtiği su sihirliydi. Yeşiltay'dan bir parçaydı o su. Dev anası, bunun etkisiyle kırk gün, kırk gece uyanamayacaktı. Ama uyandıktan sonra Yeşiltay'ın kokusunu alacaktı. İşin en kötüsü, Yeşiltay'ın gücü ona da geçmiş olacaktı, kolayca bozuverecekti Yeşiltay'ın oyunlarını, yakında öcünü alacaktı. Belki kırk günlük, belki kırk bir günlük ömürleri kalmıştı. Belki de kurtulacaklardı, ama kurtulmaları çok zor görünüyordu. Yeşiltay üzgündü bu yüzden. Neden başka bir şey yapmamıştı? Örneğin gene bir yeşil ağaç olmak, güzel kızı da bir kırmızı elma yapmak vardı. İkinci kez elma ve ağaç olduktan sonra, bir daha eski durumlarına dönemezlerdi, ama hep böyle kalabilirlerdi. Yıllar, yüzyıllar geçer, onlara bir şeycik olmazdı. Yeşil ağaç kış yaz yeşil kalır, güz gelince yaprakları sararmazdı. Kırmızı elma da hiç düşmezdi. Gelip geçen iyi insanlar: "Bu yemyeşil ağaç Yeşiltay'dır, bu elma da sevgilisi!" derlerdi, çocuklar onları görmeye gelirler, gölgesinde güzel oyunlar oynarlardı. Bu da çok güzel bir şeydi. Başka şeyler de yapabilirdi, türlü türlü oyunlarla aldatabilirdi dev anasını. Ama birden pınar olmak gelmişti aklına, başka bir şey düşünememişti. Gene de kurtulmaya çalışmalı, her şeyi denemeliydi.

Her şeyi denediler, yağmur demediler, kar demediler, tepe demediler, dağ demediler, günler geceler boyunca git-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

tiler. Gittiler ya zaman daha çabuk ilerledi. Kırk gün dediğin nedir ki? Çabucak bitiverdi. İşin en kötüsü, korkunç bir fırtına başladı o gün. Şimşekler çaktı, yıldırımlar düştü, gökler gürledi, bardaktan boşanırcasına bir yağmur yağdı, bıçak gibi bir yel esti. Bir türlü dinmek bilmedi. Ağaçların en yüksek dalları bile yerlere değdi. Yeşiltay da, güzel kız da fırtınalı bir denizde yüzer gibiydi. Yılmıyorlar, durmuyorlar, sığınacak bir yer aramıyorlardı, yağmura, yele, sellere göğüs geriyor, ağaçlardan, kayalardan tutuna tutuna ilerlemeye çalışıyor, güç de olsa ilerlemekten geri durmuyorlardı. Ama neye yarardı ki? Kara bulut daha hızlı ilerliyordu. Yeşiltay'ın korktukları gerçek olmuştu. Kara bulutlar arasında kapkara bir bulut yaklaştıkça yaklaşıyordu, indi inecekti. Bu sırada masmavi bir ırmak göründü karşıda. Masmavi ırmağın ötesinde yeşil bir ülke vardı, ışıl ışıldı, orada fırtına yoktu, orada her şey dinginlik içindeydi. Kuşlar uçuyordu. Bir küçük çoban kuzularını gezdiriyordu. Ötede, bir küçük kent görünüyordu. Bacalarından döne döne dumanlar yükselmekteydi. Orada her şey öylesine güzel, öylesine hoştu ki, kara bulut bütün kinini unuttu. Yeşiltay'la güzel kızın üzerine inecek yerde, var hızıyla karşı kıyıya geçti. Ama karşı kıyı gerçekler ülkesiydi. Kara bulut, birdenbire eriyiverdi, iki damla yağmur olup yere düştü.

Karşı kıyı gerçekler ülkesiydi. Yeşiltay, masallar ülkesinin sonuna gelmişti. Masallar ülkesinin ötesinden bir ses geldi kulağına: "Gel artık, gel artık!" diye fısıldadı. "Gel, Yeşiltay, gel, bize dön!" dedi. Demese de dönecekti Yeşiltay. "Evet," dedi içinden, "evet geliyorum!" Güzel kıza uzaktaki kenti gösterdi.

"Şu gördüğün kent benim kentimdir, doğduğum kent! Bir zamanlar bu kentten kaçmak isterdim, beni sıkardı. Ama sonra yavaş yavaş her şeyi anladım, yıllar var ki, küçük kentimin

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

özlemini çekerim." Gülümsedi, bacalardan döne döne çıkan dumanları gösterdi: "Orada yaşamak çok güzel bir masal," diye söylendi, "güzel olduğu kadar da kısadır, çabucak bitiverir. Bunun için, yaşamaya dört elle sarılırsın. Buradaki hünerler orada görülmez. Dev anası tuzla buz oldu, burada kalmakta bir tehlike yok. Ama ben gene de kentime döneceğim. Seni seviyorum, senin de gelmeni isterim!"

Sonra ırmağa attı kendini, güzel kız da arkasından geldi. Yüzerek karşı kıyıya vardılar. Üstleri başları ıpıslaktı, karınları açtı, çok yorulmuşlardı, yürüyecek gibi değildiler. Gene de birbirlerine gülümsediler. Yalnız güzel kız sarardı. Nasıl sararmasındı? Sevgilisi birdenbire değişmişti. Yeşiltay da işin farkındaydı. Çok düşünmüştü, çok işler yapmıştı, çok acı çekmişti. Bu kıyıya geçer geçmez çektiği acıların, yaşadığı iyi kötü yılların izleri yüzüne, bedenine işlenivermişti. Yüzü kırışıklar içindeydi, yeşil elma ağacının aldığı yaralar, Yeşiltay'ın ellerinde, ayaklarında belirmişti. Başında da tek saç kalmamıştı. Ama o, bunlara aldırmadı. Sevgilisinin sarardığını, üzüldüğünü, belki de pişman olduğunu görmezlikten geldi.

"Az sonra kente varacağız. Orada küçük bir evimiz olacak, sonra çocuklarımız olacak, evimizin bacasından duman eksik olmayacak, ben ölürsem ocağımı çocuklarım yakacaklar, ama yaşadıkça çalışacağım, senin için, çocuklarımız için elimden geleni yapacağım!" dedi.

Yeşiltay sözünün eriydi, yapardı. Yüzü kırışıklarla dolsa da, başında saç kalmasa da, eski hünerlerini gösteremese de ne çıkardı? Yüreği hiç değişmemişti, Yeşiltay gene bizim bildiğimiz Yeşiltay'dı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Tembel Ahmet

Dünyamızdan çok tembeller geldi geçti, tembellikleri dillere destan oldu, ama hiçbiri Tembel Ahmet'e benzemedi, hiçbiri Tembel Ahmet kadar tembel değildi. Tembel Ahmet tembellerin en tembeliydi, tembellikte kimsecikler su dökemezdi onun eline. Çalışmak, ufak tefek bir iş yapmak şöyle dursun, yerinden bile kalkmazdı bizimki. Şuradan şuraya adım atmazdı. Anasının biricik oğluydu, babası da, kardeşleri de ölmüşlerdi. Anacığı onu da yitirmek korkusuyla bir dediğini iki etmez, her isteğini yerine getirirdi, sıcaktan soğuğa vurdurtmazdı elini. Tembel Ahmet de ocağın başında yan gelip yatar, hep öyle pinekler dururdu. Canı bir şey istedi mi, bahçeye çık-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

mak, ya da evdeki odaların en küçüğüne gitmek istedi mi, bir sağa bir sola sallanmaya başlardı. Anası da Tembel Ahmet'in sallanmaya başladığını görür görmez koşup gelir, "Ne var, yavrum?" diye sorardı. Tembel Ahmet öyle tembel, öyle tembeldi ki, istediği şeyi bile söylemez, usul usul sallanmakla yetinirdi. Anacığı neler isteyebileceğini düşünür, aklına gelenleri birer birer saymaya başlardı. "Su mu istiyorsun? Karnın mı acıktı? Bahçeye mi çıkarayım seni? Canın gül koklamak mı istedi? Şey mi edeceksin?" Kadıncağız, aklına ne gelirse, hepsini sıralardı art arda. Tembel Ahmet'in istediği şeyi söyledi mi Tembel Ahmet sallanmayı keserdi. "Evet!" derdi üşene üşene. Anacığı da yemek istiyorsa yemek getirir, ağzına verip yedirtir, gezmek istiyorsa sırtına alıp gezdirirdi. Bu iş böyle sürer giderdi. O sıralarda o olağanüstü olay çıkmasa, daha da sürecekti.

Tembel Ahmet'in oturduğu kentin padişahının üç kızı vardı. Bir de oğlu vardı ya kendisini ne zamandır kimsecikler görmezdi, kimi çok uzak bir ülkeye gittiğini, kimi de çoktandır delirdiğini, delirdiği için herkesten gizlendiğini, ortaya çıkarılmadığını söylerdi. Her neyse, padişahın üç kızının üçü de evlenecek çağa geldi, hattâ büyük kızın evlenme çağının geçtiği bile söylenebilirdi. Ne var ki, koskoca bir padişah kızı olduğu ve sarayda oturduğu için, "evde kalmış bir kız" olduğunu söylemek zordu. Hâlâ evlenmeyişinin nedeni babasının bu işi hiç düşünmemiş olmasıydı. Ama en sonunda bir gün düşündü, üç kızının üçünü birden evlendirmeye karar verdi. Nedense tuhaf şeyleri severdi. Bunun için, kızlarına "Nasıl kocalar istiyorsunuz?" dedi. Büyük kız iyice olmuş, hafiften de içi geçmiş bir karpuz getirdi. Ortanca kız olgun, hem de kocaman bir karpuz seçti. Padişahın küçük kızı tuhaflıktan hoşlanmaz, kısacık, düm-

düz yollar dururken dolambaçlı yollardan gitmeyi hiç mi hiç sevmezdi, biraz da sinirliydi. Bu nedenle babasına kızdı, daha hiç olmamış, çekirdekleri bile bitmemiş bir karpuz verdi eline.

Padişah büyük kızının karpuzunu gördükten sonra, onu birinci vezirinin oğluyla evlendirmeye karar verdi. Birinci vezirin oğlu akıllı uslu ve olgun bir adamdı, pek olgundu, hem bilgili ve çalışkandı, hem de kendinden büyüklerin her isteğini yerine getirmeye çalışırdı. Ortanca kızını ikinci vezirin oğluna verdi. İkinci vezirin oğlu yirmi beş, yirmi altı yaşlarındaydı, olgunluğunun eşiğine geliyordu, o da çalışkan bir adamdı, babasının sözünden çıkmazdı. Üstelik yapılı ve güçlüydü, tuttuğunu koparırdı.

Padişah küçük kızının getirdiği karpuzu kesince gözlerine inanamadı. Karpuz hamdı, çekirdekleri bile yoktu. Bunda bir yanlışlık da olamazdı. Küçük kızı hem en güzel, hem en akıl-

lı kızıydı, hiç yanlışlık yapmazdı. Öyleyse ham bir karpuz seçmesinin içinde bir bit yeniği vardı. Düpedüz alay etmek derlerdi bunun adına. Padişah küplere bindi. Serde padişahlık vardı, içinden kızını öldürtmek bile geçti. Ama bunu yapmadı, kendini tuttu. Kendini tuttu ya kızından öç almaktan geri durmadı. Seçtiği karpuz gibi bir adamla evlendirecekti onu. Ülkesinin dört bir yanında tellallar bağırttı, ülkenin en tembel, en mızmız, en uyuşuk, en aptal, en ham, en işe yaramaz adamına kızını vermek istediğini bildirtti. Tembellerden, mızmızlardan aptallardan çok, açıkgözleri sevindirdi bu karar. Açıkgözler, böyle güzel bir fırsatı kaçırmak istemediler. Türlü türlü kılıklara girdiler, padişahın önüne geldiler, etmedik budalalık bırakmadılar, tembelliklerini, mızmızlıklarını göstermeye çalıştılar. Birçokları bunu başardı da. Su katılmamış aptallar gibi, çalışma nedir bilmeyen tembeller gibi görünenler oldu, ama bunların hiçbiri, sarayın kapısından çıkar çıkmaz eski durumuna dönmekte gecikmedi. Hiçbiri bir padişahın kendinden daha akıllı olabileceğini, arkasından bakacağını düşünmemişti. Bu nedenle umutları boşa çıktı. Bir sürü sopa yediler bu yüzden, eşek sudan gelinceye kadar dövüldüler. Tellallar kentin dört bir yanında bağırmayı sürdürdüler. Sesleri Tembel Ahmet'in kulağına kadar geldi. Tembel Ahmet tellalların bağırtısını duyunca yüzünü buruşturdu, bir o yana, bir bu yana sallanmaya başladı. Anasını yanına çağırdı.

"Ana gel de şu kulaklarımı tut, dışarıda bağırıp duruyorlar, kulağımı çınlatıyorlar, rahatsız oluyorum," dedi.

Anası bu dediğini yerine getirmedi; tam tersine, bu sese kulak vermesini söyledi. Tembel Ahmet öylesine tembeldi ki, tellalların ne söylediklerini anlamaya bile çalışmadı. Ama anası yalvardı:

"Ahmet'im, Tembel Ahmet'im, gel, etme, eyleme, gel dinle sözümü, padişaha git, bir görün. Belki de kızını sana verir. Bir gün benim gözlerim kapanırsa, durumun ne olur? Padişahın kızını alırsan, ölünceye kadar rahat edersin, gel dinle sözümü," dedi.

Ama Tembel Ahmet hiç oralı olmadı. Olmadı ya anası da yalvarmakla kalmadı. Oğlunun tembelliğine güveniyor, bu güzel fırsatı kaçırmak istemiyordu. Tembel Ahmet'i sırtladığı gibi saraya vardı, padişahın önüne bıraktı. Padişah şaşırdı kaldı. Böyle koskocaman bir adamın, anasının sırtına bineceği hiç aklına gelmezdi. Bunun da bir düzen, bir oyun olduğunu düşündü. İşin iç yüzünü anlamak için Tembel Ahmet'e sorular sordu. Tembel Ahmet soruların hiçbirine yanıt vermedi. Yalnız bön bön anasına baktı:

"Ana, bu adam ne diyor? Ben böyle uzun sözleri anlamam. Uzun uzun da konuşamam. Ona söyle de sussun!" dedi.

Çok da şapşal bir görünüşü vardı, padişah nerdeyse kahkahayı koparacaktı, ama koparmadı, kızmış gibi davrandı:

"Defol burdan! Böyle mızmız adam görmedim! Şimdi seni ayaklarımın altına alırım, ezerim!" diye haykırdı.

Tembel Ahmet kılını bile kıpırdatmadı. Korka korka anasına baktı, gözlerinde yaşlar vardı. Padişah yerinden sıçradı:

"Defolun!" diye yineledi.

Anası Tembel Ahmet'i gene sırtına aldı, ıkına sıkına götürdü. Padişah onların da arkasından baktı. Kadıncağız, Tembel Ahmet'i sırtına almış, yavaş yavaş gidiyordu. Gelen geçen şaşkın şaşkın bakıyor, ama Tembel Ahmet hiçbirini umursamıyordu.

Bunları gördükten sonra, padişahın hiç kuşkusu kalmadı. Aradığı adamı bulmuştu, dünyayı arasa bundan tembelini, bundan mızmızını bulamazdı. Hemen buyruk çıkarıp düğün hazırlıklarının başlamasını söyledi. Üç düğün bir arada yapıldı. Yenildi, içildi, gülündü, eğlenildi, düğün kırk gün, kırk gece sürdü. En sonunda bitti. Gelinler yeni evlerine gönderildi. Küçük kız da çeyizleriyle birlikte Tembel Ahmet'in evine geldi. Koskoca bir padişah kızıydı, padişah da kızlarına çeyiz verirken ayrılık gözetmemişti. Bunun için, padişahın güzel kızı, çeyizini Tembel Ahmet'in küçük evine yerleştirmekte güçlük çekti. Kimini üst üste yığdı, kimini de karyolanın altına yerleştirdi. Tembel Ahmet bir köşede oturup bütün bunlara aptal aptal bakmakla yetindi. Kız da bir şey söylemedi, ne güldü, ne ağladı, ne şaşırdı. Tembel Ahmet'in ne mal olduğunu çoktan öğrenmişti.

Tembel Ahmet anlı şanlı bir padişah kızı almıştı, koskoca bir padişah damadı olmuştu ya yaşayışı hiç mi hiç değişmemişti. Gene bir şey istedi mi sallanmaya başlıyor, anası koşup gelerek isteyebileceği şeyleri saymaya başlıyordu. Hemen yerine getiriyordu istediğini. Padişah kızı bir köşeye çekilip bakıyor, kendi kendini yiyordu. Ama kızdığını belli etmiyordu şimdilik. Bir gün gene Tembel Ahmet sallanmaya başlayıp da "Ayakyoluna mı gideceksin?" sözünü "Evet!" diye yanıtla-

yınca, padişahın kızı gülümsedi, kalktı, kaynanasının önüne geçti.

"Sen yorulma, kocamı ben götüreceğim!" dedi.

Tembel Ahmet'in anası şaşırdı, "Aman kızım, etme, eyleme, sen bir padişah kızısın, incesin, güzelsin, şöylesin böylesin, bu iş sana yaraşır mı?" deyip uzun uzun yalvardıysa da padişahın kızı dinlemek bile istemedi.

"Kocamdır, elbette götürürüm!" diye yanıtladı.

Tembel Ahmet'i sırtına aldı. Aldı, ama dilediği yere götürmedi onu. Dosdoğru mutfağa getirdi. Kapıyı kapattıktan sonra, Tembel Ahmet'i var gücüyle yere fırlattı. Tembel Ahmet neye uğradığını bilemedi, hüngür hüngür ağlamaya başladı. Padişahın kızı kulak asmadı. Bu kadarla kalsa gene iyi! Ama nerde? Hemen ocağa gitti. Ocaktan uçları alev alev odunlar çekip bir güzel dövdü Tembel Ahmet'i. Başında, sırtında, elinde, kolunda, kaba etlerinde çürütmedik yer bırakmadı. Odunlardan kıvılcımlar sıçradı. Tembel Ahmet uzun zaman tembellikten kurtulamadı. Olduğu yerde durdu, upuzun uzanıp kaldı. Ama böyle yatıp duracak olursa, tatlı candan olmak vardı. Bunun için bütün gücünü toplayıp yerinden sıçrayarak kapıya koştu. Kapı kilitliydi, zorladı, açamadı. Soluğu pencerede aldı. Pencereyi açtı, kendini aşağıya attı. Sırt üstü düştü, yığıldı kaldı. Her yanı sızlıyor, ateş gibi yanıyordu, bir zaman kımıldayamadı. Gözleri hep pencerede, karısında, karısının elindeki odundaydı. Karısı pencereden aşağıya doğru eğildi:

"Tembelliği, mızmızlığı bırak artık, git, çalış, adam ol, adam olmadan gelme!" diye seslendi.

Sonra pencereyi kapatıp odasına gitti. Tembel Ahmet'in anası oğlunun çığlıklarını ve sırtına inen odunların şakırtısını

duymuştu ya padişahın kızından çok korkmuştu doğrusu, yerinden kımıldamayı göze alamamıştı. Yerinden kımıldayamadığı gibi bir şey de soramadı. Gelini de hiçbir şey söylemedi. Oturdu, elindeki sopayı yanına koydu. Yemek pişirdi, nakış işledi, çok güzel bir sesi vardı, türkü söyledi, hiç de öyle üzgün, hiç de öyle kızgın görünmedi.

Tembel Ahmet, epey bir zaman yattıktan sonra ayağa kalktı. Her yanı sızlıyordu, karnı da açtı. Evin çevresinde dolaştı, içeriye girmeyi gözü kesmedi, korktu. Anası da aşağıya inip bir şey getirmedi. Tembel Ahmet başka yol kalmadığını anlayınca, ömründe ilk kez, hem de yürüye yürüye çarşıya gitti. Sonra hiç akla sığmayacak, kendisinden beklenmeyecek bir şey yaptı, çalıştı! Akşama kadar çalıştı, hamallık etti, beş kuruş kazandı. Beş kuruşun bir kuruşuyla peynir ekmek aldı, karnını doyurdu. Kalan parasını cebine koyup evinin kapısına geldi. Kapıyı çaldı. Anası aşağıya indi:

"Kim o?" diye sordu.

"Benim," dedi Tembel Ahmet, "benim, ben, Tembel Ahmet'im!"

Anası kapıyı açtı.

"Ahmet'im, Tembel Ahmet'im, ciğer köşem, gelsene!" dedi. "Gelsene içeri!"

Tembel Ahmet, omuz silkti, anasının sözlerini işitmemiş gibiydi.

"Hanım evde mi?" dedi.

"Evde!"

"Odun elinde mi?"

"Elinde!"

Tembel Ahmet korkusundan titredi, dört kuruşu anasına verdi.

"Al, sen şunu hanıma ver, ben gidiyorum! Sonra gene geleceğim!" dedi.

Anası yalvardı, yakardı, ellerine sarıldı, kalmasını, odasına çıkmasını söylediyse de dinletemedi. Tembel Ahmet omuz silkti, yürüdü gitti. Anacığı çok üzgündü, ama ne gelirdi elinden? Kapıyı kapayıp yukarı çıktı. Dört kuruşu gelinin eline verdi:

"Bunu sana Tembel Ahmet yolladı," dedi.

Padişahın kızı dört kuruşu aldı, uzun uzun baktı, sonra çok güzel bir kutu buldu, dört kuruşu içine koyup kapattı.

"Hadi göreyim seni, Tembel Ahmet! Hadi göster kendini, Tembel Ahmet!" diye mırıldandı.

Kutuyu kıvançla göğsüne bastırdı. Kutuyu göğsüne bastırışını görenler: "Bu kız ya parayı, ya Tembel Ahmet'i çok seviyor!" derlerdi.

Ertesi gün, akşamüstü, Tembel Ahmet gene geldi. Sabahtan akşama kadar bir kalaycının yanında çalışmış, kap yıkamış, körük çekmişti. Tam onbir kuruş kazanmıştı. Bir kuruşuyla karnını doyurmuş, on kuruşunu getirmişti. Kapıyı çaldı. Anası aşağıya indi. Tembel Ahmet hemen:

"Hanım evde mi?" diye sordu.

"Evde!"

"Odun elinde mi?"

"Elinde!"

"Al öyleyse şu on kuruşu, hanıma ver, ben gene gelirim!"

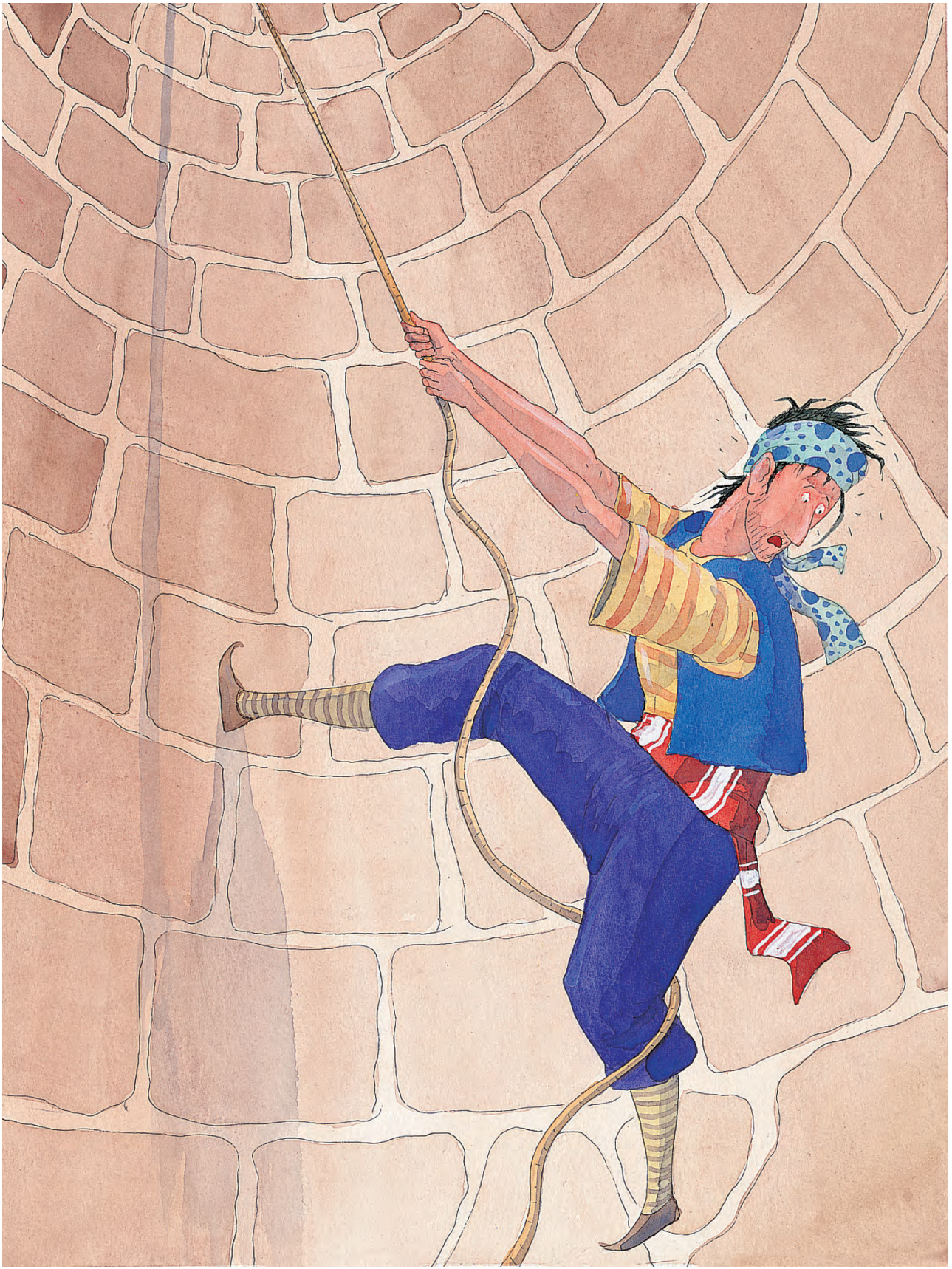
Tembel Ahmet döndü gitti. Anacığı ne derse desin, sonuç alamadı: Tembel Ahmet'i durduramadı. Tembel Ahmet'in böyle hızla yürüyüşüne, bir yerlerde duramayışına şaşırdı kaldı. Tembel Ahmet ne kadar değişmişti! Uzun uzun arkasından baktı. Sonra yukarıya çıktı. On kuruşu gelininin eline verdi. Gelin on kuruşu kutuya koydu. On kuruşu kutuya koyduktan sonra, "Tembel Ahmet, Tembel Ahmet!" diye söylenişini duyanlar, "Bu kız Tembel Ahmet'i çok seviyor!" derlerdi.

Bir gün böyle, beş gün böyle, derken aylar geçti aradan. Tembel Ahmet her akşam kapıya geldi. Anasından aynı şeyleri sordu. Hanımın sopayla beklediğini duyunca dönüp gitti. Getirdiği paralar da günde yirmi kuruşa kadar yükseldi. Sonra bir gün daha erken, gün batıp karanlık basmadan geldi kapıya. Kazandığı parayı bıraktı, ertesi gün bir kervana katılacağını, çok uzak yerlere gideceğini, belki de birkaç yıl dönemeyeceğini söyledi. Anasının elini öptü, karısına selam söyledi, yürüdü gitti, arkasına bile bakmadı.

Uzun zaman hiçbir haber gelmedi Tembel Ahmet'ten. Kimi, "ölmüştür," dedi, kimi "Düşman eline düşmüştür," dedi, herkes umudunu kesti. Yalnız karısı kesmedi umudunu. Her gün Tembel Ahmet'in para getirdiği saati bekler, Tembel Ahmet'in para getirdiği saat gelince, güzel kutuyu eline alıp

göğsüne bastırır, "Hadi, Tembel Ahmet, göreyim seni! Geri dön, Tembel Ahmet! Ak yüzümü kara çıkarma, Tembel Ahmet! Seni bekliyorum, Tembel Ahmet!" diye söylenirdi. Bazı bazı güler, bazı bazı ağlar, "Hiç değilse bir haber sal!" derdi.

Tembel Ahmet de her gün, her gece, anasıyla karısını düşünürdü. Anası kendisini tembelliğe alıştırmış, karısı çok zorlu bir sopa atmıştı ya Tembel Ahmet ikisini de seviyordu. Hiç değilse bir selam, bir haber yollayabilmek isterdi onlara. Ama nasıl yollayabilirdi? Çok uzaklarda, çöller ortasındaydı, ne gelen vardı, ne giden. Her kervancı bu çöllerden geçmeyi göze alamazdı. Bu çöllerde ne bir damla suya, ne de bir tek ağaca rastlanırdı. Bir gölge veren varsa, o da bulutlardı, bulutların gölgesi de ateş gibiydi, yakardı. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, çölün ortasında suları tükendi. Develer, insanlar, susuzluktan ölmek üzereydi. Bereket versin, bir süre sonra bir kuyu çıktı önlerine. Nerdeyse sevinçten akıllarını yitireceklerdi. Ama o kadar sevinmek de yersizdi. Kuyu derin mi derin, karanlık mı karanlıktı, dibi bucağı görünmüyordu, kuyudan aşağı taş attılar, neden sonra uzaktan uzağa bir ses geldi. Gene de kesmediler umutlarını. Kocaman urganlar getirip uç uca bağladılar, onların ucuna da bir adam bağladılar, eline bir kova verip kuyunun içine sarkıttılar. Ama biraz indikten sonra, adam bar bar bağırmaya başladı. "Yanıyorum! Yanıyorum! Kurtarın beni!" diye haykırdı. Hemen ipini çektiler. Adamcağız çıkar çıkmaz düşüp bayıldı. "Bir şeyi yok, korkmuş! Korkaklığından bağırdı," dediler. Bir adam daha sarkıttılar kuyuya. O da aynı şeyi yaptı, o da çıkarılır çıka-

rılmaz bayıldı. Herkes korktu, herkes umudunu kesti. Ama Tembel Ahmet korkmadı, her şeyi göze aldı. "Tembel" sözü Tembel Ahmet'in yalnızca adıydı artık. Yürüdü, ipi kendi beline kendi eliyle bağladı. "Beni sarkıtın kuyuya! Bağırırsam aldırmayın, "çıkarın" dersem kulak asmayın, siz beni sarkıtmanıza bakın!" dedi.

Dediğini yerine getirdiler. Tembel Ahmet ne bağırdı, ne çağırdı. Usul usul indi kuyunun dibine. Önce şaşırdı kaldı. Önünde uçsuz bucaksız, anlatılamayacak kadar güzel bir nar bahçesi vardı. Orta yerde kocaman bir havuz, havuzun başında çok güzel bir kız vardı. Kız düşüncelere dalmıştı, Tembel Ahmet'i görmedi. Tembel Ahmet de ona aldırmadı. Arkadaşları susuz, işi ivediydi, zamanını harcayamazdı, çabuk olmalıydı. Hemen ipi belinden çözüp kovayı doldurdu. İşaret verdi, yukarıya çektiler. Sonra gene sarkıttılar, gene doldurdu, gene çektiler. Derken güzel kız birden başını kaldırdı. Şaşkın şaşkın Tembel Ahmet'e baktı. Tembel Ahmet de az şaşırmadı doğrusu. Böyle güzel bir kız daha vardı, o da karısıydı. Karısı bir yana, bu kadar güzeli dünyada bulunmazdı.

"Kimsin sen, insanoğlu? Nasıl geldin buraya?" diye sordu güzel kız. "Buraya kuş kanadıyla, yılan göbeğiyle gelemez, sen nasıl gelebildin?"

Tembel Ahmet olanı biteni anlattı.

"Ya sen?" dedi. "Ya sen nasıl geldin?"

Kızın gözleri yaşardı:

"Beni sorma, anlatması uzun sürer. Sen durma git şimdi, beni bırak. Biraz daha durursan, canından olursun!" dedi.

İpi hemen Tembel Ahmet'in beline bağladı. Bahçeden

de birkaç nar topladı, bir heybeye koyup, eline verdi. "Bunu da al, bir gün işine yarar. Şimdi durma, çabuk git!" dedi. İp yukarı doğru çekildi, Tembel Ahmet yükselmeye başladı, epeyce yükseldi. Ama birden ip kesildi. Tembel Ahmet güzel kızın önüne düştü. Arkadaşları başarısını çok kıskanmış, "Çıkınca övünür durur, bizi alaya alır," diye düşünmüşlerdi. Kuyunun yarısına kadar inip de "Yanıyorum!" diye haykıranlardan biri, ipi birden kesivermişti. Ama bir şeycik olmadı Tembel Ahmet'e. Düştüğü yer yumuşacıktı, yalnız biraz yüzü sarardı. Güzel kızın güzel gözlerine baktı.

"Ne yapalım, ben de seninle kalırım," dedi.

Güzel kız ağlamaya başladı o zaman, sonra her şeyi anlattı: Böyle bir şey olamazdı. Güzel kız tam yedi yıldır korkunç bir devin tutsağıydı. Devin oturduğu sarayın bahçesiydi burası. Dev buraya kimseleri bastırmazdı. Kim gelse öldürüverirdi hemen, etini kendisi yer, kemiklerini kargalara atardı.

"Peki sen, peki sen?.." diye yineledi Tembel Ahmet. "Peki sen?"

Korkunç dev çok güzel kıza bir şey yapmazdı. Güleryüz gösterirdi. Ama yese daha iyiydi! Güzel kız büyük bir padişahın kızıydı. Büyük bir padişahın oğluyla da nişanlıydı. Dev onu yurdundan, nişanlısından ayırmış, alıp buraya kaçırmıştı. Nişanlısına da büyü yapmıştı, yedi yıldır deliydi zavallı. Daha da kötüsü, bu dev güzel kızla evlenmek amacındaydı. Düğün hazırlıkları çoktan başlamıştı. Yakında kırk günlük uykusuna yatacak, ondan sonra güzel kızla evlenecekti, yüreğinden başka her şeyini alacaktı güzel kızın. Kurtulması olanaksız görünüyordu.

"Hiç çaresi yok mu?" diye sordu Tembel Ahmet. "En ufak bir umut bile yok mu? Benim yapabileceğim bir şey yok mu?"

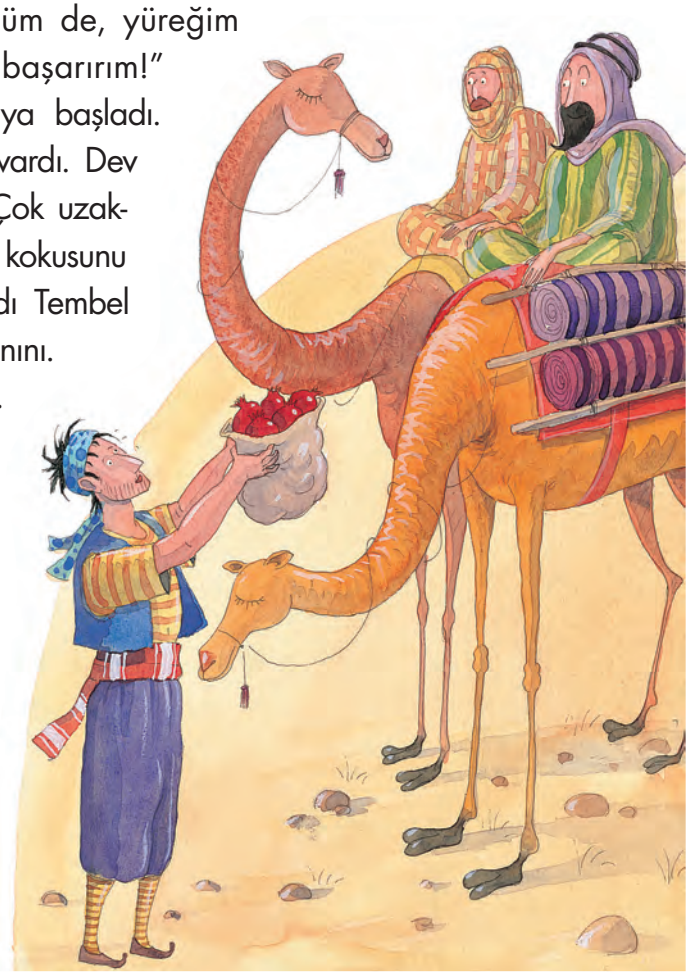
Güzel kız içini çekti, gözleri yaşardı. Bir çaresi vardı, ama çok güç bir çareydi, başarılabilecek gibi değildi: Devi öldürmek gerekirdi. Bu da büyük bir güç, eşsiz bir yürek isterdi. Bu kadarı da yetmezdi. Dev ancak uyurken öldürülebilir, o zaman iki gözünün arasına bir kılıç vurmak gerekirdi.

Tembel Ahmet'in gözleri parladı:

"Ben bunu yaparım!" diye atıldı. "Adıma Tembel Ahmet derler ya bakma, gücüm de, yüreğim de yerinde, ben bu işi başarırım!"

Güzel kız hıçkırmaya başladı. Sesinde bir umutsuzluk vardı. Dev şimdi uykuda değil ki! Çok uzaklardan Tembel Ahmet'in kokusunu alırdı. Bir kasırga sarardı Tembel Ahmet'in dört bir yanını. Gözleri görmez olurdu. Dev de rahat rahat yapardı canının istediğini. İp kesildiğine göre, zavallı Tembel Ahmet'in sonu iyice yaklaşmıştı. Güzel kız üzgün üzgün önüne baktı:

"Beni unut, kaçabilirsen kaçmana bak," dedi.

Ama Tembel Ahmet ölüme de kulak asmıyordu:

"Seni kurtaracağım," dedi.

Güzel kız acı acı gülümsedi.

"Şimdi burada kalırsan, canından olacağın kuşku götürmez," dedi. "Ama beş gün sonra, dev uyuyunca gelirsen, belki de bir şey yapabilirsin. Şimdi kaçmana bak, yiğitsin, hünerli bir adamsın. Belki de kaçabilirsin. Sonra dönersin!" diye ekledi.

Kuyuyu gösterdi. Nar dolu heybeyi de eline verdi.

Tembel Ahmet kuyudan çıkmak için büyük güçlükler çekti. Taşlara, otlara tutuna tutuna elleri, dizleri parçalandı, ama en sonunda çıktı. Derin bir soluk aldı. Arkadaşları çoktan gitmişlerdi. Yalnız gittikleri yönden kuyuya doğru bir duman yaklaşmaktaydı, bu da bir başka kervandı. Çok geçmeden geldi. Kervancılar iyi insanlardı. "Merhaba!" dediler. Nereden gelip nereye gittiğini sordular, isterse kendisini de götürebileceklerini söylediler. Tembel Ahmet'in ülkesine gidiyorlardı. Tembel Ahmet sevincinden havalara sıçradı. Yanındaki nar heybesini kervancılara verdi:

"Kente vardığınız zaman Tembel Ahmet'in evini sorun. Herkes bilir, gösterirler. Bunu o eve götürün. 'Bu narları Tembel Ahmet yolladı, kendisi de yakında gelecek,' deyin, benden selam söyleyin," dedi.

Kervancılar söz verdiler. Biraz su, biraz da yiyecek bırakarak develeri sürüp gittiler. Tembel Ahmet kuyunun başında bekledi. Beş günün sonunu iple çekti. En sonunda beş gün tamamlandı. Tembel Ahmet, gün ışır ışımaz, kuyudan inmeye başladı. Doğrusu çok güçlük çekti, çok çabaladı. Kuyunun dibine öğleyin vardı. Güzel kız havuzun başında

kendisini bekliyordu. Elinde kocaman bir kılıç vardı. Koştu, hemen yanına geldi, üstündeki tozları sildi, kılıcı eline verdi.

"Senin gibi yiğit adam görmedim!" dedi.

Sonra ona yolu gösterdi.

Çok güzel yerlerden, anlatılamayacak ölçüde güzel bahçelerden, altın, gümüş, elmas dolu odalardan geçtiler. En sonunda devin odasına geldiler. Çok çirkin, çok kocaman bir yaratıktı bu dev, görünüşünü hiç anlatmayayım daha iyi! Horultusu bile korkunçtu, insanın içini ürpertiyordu. Ama Tembel Ahmet bir an bile ürpermedi, irkilmedi. İlerledi, kılıcını güzel kızın gösterdiği yere indirdi. Dört bir yana kanlar fışkırdı. Korkunç dev sıçrayıp kalktı, inim inim inledi. Ölmemişti. Ayaktaydı, çevresine bakıyordu. Tembel Ahmet'i görmekte gecikmedi. Doğrusunu isterseniz, öcünü alması, bir vuruşta düşmanını öldürmesi işten bile değildi. Ama bunu yapmadı.

"İnsanoğlu bir daha vur! İnsanoğlu bir daha vur! Öldür beni!" diye yalvardı.

Korkunç dev ölmemişti, ama çok kötü bir yara almıştı. Böyle bir yarayla ölmezdi ya alnından kan fışkırdıktan sonra, şimdiye dek yaptığı bütün kötülükler durmadan aklına gelir, içini ezer, ona kötü bir yaratık olmanın acısını çektirtirdi. Böyle yaşamaktansa, ölmek çok daha iyiydi. Tembel Ahmet kılıcını bir kez daha indirdi. Dev bir dağ gibi devrildi. Öldü, bütün büyüleri bozuldu. Güzel kız Tanrı'ya şükürler etti:

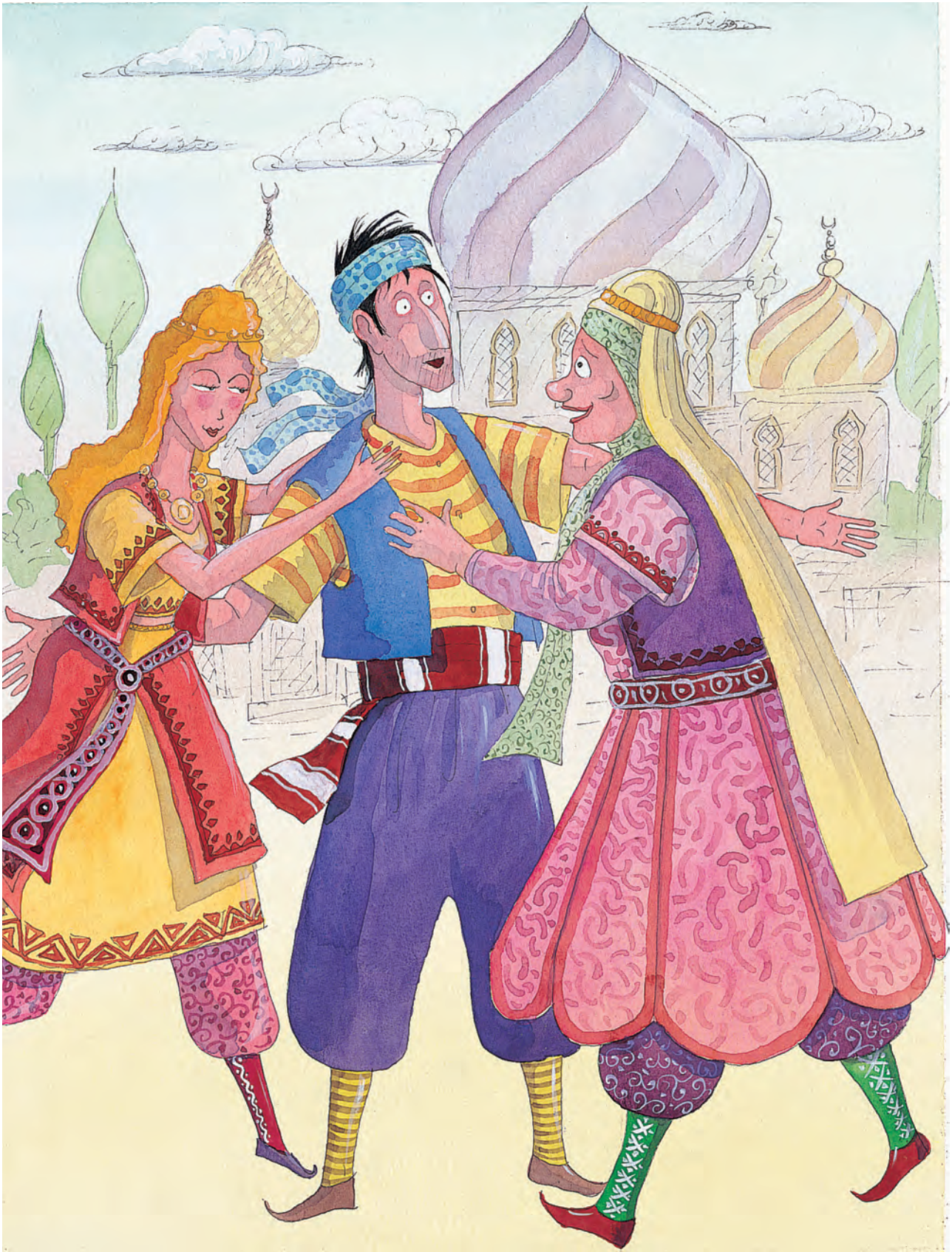
"Şimdi nişanlım da kurtulmuş, gene akıllı bir adam olmuştur!" dedi.

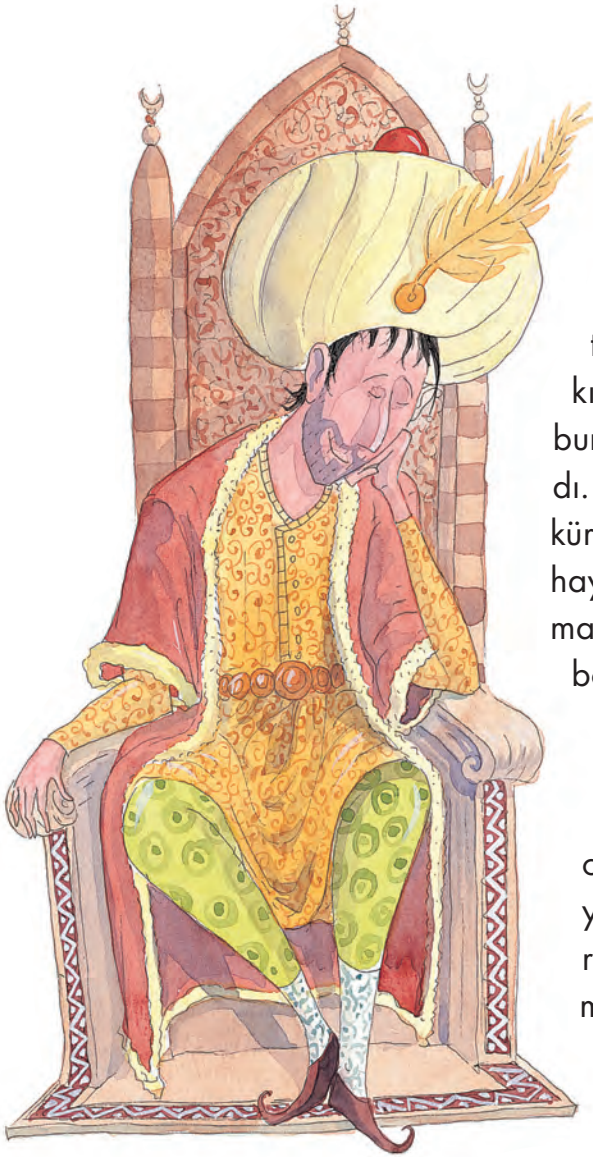
Tembel Ahmet karısını anımsadı. Hemen onun yanına dönmek, büyük başarılarını anlatmak isterdi. Ama güzel

kız, hemen yola çıkmayı uygun görmedi. Önce devin sarayını, bahçelerini dolaştılar. Zincirlere bağlı tutsaklar vardı, hepsini kurtardılar. Çok değerli mücevherler vardı, alabildikleri kadar aldılar. Ahıra gidip atları çıkardılar. Çok değerli malları yükleyerek yola çıktılar. Derin kuyu tozlu bir yol oldu, gece gündüz demeden gittiler. En sonunda Tembel Ahmet'in kentine geldiler. Tembel Ahmet güzel kızla birlikte küçük evine gitti. Kapıyı yoksul bir kadın açtı. Tembel Ahmet'in anasıyla karısının çok güzel bir saray yaptırdıklarını, bu evi kendilerine bıraktıklarını söyledi. Tembel Ahmet şaşırıp kaldı. Ama güzel kız gülümsedi: "Niçin şaşırıyorsun? Yolladığın narlar yakuttu!" dedi. Yoksul kadın önlerinden gitti, güzel sarayın yolunu gösterdi.

Tembel Ahmet'in anasının, hele karısının sevincini hiç sormayın. Tembel Ahmet'in boynuna sarılıp duruyor, sarılmaktan usanmıyorlardı. Bir yandan da olanı biteni anlatıyorlardı. Güzel kız da bu sözlerden nişanlısının kentte bulunduğunu, yedi yıldır görünmeyen şehzadenin gene dolaşmaya başladığını öğrendi. Padişaha da, oğluna da haber yollayıp onları saraylarına çağırdılar. Padişah gelince, küçük kızı, yani Tembel Ahmet'in karısı, bir köşeye saklandı, görünmedi. Ancak padişah da, oğlu da böyle şeylerin ayrımına varamayacak ölçüde sevinçliydiler: Güzel kızı gördükten sonra gözleri başka bir şeyi görmez olmuştu. Güldüler, eğlendiler, "Artık mutluluk içindeyiz, bütün üzüntülerimizden kurtulduk, her şeyimiz tamam!" dediler. Padişah küçük kızını ancak o zaman anımsadı. Ne olmuştu, nereye gitmişti, ölmüş müydü, yaşıyor muydu? Ya o gülünç adam, o gülünç adam?.. Büyük bir keder sardı padişahın

içini. Kaşığı elinden düştü. Bunca duygusuz olduğu için utandı, gözlerini önüne dikti. İşte o zaman gözleri kaşıklara, tabaklara takıldı. Küçük kızına verdiği çeyizlerdi bunlar. Birden yerinden fırladı. "Kızımı buldum! Çok şükür kızımı da buldum!" diye haykırdı. Sevincinden ağlamaya başladı. Kızı da geldi, boynuna sarıldı. Her şey anlaşıldı. Padişah Tembel Ahmet'e hayran kaldı. Kendisi çok yaşlanmıştı, oğlu da hasta sayılırdı, yerini Tembel Ahmet'e bırakmak, tahtına onu oturtmak istedi. Tembel Ahmet "Olmaz" dediyse de padişah dinlemedi. Gene tembelliği tuttu Tembel Ahmet'in, fazla karşı gelmedi, en sonunda boyun eğdi. Ama bu tembellik uzun sürmedi, ülkesini yıllar boyunca çok güzel yönetti, çalıştı, didindi, büyük işler yaptı, ülkeyi sürekli barışa kavuşturdu, herkese sevdirdi kendini. Yalnız gene bir tembellik etmiş, çocuk yetiştirmemişti.

Bu nedenle, Tembel Ahmet öldüğü zaman yerine geçecek kimse bulunamadı, hem de onun yerini tek bir adam kolay kolay dolduramazdı. Ülkedeki insanlar, başka bir çözüm düşündüler. Tembel Ahmet'in yerine bir değil, birçok insan seçtiler. Onlar da namuslu insanlardı doğrusu, ülkeyi çok iyi yönettiler, Tembel Ahmet'i aratmadılar. Unutturmadılar da.

Üç Pınar

Çok uzaklarda bir orman vardı eskiden, koca koca ağaçları en yüksek kuleleri, en yüksek minareleri bile gölgede bırakırdı, uçurtmalar bile aşamazdı boylarını, göğe doğru uzar giderdi. Uzaklardan bakan küçük çocuklar, bu ağaçların tepesine tırmananların ellerini uzatınca yıldızları tutabileceklerini sanırlardı. Ama kimsecikler tırmanamazdı o ağaçlara. Ağaçlara tırmanmak şöyle dursun, ormana girmeyi bile göze alamazlardı, bir ürperti sarardı her yanlarını, korkarlardı. Ormanın içinde korkmadan dolaşan bir adam vardı ya o uzun yıllardan beri burada yaşardı, alışmıştı, en sık ağaçların arasında bir kulübede otururdu. İri yarı bir adamdı, devler gibiydi, devlerle akraba olduğu söylenirdi. Avcıydı, biri kız, biri oğlan, iki çocuğu vardı. Ama çocukların yüzlerine bile bakmazdı. Çok dertliydi zavallı çocuklar! Üstlerine başlarına bakacak, karınlarını doyuracak, dertlerini dinleyecek, geceleri masal anlatacak bir annecikleri de yoktu. Üvey anneleri canlarına okurdu, etmedik kötülük bırakmazdı. Babalarına da söyleyemezlerdi. Dedim ya, avcıydı babaları, sabahtan akşama, akşamdan sabaha kadar ormanda avlanıp dururdu. Kuş bulursa kuş, tavşan bulursa tavşan, geyik bulursa geyik vururdu. Kuşları, hayvanları vurup öldürmekten, pişirtip yemekten başka bir şey düşünmez, başka hiçbir şeye aldırmazdı. Vurduğu kuş düşmedi mi, getirdiği tavşan pişmedi mi küplere biner, gözlerin-

den kıvılcımlar saçardı. Her şeyi yapabilirdi böyle zamanlarda. Örneğin oğlunu, kızını, karısını öldürebilirdi, öylesine azgın bir avcıydı. Karısı da bu huyunu çok iyi bilirdi. Bilirdi ya bir gün ne olduysa oldu, üç keklikten birini yitirdi. Aradı, taradı, bulamadı. Çocuklardan kuşkulandı, ikisini de dövdü, vura vura burunlarını kanattı. Yemin üstüne yemin ettiler, gene de inanmadı. Ama artık bunu düşünmenin sırası değildi. Korkusundan titriyor, sabahlara kadar dayak yiyeceğini, belki de öleceğini düşünüyordu. Dayaktan, ölümden kurtulmak için bir bıçak aldı eline, sol memesini kesiverdi. Bir güzel tuzlayıp biberledi, kalan kekliklerle birlikte onu da pişirdi. Akşam oldu, kocasının önüne getirdi. Adam sol memeyi yerken, nerdeyse parmaklarını da birlikte yiyecekti, öylesine beğenmişti karısının memesini.

"Bu keklik çok tatlı bir keklik," diye söylendi. Sonra da cömertliği tuttu. "Biraz al da tadına bak."

Karısı almadı, içi burkuluyordu. Avcı da fazla dayatmadı. Ama azıcık daha yiyince gözleri büyüdü, parmaklarını yaladı durdu.

"Hanım, bu işin içinde bir iş var, bu et keklik eti değil, çok daha tatlı bir et. İşin iç yüzünü söyle bana. Korkma, kızmam, niçin kızayım?" dedi.

Kadın biraz duraladı, yutkundu, ezildi, büzüldü, ama en sonunda

anlattı olup biteni. Adam da (adam diyoruz ya gerçek bir insan olduğu hiç de kesin değildi) sözünde durdu, kızmadı. Kızmak şöyle dursun, sevindi bile. Karısına acımayı da düşünmedi. Çok azgın bir avcıydı, midesinden başka bir şey düşünmezdi.

"Adam eti ne de tatlı olurmuş!" diye söylendi.

Yüzünü ellerinin arasına alıp düşlere, düşüncelere daldı. İkide bir dudaklarını yalıyordu. "Adam eti ne de tatlı olurmuş! Adam eti ne de tatlı olurmuş!" diye mırıldanıp duruyordu. Karısı çok kaygılandı, kalan memesini sımsıkı tuttu, onu da isteyecek diye korkuyordu. Yakayı sıyırmak istedi:

"Adam etinden bu kadar hoşlandıysan, çocukların ne güne duruyor?" dedi.

"Onların hiç eti yok ki, ikisi de bir deri bir kemik," dedi avcı, içini çekti.

Üvey ana buna da çözüm buldu:

"Bu da söz mü?" diye atıldı hemen. "Kırk gün güzelce besleriz, semirirler, ondan sonra kesip yersin!"

Kocası da beğendi bu düşünceyi.

"Öyle ya, çok kolay, besleriz" dedi, keyiflendi, "besleriz, besleriz, sonra da keseriz, bir güzel yeriz. İkisini birden kesip adam etine doyarız."

Avcının kızı da dinliyordu bunları.

Zavallı kız, üvey annesinden yediği dayağın acısından olacak, bir türlü uyuyamamıştı. Başkalarının konuştuklarını dinlemeyi sevmezdi, yoktu öyle kötü huyları, babasıyla üvey annesinin sözlerini de dinlemek istemezdi, ama babasının sözlerini istemeden işitince, bir çığlık kopardı. Bereket versin, hemen ağzına götürdü elini, sıkı sıkı tuttu da çığlığı duyulmadı. Aradan saatler geçti. Gözleri yoruldu, gözkapakları da çok ağırlaştı, gene

de yummadı gözlerini, şafak sökünceye kadar uyumadı, yapacaklarını düşündü. Ertesi gün, hiçbir şey olmamış gibi davrandı. O korkunç sözleri dinleyen kendisi değildi de bir başkasıydı sanki. Kimseye anlatmadı duyduklarını, kardeşine bile söylemedi. Yalnız her gün küçücük bir taş aldı ormandan, getirip yastığın altına sakladı. Geceleri herkes uyuduktan sonra kalkar, taşları eline alır, birer birer sayardı, ateş böcekleri de yaklaşır, ışık tutarlardı, gündüz gibi aydınlatırlardı önünü.

Bir gece, gene kalktı. Ateş böcekleri koşup geldiler, ışık tuttular. Kız taşları saymaya başladı. Saydı, bir daha saydı. Gözlerinde yaşlar parladı birden. Taşların sayısı otuz dokuzdu. Kesilmelerine tam bir gün vardı! Kız bunu görür de durur mu hiç? Durmadı. Kardeşini uyandırmak istedi hemen. Ama çocuk derin bir uykuya dalmıştı, dokunmaya kıyamadı. Sonra birdenbire uyandırılırsa, belki de ağlardı, babası, üvey annesi de duyar, işi anlarlardı. Bu nedenle sessizce dışarıya çıktı, birkaç cırcır böceği buldu, yalvardı, kardeşini türkülerle uyandırmalarını söyledi. Cırcır böcekleri uçup geldiler, güzel türküler

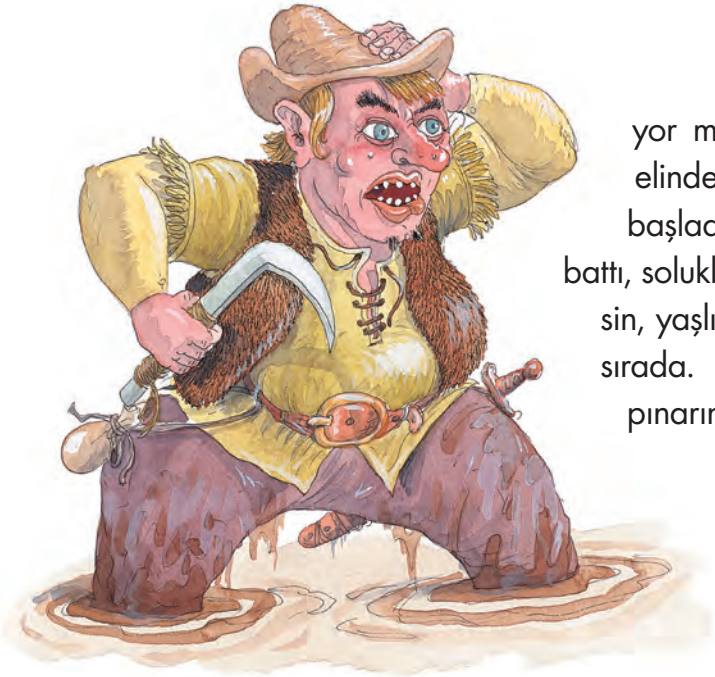

söylediler. Çocuk gülümseyerek uyandı. Ablası kolundan tutup kaldırdı, giysilerini giydirdi. "Ay ışığında gezmeye çıkacağız, cırcır böcekleri türkü söyleyecek bize, ateş böcekleri de ışık tutacaklar," dedi. Çıktılar. Kulübeden biraz uzaklaştıktan sonra, kızcağız her şeyi anlattı. Kardeşi çok küçüktü daha, ağlamaya başladı. Ağlamanın sırası mıydı? Kaçmaya başladılar.

Koştular, koştular.

Derken şafak söktü, çevreleri aydınlandı. Ateş böceklerinin ışığı söndü, cırcır böcekleri uyuyakaldı. Çocuklar yoruldu. Gene de durmadılar, koştular, koştular... Ancak, biraz daha koştuktan sonra, oğlanın ayağına bir diken battı, olduğu yerde kalakaldı zavallı. Ablası geri döndü, diz çöküp dikeni çıkardı. Sonra, doğrulup kalkınca, bir de ne görsün? Babaları koşa koşa gelmi-

yor mu? Hemen kardeşinin elinden tuttu, gene kaçmaya başladılar, her yanları tere battı, solukları kesildi. Bereket versin, yaşlı bir kadın gördüler bu sırada. Kadıncağız bir küçük pınarın başına oturmuş, önüne bir küçük ayna koymuş, eline de bir sarı tarak almış, ak saçlarını tarıyordu. Yanına vardılar:

"Nine, nine! Sakla bizi, kurtar bizi!" deyip arkasından olanı biteni anlattılar. Yaşlı kadının gözleri yaşardı.

"Ben sizi burada nasıl saklarım, çocuklar? Babanız gelirse sizi de, beni de öldürür. Saklayamam. Saklayamam, ama sizin için bir şeyler yaparım. Şu aynayı, şu tarağı, şu kili alın. Yaklaşınca kili atın. Gene yaklaşırsa tarağı atın, gene yaklaşırsa aynayı atın, herhalde kurtulursunuz," dedi.

Çocuklar, kili, tarağı, aynayı alıp gene kaçmaya başladılar. Ama babaları çabucak yetişti. Beş on adım daha yaklaşsa, yakalayıverecekti. Bereket versin, onları kandırmak için, "Böyle sabah sabah nereye gidiyorsunuz? Gelin, kahvaltınızı edin de ondan sonra çıkın gezmeye" diye bağırıyordu da hızı biraz azalıyordu. Ama bizim küçük oğlan, bu tatlı sözleri duyunca duruverdi. Avcıya döndü. Neredeyse yakalanacaktı. Ablası elindeki kili yere bıraktı. Avcıyla çocukların arası açıldı, uzadı, içinden çıkılmaz bir çamur alanı oldu, ama avcı aldırmadı. Postal-

larını çıkarıp atarak bata çıka ilerlemeye başladı. Bir yandan da kötü şeyler söylüyor, küfürler yağdırıyor, hem çamurda böyle kolay ilerlemesi hem de kötü sözleri gerçek insan olmadığını sezdiriyordu. Küçük oğlan, bu sözleri duyunca ablasının eline sarıldı, var hızıyla koştular. Babaları da arkalarından koşuyordu. Her yanı çamurdu, ama kocaman bacakları vardı, çocuklardan daha çabuk ilerliyordu. Gene epeyce yaklaştı, gene tatlı sözler söyledi, dursunlar diye dil döktü, ama küçük oğlan bile durmadı. Ablası elindeki tarağı bırakıverdi. Bıraktı da bir baktı ki, arkaları baştan başa çakır dikeni. Babası da çakır dikenlerinin içinde çabalayıp duruyor, çakır dikenleri ellerini, bacaklarını kanatıyor.

Avcı kızı, babasının kanlarını görünce içi sızladı. Avcı, kendisinin de, kardeşinin de canına kıyacaktı, belki de bir devdi, hatta dikenler içinde böylesine koştuktan sonra, akan kanlara, batan dikenlere aldırmadıktan sonra, dev olduğu kuşku götürmezdi, ama, ne de olsa babasıydı, babasının bu durumuna dayanamadı, bir daha arkasına bakmadı. Avcının dikenlerden kurtulup da arkalarından yetişebileceğini sanmıyordu, bu bakımdan içi rahattı. Bunun için yavaş yürüdüler. Ayrıca, koşacak durumda değildiler, yorgunluktan bacakları tutmaz olmuştu.

Hem de çocuk susamıştı, "Su, su!" deyip başka bir şey demiyor, ağlayıp duruyordu. Gözyaşları bazı bazı dudaklarına damlıyordu, ne de olsa sudur diye yalıyordu, ama yaladığına da, yalayacağına da pişman oluyordu zavallı, gözyaşları çok tuzluydu. Susuzluğunu büsbütün artırıyordu.

Bu arada avcı hep ilerlemekteydi. Yirmi otuz adım bir şey kalmıştı aralarında. Çocuklar bir oyun daha oynarlar diye korktu, adımlarını yavaşlattı, ayaklarının ucuna basarak, çıt çıkarmadan yürüdü. Bunun için yetişmesi biraz uzun sürdü. Ama en sonunda yetişti, kızını omuzundan tutuverdi. Tutmasına tuttu, ama ne de olsa dev olduğundan, çok sert tuttu kızın omuzunu, tutmaktan çok vurdu. Ayna yere düştü. Kızcağız korkuyla geriye dönünce bir de ne görsün? Uçsuz bucaksız bir mavi deniz. Bir yanında kendisiyle kardeşi, bir yanında babası. Araları öylesine uzak ki, babaları serçelerden daha küçük görünüyor.

İşte kurtulmuşlardı. Yazık ki, denizin suları tuzluydu, içemediler. Küçük oğlan ağlıyor, "Su!" diyor da başka bir şey demiyordu. Güneş de tam tepelerindeydi, alev gibi yakıyordu enselerini. Bu yerlerde su bulmak kolay değildi. Değildi ya avcı kızı umudunu kesmedi. Bunca işi başardıktan sonra suyu da bulacağını umuyordu, ama umutları boşa çıktı. Güneş batıncaya kadar dolaştılar, bir damla su geçmedi ellerine. Bir ağacın altına çöktüler. Küçük oğlan yüzükoyun yere uzanıp inlemeye başladı. Ablası da başucuna oturdu, yüzünü iki elinin içine aldı. Çok güzeldi, hele böyle yüzü ellerinde, terden sırılsıklam olmuş saçları alnında, üzgün üzgün otururken daha da güzel görünüyordu.

Derken uzaklarda bir atlı belirdi. Atını dört nala sürüyordu. Ama güzel kızı görünce, dayanamadı, atını durdurdu. Sonra kardeşini gördü. İyi bir adama benziyordu.

"Ne o, kızım, burda böyle ne yapıyorsunuz? Bu çocuk neden ağlıyor?" diye sordu.

Güzel kız kardeşinin çok susadığını söyledi. "Her yanı aradık, taradık, bir damla su bulamadık, amca!" dedi. Atlı onlara acıdı, içini çekti:

"Şu karşı tepedeki ağaçları görüyorsunuz ya," diye başladı, arkasını getirmedi, yutkundu. Sonra bir oğlana, bir kıza baktı, ister istemez sürdürdü konuşmasını: "yan yana üç pınar vardır orada, ama ikisinin suyu içilmez. Birincisinden içen balık olur, dalar gider içine, ikincisinden içen kuzu olur, mer mer meler. Üçüncüsünden içene bir şeycik olmaz, nasılsa öyle kalır, susuzluğu da geçer. Birinciyle ikinciye yaklaşmayın sakın, üçüncüden için!" dedi. Sözlerini bitirmesiyle atını kırbaçlaması bir oldu, sürdü gitti.

Çocuklar yola çıktılar. Çok yorgundular; ama tepenin üstünde bir umut vardı, umut hafifletirdi insanı, yorgunluklarını fazla duymadılar. Ağaçlara yaklaştılar, suyun parıltısını gördüler. Küçük oğlan bir ok gibi fırladı. Çok susamıştı, sudan başka bir şey düşünmüyordu. İlk pınarda durmak istedi. Dursaydı balık olacaktı. Ama çok hızlı koşuyordu, hızını alamadı. İkinci pınarda durdu. Eğilip içer içmez, küçücük bir kara kuzu oldu, melemeye başladı. Meliyor, çayırların üzerinde oynuyordu, anasından kuzu doğmuş gibiydi. Ablası saçını başını yoluyor, hüngür hüngür ağlıyor, ne yapacağını bilemiyordu. Bazı bazı kendisi de o sudan içmek, kardeşi gibi kuzu olmak istiyordu ya yüreği el vermiyor, insanlığından vazgeçemiyordu. O böyle ağlayıp çırpınırken, gece oldu, sular, ağaçlar karardı, yıldızlar parladı. Gece kuşları boğuk boğuk ötmeye başladı, uzaklarda kurtlar uludu. Kızcağız çok korktu. Bir ağacın tepesine tırmandı, oturacak bir yer bulup oturdu. Bütün gece burada kaldı, gözünü bile kırpmadı sabaha kadar.

Sabah oldu, güneş doğdu, bir atlı geldi. Genç bir atlıydı,

ince, uzundu, sarı saçları alnına düşüyordu. Al atını sulamak istiyordu, pınara sürdü. At geldi, suya eğildi, tam içeceği sırada birden geriye sıçradı. Genç atlı şaşırdı, atını bir daha sürdü suya. At gene geriye sıçradı, kişnedi, şaha kalktı. Genç atlı atının yelesini okşadı, gülümsedi, bir şeyler mırıldandı, bir daha sürdü. Ama al at hep geriye sıçrıyordu. Genç atlı hiçbir şey anlamıyordu bu işten. En sonunda suya doğru eğilip baktı. Bir de ne görsün! Suyun üzerinde bir kız gölgesi titremiyor mu? Başını kaldırdı. Ağaçta bir genç kız, bir güzel kız... Güzel de söz mü? Genç kız sanki doğan güne "Sen doğma da ben doğayım," diyordu, öylesine güzeldi. Genç atlı büsbütün şaşırdı. Gözleri kamaştı, bir süre konuşamadı. Neden sonra kendini topladı:

"Kimsin sen, in misin, cin misin?" diye seslendi.

Güzel kızın gözleri yaşardı, insan sanılmamasına üzülmüştü, ama belli etmemeye çalıştı:

"Ne inim, ne cinim, insanım," dedi. Sonra da olanı biteni anlattı.

Genç atlı gözlerine inanamıyordu. Hem çok acı, hem çok tatlı bir düş görüyordu sanki. Avcı kızıyla birlikte ağlıyordu. Avcı kızının derdi kendi derdi, sevinci kendi sevinciydi, gözü ondan başka bir şey görmüyordu. Bir de küçük, kara kuzunun meleyişlerini duyuyor, içinde bir yerler sızlıyordu. En sonunda gözlerini güzel kızın gözlerine dikti:

"Benimle evlenir misin?" diye sordu.

Avcı kızı da fazla duralamadı:

"Evet," dedi.

Genç atlının gözleri mutlulukla parladı o zaman, ülkenin padişahının oğlu olduğunu söyledi nişanlısına, her dileğini ye-

rine getireceğine söz verdi. Sonra kalktı, al atına bindi. Dosdoğru saraya gidecek, her şeyi anlatacaktı babasına, düğün hazırlıklarına başlanmasını söyleyip yakında geri dönecek, sevgilisini incilerle, ipeklerle, altınlarla donattıktan sonra saraya götürecekti.

Ama saray oldukça uzak bir yerdeydi. Genç atlı yolda giderken sabırsızlığından ne yapacağını bilemiyordu. Sabırsızlanıyordu, çabuk gitmek istiyordu ya çok coşkulu, çok sevinçliydi, sevincini yüreğine sığdıramıyordu. Yolda birine rastladı mı durup nişanlısını, nişanlısının güzelliğini övüyor, onu nasıl bulduğunu, kardeşinin nazıl kuzu olduğunu anlatıyordu. Kuzuyu anlatmaya başladı mı gözleri yaşarıyordu.

Bir Arap kızı da bunları duydu, tepenin yolunu tuttu. Atlı saraya varmadan Arap kızı tepeye vardı. Bir ipek giysi, bir sırmalı terlik getirmeyi de unutmamıştı. Ağacın altına gelip durdu.

"Beni padişahın oğlu yolladı, seni hazırlamaya geldim. Aşağıya gel de güzel giysini giydireyim sana, saçlarını tarayayım. Az sonra nişanlın da gelecek, çabuk ol, geç kalmayalım," dedi.

Ne olur, ne olmaz diye her şeyi bildiğini göstermek istedi. Kuzunun boynuna sarıldı, öptü, okşadı. Güzel kız inandı o zaman, çabucak indi aşağıya. Arap kızı dev avcının güzel kızını birinci pınarın başına oturttu, üstündeki eski püskü giysiyi çıkardı, getirdiği ipekliyi giydirdi, sonra saçlarını taramaya girişti, ama girişmesiyle avcı kızını suya itmesi bir oldu. Kuzu bunları gördü ya ne gelirdi elinden? Acı acı melemekle kaldı. Arap kızı aldırmadı bile. Altın tarağını eline alıp kara, kıvırcık saçlarını uzun uzun taradı. Sonra da pınara girdi, gene öyle

uzun uzun yıkandı. Ama bütün çabaları boşunaydı, bir türlü güzelleşemiyordu. Karalığı, çirkinliği artıyor, eksilmiyordu. Avcı kızına çok yakışan eski giysileri de giyince büsbütün çirkinleşti. Ama, güzelleştiğini sandığı için olacak, sevinçli görünüyordu. Ağaca da sevinçle tırmandı, avcı kızının yerine oturup beklemeye başladı. Çok geçmeden padişahın oğlu geldi. Başını kaldırıp ağaca baktı. Arap kızını görünce, gözlerine inanamadı. Ama Arap kızı hiç oralı olmadı, hemen aşağıya indi, nazlandı, sitem üstüne sitem etti. Böylesine geciktiğine göre, kendisini fazla sevmediğini söyledi. Padişahın oğlu sanki işitmedi.

"Neden böyle karasın?" diye sordu.

Arap kızı kırıttı:

"Sen geciktin, çok geciktin, güneş her yanımı yaktı, onun için böylesine karardım, serin, gölgelik yerlerde kalırsam, gene ağarırım," diye yanıtladı.

"Ya bedenin neden böyle kaba, ellerin neden böyle kocaman?"

"Ağacın dalları battı," dedi Arap kızı, "çok da sivrisinek vardı, ısırdılar, her yanım kabardı, sen gecikmesen böyle olmazdı."

"Ya gözlerin neden böyle şiş şiş?" dedi genç atlı.

Arap kızı hemen yanıtını yapıştırdı:

"Sevgili kardeşim kuzu oldu, çok ağladım da ondan şişti gözlerim, sen de her şeyi unutuyorsun!"

Padişahın oğlu sonunda inandı. Nişanlısına hak verdi, sarayın serin yerlerinde kalınca gene öyle güzelleşeceğini sandı. Nişanlısıyla kuzuyu alıp saraya döndü.

Sarayda hazırlıklar tamamdı. Hemen düğüne başlandı.

Düğün kırk gün kırk gece sürdü. Bütün kent halkı geldi düğüne, ama kimsecikler eğlenemedi. Padişahı da, oğlunu da çok severlerdi, padişahın biricik oğlunun böyle çirkin bir kara kızla evlendiğini görünce içleri sızladı, suratları asıldı. Padişahın oğlu, halkın böyle somurttuğunu görünce, karısına beslediği sevgi yavaş yavaş azaldı, ondan çok kuzuya bağlandı. Her şeyden çok, herkesten çok onu seviyor, hiç yanından ayırmıyor, nereye gitse kuzuyu da birlikte götürüyordu. Evde de pek durmuyordu doğrusu. Karısı bir türlü ağarmadığından, dertli dertli dolaşıp duruyordu. Derdi, üzüntüsü yetmiyormuş gibi, Arap kızı bir hastalıktır tutturdu. Dünyanın dört bir yanından hekimler geldi. Hiçbiri bir çare bulamadı, hepsi de şaşırıp kal-

dı. Bu hastalık tuhaf bir hastalıktı. Hiç zayıfladığı yoktu Arap kızının, durmadan yemek yiyip şişmanlıyordu. Yalnız yatağından kalkamıyor, yanına biri geldi mi inlemeye başlıyordu. Bütün hastalığı buydu.

"Bu gidişle hiç ağaramayacağım, iyileşemeyeceğim, ama bütün suç sende, sen düşürdün beni bu duruma" diyordu kocasına; naz üstüne naz ediyor, olmayacak şeyler istiyordu. O da, ne yapsın, Arap kızının her istediğini yerine getirmeye çalışıyordu. Ama Arap kızı iyice azıttı işi. Kara kuzuyu da yemeye kalktı. Padişahın oğlu şaşırıp kaldı. Karısının ayaklarına kapandı, yalvardı, bu düşünceyi kafasından çıkarmasını söyledi.

"O senin kardeşin, öz kardeşin, karıcığım, insan kardeşini yer mi hiç?" dedi.

Arap kızı kulak bile asmadı:

"Hadi canım, saçmalama, kuzu oldu, kardeşlikten çıktı," diye yanıtladı. Dayattı da dayattı. Yeni gelen hekimleri de kandırdı. Hekimler: "Kuzuyu yerse, belki de iyileşip ağarır," dediler. Padişahın oğlu sonunda inandı. Kuzunun ölmesini istemiyordu,

hele kendi ablasının karnına gideceğini düşündükce yüreği sızlıyordu, ama boyun eğmek zorundaydı. Gitti, kuzusunun yüzünü, gözünü öptü, çocuklar gibi ağladı. Kuzu bile duygulandı, gözlerinden şıpır şıpır gözyaşları döküldü. Derken kasaplara haber yollandı, kasaplar geldiler, bıçaklarını bilediler.

Ama bu sırada kuzu yok oldu. Aramadık köşe bucak bırakmadılar, bulamadılar. Güneş batıyor, kuzu dönmüyor, Arap kızı küplere biniyor, bütün suçu kocasına yüklüyordu. Kocası yemin üstüne yemin ediyordu. Arap kızı gene inanmıyor ya da öyle görünüyor, "İstesen buldurturdun," diyordu.

Onlar böyle tartışırken üç pınarın oradan bir atlı geçmekteydi, birinci pınarın başında kuzuyu gördü, hemen tanıdı: "Padişahın oğlunun kuzusu bu, akşam akşam ne arıyor burada?" diye söylendi. Yaklaştı. Kuzu, atlıyı görmedi. Suyun derinliklerine bakıyor, insanlar gibi ağlıyor, bir şeyler söylüyordu:

"Bacım, bacım! Arap kızı attı seni, balıkcağız yuttu seni. Kasaplar geldi, bıçaklar bilendi, kesecekler beni. Arap kızı beni yiyecek, bacım!" diyordu.

Atlı kır atını sürdü gitti, hiçbir yerde durmadı, konaklamadı, sabaha doğru saraya vardı. Padişahın oğlunu buldu, görüp işittiklerini anlattı. Padişahın oğlu atına atladı, hemen üç pınarın başına geldi. Kuzunun yanına yaklaştı. Kuzu hep ağlıyordu:

"Bacım, bacım! Arap kızı attı seni, balıkcağız yuttu seni. Kasaplar geldi, bıçaklar bilendi, kesecekler beni. Arap kızı beni yiyecek, bacım!" diyordu.

Padişahın oğlu her şeyi anladı. Kuzunun boynuna sarıl-

dı, her şeyi düzelteceğini söyledi. Yeniden kente dönüp kentin en usta balıkçılarını topladı. Koca pınardaki bütün balıkları tutmalarını söyledi. Oltalar hazırlandı, suya atıldı. Balıkçılardan birinin sulara sürüklenmesine ramak kaldı. Oltasının ucunda kocaman bir balık vardı, uzaklara, derinlere doğru çekiyordu oltayı. Bütün balıkçılar yardıma koştular. Çok güçlük çektiler, ama en sonunda çıkardılar balığı. Çıkarınca şaşırıp kaldılar. Görülmedik bir balıktı. Çabalamıyor, çırpınmıyor, insanların gözlerine bakıyordu. Balıktan çok, insana benziyordu, belki de birinci pınardan içip balık olmuş bir iyi insandı, belki de periydi. Ama kimse bunu düşünmedi. Hemen bıçağa sarıldılar, balığın karnını yardılar, İçinden avcının güzel kızını çıkardılar. Usul usul soluk alıyordu, uyur gibiydi. Uyanacağa da benzemiyordu.

Kızı da, kuzuyu da alıp saraya geldiler. Padişahın oğlu dört katırla dört köpek istedi, dört de teneke getirtti. Arap kızını ellerinden, ayaklarından katırlara bağlayacaktı, katırları kö-

peklere, köpekleri tenekelere bağlayacak, sonra tenekelere bir tekme indirecekti, köpekler havlaya havlaya kaçmaya başlayacaklar, katırlar ürkecek, onlar da kaçacaklardı, Arap kızı arkalarından sürüklenecek, böylece her parçası bir yerde kalacak, padişahın oğlu büyük öcünü almış olacaktı. Ama hem çok tuhaf, hem çok güzel bir şey oldu bu sırada, Arap kızını unuttular. Gökten üç elma düşmüştü. Gökten düşen üç elmanın birini kuzuya yedirdiler, yeniden güzel bir çocuk oldu. Birini avcı kızının göğsüne koydular, avcı kızı uyandı. Biri yuvarlanıp gitti, bulamadılar.

O elmayı bu masalı okuyan çocuklar içinden bir çocuk bulacak.

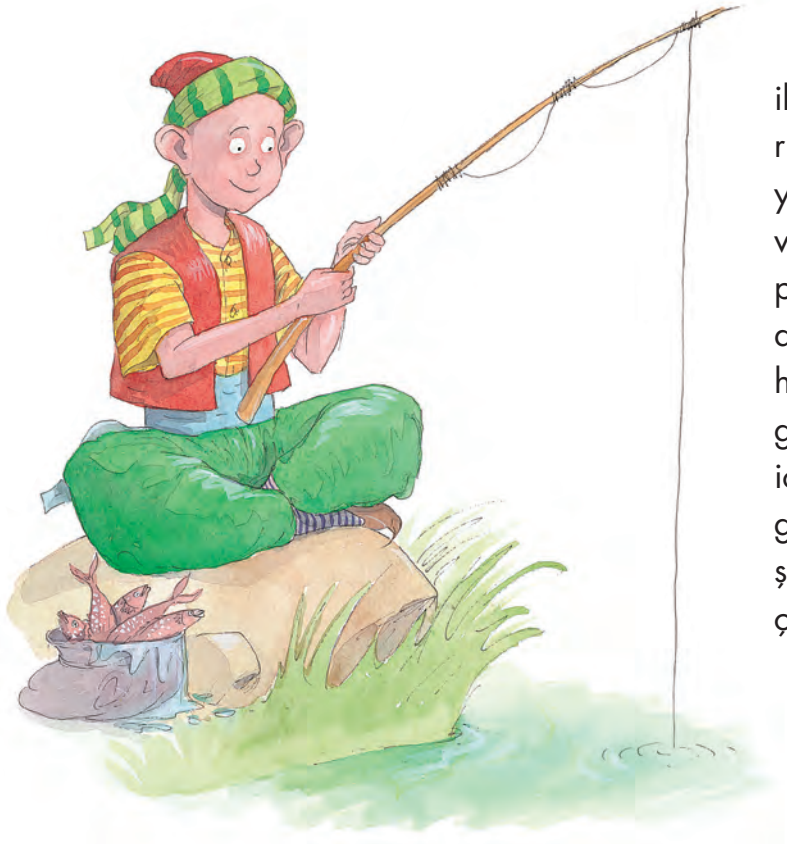
Altın Tas

Keloğlan'ın ak saçlı anası, o beş kuruşu bulmasa bunların hiçbiri olmayacaktı. Rahatları, uykuları kaçmayacaktı, birbirlerine girmeyeceklerdi böyle! Ama yoksul bir insan, yerde parıl parıl bir beş kuruş görür de almadan edebilir miydi? Hem sonra, nereden bileceklerdi? Yaşlı kadın beş kuruşu bulup getirince, Keloğlan anlatılmayacak kadar sevinmiş, havalara sıçramıştı. O kadar yaşlı olmasa, anası da sıçrayacaktı, o da öylesine sevinçliydi, ama sevinçleri uzun sürmedi. Bu parayı ne yapacaklarını düşünmeye başladıkları zaman, hemen anlaşmazlık başgösterdi. Sürü sürü şeyler düşünüyorlar, hiçbirinde karar kılamıyorlardı. Uyuşamıyorlardı, istekleri birbirini tutmuyordu. İkisi de açtı, kaç

saattir bir şeycikler yememişlerdi, ama şöyle sıcak mı sıcak, yumuşak mı yumuşak bir ekmek alıp karınlarını doyurarak rahat bir uyku kestirmeyi akıllarından bile geçirmiyorlardı. Açlıklarını susturmak, rahat bir uyku kestirmek şöyle dursun, büsbütün kaçırıyorlardı uykularını, açlığa da kulak asmıyorlardı. Bir beş kuruşun üstüne fildişi saraylar gibi düşler kuruyorlardı. Keloğlan bir at almak istiyordu. Yaşlı kadın bu düşüncede değildi. "Eşek alalım daha iyi, ben ata binemem!" diyordu. Keloğlan, buna da razıydı, ama eşek erkek olsun istiyordu, çalgıya düşkün bir çocuktu: "Hiç değilse arada bir anırır da kulaklarımızın pasını giderir," diye söyleniyordu. Anası çok kızıyordu bu düşünceye, küplere biniyordu: "Öyle şey olmaz!" diyordu. "Dişi eşek alırsak yavrular. Yavrusu büyür, o da yavrular, onun yavrusu, bunun yavrusu, ötekinin yavrusu, berikinin yavrusu, yavrusunun yavrusu, derken zengin olup çıkarız," diyordu. Keloğlan da bu düşünceyi beğenmiyordu, çalgıya düşkün bir çocuktu. "En iyisi bir kaval alalım, ben çalarım, sen dinlersin!" diyordu. Yaşlı kadın çok güzel bir çiftlik almayı düşünüyordu. Beş kuruşla ne bir eşek ne bir ev ne de bir çiftlik alınabileceğini, belki şöyle doğru dürüst bir kaval bile alınamayacağını düşünmüyorlardı. Düşünmemekte de haklıydılar. Geceydi, gökte yıldızlar vardı, ay pırıl pırıldı. Gece oldu mu, gökte yıldızlar göz kırpıp da ay parladı mı, kimi insanlar bütün gerçekleri unutur, uyanık düşler görürlerdi. Bu yoksul insanlar da öyleydiler.

Ama sabah olup güneş doğunca, gece düşündükleri şeyler akıllarına geldi de kahkahalarla güldüler. Buldukları beş kuruşla bir olta almaya karar verdiler. Çabucak da yerine getirdiler kararlarını. Keloğlan oltayı alıp ırmağa gitti. Bir, iki, üç balık tuttu her gün, pazara götürüp sattı. Bir balığa yüz para,

iki balığa beş kuruş, üç balığa yedi sekiz kuruş verdiler. O da bu parayla ekmek aldı, peynir aldı, helva aldı, eve götürdü. Yediler, içtiler, uyudular, gü-zel güzel yaşadılar. Doğrusu çok güzel kullanmışlardı paralarını, sevinç içindeydiler, üstelik bu sevinç bitmeyecek gibiydi. Ama Keloğlan büyük bir balık tuttu bir gün, bu balık her şeyi değiştirdi.

Hem çok büyük, hem çok güzel bir balıktı bu. Baktın mı gözlerin kamaşıyordu, bakmaya doyamıyordun. Ama Keloğlan hiç mi hiç kulak asmadı balığa, hiç de öyle hayran kalmadı. Yorgundu, canı sıkılıyordu. Nasıl sıkılmasındı? Karşısında padişahın sarayı vardı, pencerede de padişahın kızı. Kız durmadan gülüyor, alay ediyordu, başına şekerler atıyor, şekerler başını acıtıyordu. Bunun için daha fazla durmadı, balığı alıp pazara götürdü, bir aşağı, bir yukarı dolaştırmaya başladı. Balığı görenler başına toplanıyor, hayran hayran bakıyor, ellerini sürüyorlar, "Çok güzel bir balık, görülmedik bir balık,

pulları altın sanki," diyorlardı. En az vereni yirmi beş kuruş veriyordu. Keloğlan da kızıyordu, öfkeyle bakıyordu yüzlerine. Daha dün dört balık getirmişti de kimsecikler on kuruştan bir metelik fazla vermemişti. Bunun için, kendisiyle alay ediyorlar sandı, suratını astı. O böyle suratını asınca ötekiler de "parayı az buldu" diye düşündüler.

"Hadi, otuz kuruş olsun!" dediler.

"Hadi elli kuruş olsun!" dediler.

Biri de tuttu: "Uzatma be Keloğlan, bir lira vereyim de bırak şu balığı!" dedi. Keloğlan bunu duyunca iyice sinirlendi. Döndü, evine geldi. Hâlâ geçmemişti öfkesi, geçecek gibi de değildi.

"Ne o?" diye sordu yaşlı kadın. "Suratın neden böyle asık? Balığı neden satmadın? Ne diye geri getirdin?" Keloğlan yüzünü buruşturdu:

"Benimle dalga geçtiler, alay olsun diye otuz kuruş, elli kuruş, yetmiş kuruş verdiler. Yüz para verseler bırakacaktım, ama öylesi çıkmadı," dedi.

"Neden alay etsinler, bu balık çok güzel!" dedi anası.

Keloğlan anasına da kızdı, ayağını yere vurdu:

"Alay ettiler işte!" diye haykırdı.

"Peki, peki, senin dediğin olsun," dedi yaşlı kadın. " Gel, bunu da biz yiyelim. Irmağa götür, yıka, ayıkla da pişirelim."

Keloğlan balığı alıp ırmağa gitti. Önce pullarını kazıdı, başını kesti, sonra karnını yardı. Karnını yarınca şaşırıp kaldı. Balığın karnında bir tas vardı! Yemyeşil yosun tutmuştu. Yosunları silip de bakınca, kara gözleri kamaştı, neye uğradığını bilemedi. Küçük tas pırıl pırıldı, ışıklar saçıyordu. Altındı, belki de değildi, belki çok daha değerli, belki hiç görülmedik bir şeydi. Keloğlan

altın tasını suya batırdı. Tasa dolan sular altın olup ırmağın dibine döküldü. Keloğlan bütün bütün şaşırdı, tası suya bir daha batırdı, çıkardı, içindeki suyu yanına boşalttı. Su daha yere düşmeden altın oluverdi. Keloğlan öyle bir sevindi, öyle bir sevindi ki, sevincinden aklı başından gitti, bir şeycikler düşünemez oldu. Gene de doldurup boşaltıyordu tası, bırakacak gibi değildi. Ama bu sırada bir el dokundu omuzuna, başını kaldırdı, karşısında padişahın kızı, tatlı tatlı gülümsüyordu.

"Bu tası bana verir misin?" dedi.

Keloğlan ne güldü, ne bir şey söyledi. Güzel kızın gözlerine bakmakla yetindi.

"Ne olur, o tası bana ver," dedi padişahın kızı, "o tası bana verirsen, ne istersen veririm sana, ne dersen yaparım, nereye istersen gelirim," dedi.

Keloğlan gene konuşmadı. Sonra birden aklı başına geldi, düşünmeye başladı, "Çok tuhaf, çok tuhaf!" dedi içinden. Hakkı da yok değildi hani, daha birkaç saat önce kendisiyle alay eden, başına şekerler atan güzel kızın şimdi tıpış tıpış yanına gelmesi, önünde diz çökmesi gerçekten tuhaftı, olmayacak şeydi.

"Ne dersen yapayım, nereye istersen geleyim," diyor, gözlerinin içine bakıyordu.

Keloğlan da onun gözlerine baktı, alaylı alaylı güldü, koskoca padişah kızına dilini çıkardı. Sonra aklına bir oyun geldi. Tasını koynuna koydu, "Gel arkamdan!" dedi güzel kıza. Sonra var hızıyla koşmaya başladı, kız da ardından. Yollardan, irili ufaklı sokaklardan geçtiler. Gelip geçenlerin, pencerelerinden yollara bakanların parmakları ağızlarında kaldı. Koskoca bir padişah kızı, yoksul bir keloğlanın ardından koşsun, öyle mi? Olacak şey mi? Kimsecikler akıl erdiremedi bu işe. Ama bunlar kızın da, Keloğlanın da umurunda değildi, kahkahalara, şaşkınlık çığlıklarına kulak bile asmadılar. Artık kentin dışına çıkmışlardı. Padişahın güzel kızı, Keloğlan'ın kendisini bir başka kente götürmek, buralardan uzak bir yerde kendisiyle evlenmek istediğini sanıyordu, buna da çoktan razıydı. Ama budala Keloğlan, öyle yapmadı. Bir ağacın altında durdu. Sırtüstü uzandı. Eşsiz tası eline aldı. Padişahın güzel kızı yanına geldi, gözlerinin içine baktı:

"Ne istersen yapacağım," diye yineledi.

"Hiçbir şey istemem," dedi Keloğlan, "şurda biraz takla at yalnız. Ben yeter deyinceye kadar. Ben yeter deyince, tasını alıp gidersin."

Padişahın kızı giysilerine baktı. Yazıktı, güzelim giysiler toza toprağa batacaktı. Ama işin ucunda altın tas vardı, altın tasa değen sular altın oluyordu! Böyle bir tas için ne yapılmazdı, böyle bir tas için neler verilmezdi ki? Padişahın kızı eğildi, ellerini yere bastırdı, başladı takla atmaya. Hem de öyle taklalar attı ki, padişah kızı değil de doğma büyüme cambazdı sanki. Sanki anasından cambaz doğmuştu. Öyle candan, öyle güzel takla atıyordu! Durmuyordu, dinlenmiyordu. Her taklanın sonunda da sırtüstü yere yuvarlanıyordu. Terlemişti, tozlar terli yüzüne yapışıp çamur oluyordu. Saçları yüzüne düşüyor, yüzü saçtan görünmez oluyor, bir altın yumağa benziyordu.

Bizimkini sorarsanız, hiç diyecek yoktu keyfine. Sırtını ağaca yaslamış, kahkahalarla gülüyordu. El çırpıyor, yumruklarını yere vuruyor, ayaklarını havaya kaldırıyordu, ikide bir de kasıklarını tutuyordu. En sonunda gülmeye

gücü kalmadı. Padişahın güzel kızını durdurdu, yanına çağırıp altın tası eline verdi:

"Senin olsun, al götür!" dedi.

Kız da tası alıp güle oynaya gitti. Arada sırada Keloğlan geliyordu aklına, onun o tuhaf davranışlarına bir anlam veremiyordu. "Ne tuhaf bir adam, ne tuhaf! Ne kadar şakacı, ne kadar cömert! Yoksulların neden yoksul kaldıklarını şimdi anlıyorum!" diye söyleniyordu. Doğrusunu isterseniz, Keloğlan'ın tası kolayca vermesine, daha büyük bir şey istemeyişine, örneğin kendisiyle evlenmeyi düşünmeyişine üzülüyordu. Ama bu üzüntü çok sürmedi. Altın tası almıştı ya, altın tasla bütün isteklerini gerçekleştirebilirdi ya, gerisi önemsiz şeylerdi. Sevinç içindeydi! Saraya dönerken uçar gibiydi.

Ama saraya dönünce, mavi gökte sevinçle uçarken birdenbire vuruluvermiş kuşlara benzedi! Kötülük düşkünü insanlar, onun böyle yoksul bir Keloğlan'la koştuğunu görünce, gizli gizli arkalarından gelmişler, olanları görmüş, gelip padişaha söylemişlerdi, doğrusunu söyleseler, neyse! İyi şeyleri çıkarmış, kötü şeyleri ballandırmışlar, bire on katmışlardı. Neler, neler eklemişlerdi!

Padişah bunları duyunca çok sinirlendi. Beş kapı, iki pencere, elli tabak, yetmiş bardak kırdı, vezirlerinin boynunu vurdurttu, üç paşa, kırk subay, beş yüz asker öldürttü, gene de öfkesi geçmedi. En sonunda kızını da öldürtmeye karar verdi. Bu nedenle, döner dönmez yakaladılar zavallıyı, bir celladın eline verdiler.

Cellat güzel kızı alıp ıssız bir dağın tepesine götürdü, öldürmeye hazırlandı. Büyük bir padişahın celladıydı, sayısız insan öldürmüştü, onun için kafa kesmek peynir ekmek

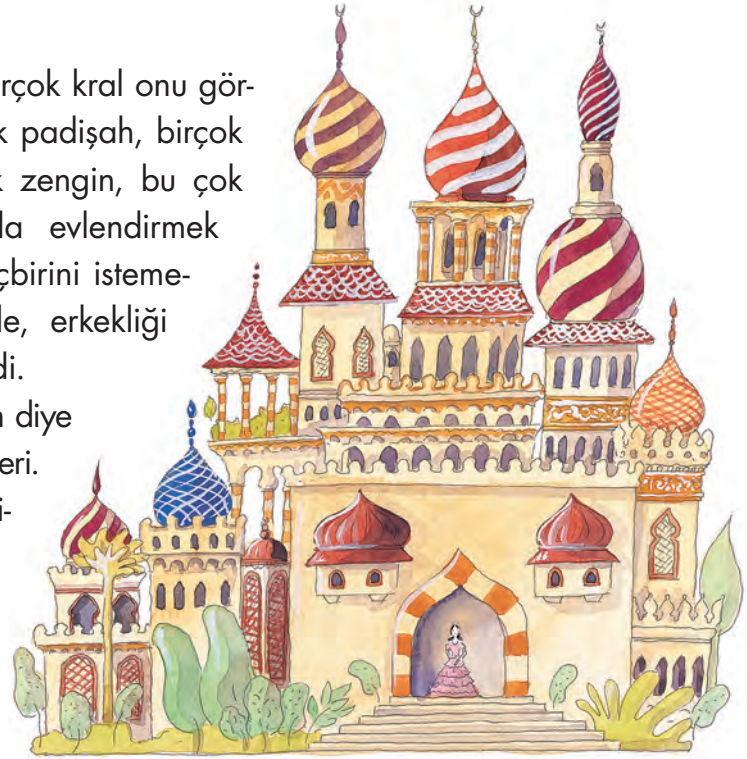

yemek gibi bir şeydi, kısacası, mesleğinin ustasıydı, ama gözleri padişah kızının güzel gözleriyle karşılaşır karşılaşmaz, yüreği sızladı, elleri titredi. Yaşamında ilk kez cellatlık kurallarının dışına çıkarak başını keseceği insana acıdı, gözleri bile yaşardı. "Küçük sultan, seni öldürmeye kıyamayacağım. Bir daha babanın ülkesine dönmeyeceğine söz verirsen, canını bağışlayabilirim," dedi. Sonra gözlerini sildi, saygıyla eğildi: "Söylemesi ayıp, ama gömleğini de isteyeceğim. Aklına kötü bir şey gelmesin, karıma kızıma giydirmeyeceğim, anı diye saklayacak da değilim, kana bulayıp babana götüreceğim. Yoksa onu inandıramam," diye ekledi. Kız da bir kayanın ardına gitti, gömleğini çıkarıp verdi. Celladın elini sıktı, "Allahaısmarladık," deyip uzaklaştı. Tasını bir daha yokladı. O ıssız, uçsuz bucaksız dağ başında ağır ağır ilerlemeye başladı. Keloğlan da şimdi dağlardaydı, o da böyle dolaşıp duruyordu, ama dünya çok büyüktü, nasıl karşılaşacaklardı?

Ayrıca zavallı Keloğlan aklından bile geçirmiyordu böyle bir şeyi. Nasıl geçirsindi? Aklı başında değildi ki! Bir parçacık aklı vardı, yaptığı deliliği anladıktan sonra, o da altın tasla birlikte gitmişti. Evet, iyiden iyiye oynatmıştı Keloğlan. Bir şeycikler düşünemiyordu. "Ah tasım, vah tasım!" diyor, başka bir şey demiyordu. Dolanıp duruyordu. Yıllar boyunca dolaştı, ama padişahın gömleksiz kızı, yolculuğu çabuk bitirdi. Gömleksizliği de uzun sürmedi.

Birkaç hafta yürüdükten sonra güzel bir kente geldi. Önce ıssız bir su kıyısına gitti. Tasını çıkardı, birkaç kez doldurup boşalttı.

Ondan sonrasını sormayın artık. İlkin bir gömlek aldı kendine. Sonra çok güzel bir erkek giysisi yaptırıp erkek kılığına girdi. Sonra çok kısa bir sürede, birkaç ay içinde, eşi görülmedik bir saray yükseltti. Bu güzel saraya yerleşti. Uşaklar tuttu, onları da ipeklerle, sırmalarla donattı. Sarayında zenginliğin, tantananın her türlüsü vardı. Zenginliği, tantanası sarayıyla da sınırlı kalmadı, bütün kente yayıldı, yoksullar zengin oldu, dilenci çocukları bile altınla oynamaya başladı. Ama bunda şaşılacak ne vardı? Padişahın güzel kızı beş kuruşluk bir şey aldı mı, beş altın veriyor, kapıya gelen dilencilerin ceplerini altınla dolduruyordu. Gene de bitmiyordu altınları. Bitse bile ne çıkardı? Gece herkes uyuduktan sonra güzel kızın havuza gitmesi, tasını doldurup doldurup boşaltması yeterdi. Ama bunu kimsecikler bilmiyordu. Bilmedikleri için de bir türlü akıl erdiremiyorlardı zenginliğine. "Bu zenginlik görülmedik bir zenginlik, yeryüzüne böyle zengin gelmemiştir," diyorlardı. Herkes ondan sözediyordu. Ondan sözedenler, yalnız bu kentte yaşayanlar da değildi. Ünü dört bir yana yayılmıştı.

Birçok padişah, birçok kral onu görmeye geldi, birçok padişah, birçok kral kızını bu çok zengin, bu çok cömert delikanlıyla evlendirmek istedi. Delikanlı hiçbirini istemedi. İsteyemezdi de, erkekliği yalnız giysisindeydi.

Ama o iş olsun diye giymemişti bu giysileri. Düşündüğü, beklediği, dilediği bir şey vardı, en sonunda bu da gerçekleşti. Nice krallardan, padişahlardan sonra, babası da onu görmeye gelecekti. Güzel kız bunu duyunca çok sevindi. Üst katta eşsiz bir sofra hazırlattı, oturup beklemeye başladı.

Padişah da fazla bekletmedi kendini, bildirdiği saatte geldi. Kardeşiyle vezirlerini de getirmişti, hepsi de en güzel giysilerini giymişlerdi. Kapıdan girer girmez gözleri kamaştı. Yol gösteren adamın kulağına eğildiler, merdivenin başında duran adamı gösterdiler:

"Zengin delikanlı bu mu?" dediler.

Yol gösteren adam gülümsedi:

"Hayır, o bu katın başuşağıdır," dedi.

İkinci kata çıktılar. Gene mermer merdivenin başında çok güzel bir giysi giymiş, çok yakışıklı bir delikanlı gördüler. Padişah adamın kulağına eğildi:

"Zengin delikanlı bu mu?" dedi.

Yol gösteren adam gene gülümsedi:

"Hayır, o bu katın başuşağıdır, efendimiz üst kattalar," diye yanıtladı.

En sonunda zengin delikanlının yanına vardılar. Biraz beklediler, ama çok iyi karşılandılar. Hal hatır soruldu, konuşuldu, gülündü, eğlenildi. Sonra sıra yemeğe geldi. Yediler. Yemekler öyle güzeldi ki, padişah nerdeyse parmaklarını da birlikte yiyecekti. Karnı çoktan doymuştu, ama gözleri doyacak gibi değildi. Durmadan atıştırıyor, sofrada ne varsa yiyip bitirmek istiyordu. Ama eşsiz bir sofraydı bu, dünyanın en zengin adamının sofrasıydı, yemekleri biter miydi? Yemekler, tatlılar bitmeyeceğine, padişah da sofradan kalkmak istemediğine göre, çattadak çatlayıvermesi beklenebilirdi. Bereket versin, zengin delikanlı bunu önledi. Birdenbire tasını çıkardı, içine su koydu, boşalttı, boşalan su altın oldu. Sonra aynı şeyi yineledi. Padişahın da, adamlarının da gözleri büyüdü. Kaşıkları ellerinden düş-

tü, yemeyi, içmeyi unuttular. Gözlerini eşsiz tastan ayıramaz oldular. Delikanlı tası gene cebine koydu, sonra çil çil altınları topladı, padişahın önüne getirdi.

"Padişahım bunlar sizindir," dedi.

Padişah teşekkür etti. Altınları bir bir saydıktan sonra vezirine verdi, bir tekini bile yitirmemesini, ülkesine döner dönmez geri isteyeceğini söyledi ya aklına bir şey takılmıştı. Eşsiz tası ele geçimek istiyordu. Delikanlıya yaklaştı, kulağına eğildi:

"Ne olur, o tası bana ver," dedi, "o tası bana verirsen, ne istersen veririm sana, ne dersen yaparım, nereye istersen gelirim."

Delikanlı gülümsedi:

"Padişahım, bu tasa hiç değer biçilir mi? İçine giren su altın çıkıyor," diye yanıtladı.

Padişah tacını gösterdi:

"Ne istersen..." diye fısıldadı.

Delikanlı gene gülümsedi:

"Tacınız, tahtınız sizin olsun, ben çok az bir şey isteyeceğim. Adamlarınızla birlikte bir takla yarışı yapın şurada. En güzel taklayı kim atarsa, en fazla kim dayanırsa bu tası ona vereceğim," dedi.

Padişah düşünmeye başladı. Çok şişmandı, çok da yemek yemişti, yarışı kazanamayacaktı, vezirlerden biri alacaktı tası. Bu da işine gelmezdi. Ama birden gülümseyiverdi, "İyi ya, varsın başkası kazansın, ülkeme dönünce, boynunu vurdurturum, tas da bana kalır," diye düşündü. Gözlerini kızına çevirdi:

"Hemen başlayalım," dedi.

Padişahla vezirlerinin takla yarışını bir görmeliydiniz.

Hepsi de oldukça yaşlı kişilerdi, kocaman kocaman göbekleri vardı, yedikleri yemeklerin, içtikleri içkilerin verdiği ağırlık da cabası. Bunun için hiç de güzel takla atamıyor, yuvarlanıp duruyor, birbirlerinin üstüne düşüyor, çığlıklar koparıyorlardı, yüzlerinden oluk oluk terler boşanıyordu. Güçleri çoktan tükenmiş, elleri, kolları tutmaz olmuştu. Gene de durmadan didiniyor, birbirlerini geçmeye çabalıyorlardı. Onlar böyle didinirken, güzel kız yandaki odaya gitti, babasının sarayından ayrıldığı zaman üzerinde bulunan giysiyi giydi, saçlarını da o zamanki gibi tarayıp geldi. Yarışçılar yuvarlanıp duruyorlardı, duracak gibi de değillerdi. Çoklarının bayılması, hatta ölmesi işten bile değildi. Kız bunu önlemek istedi. Padişahın yanına gitti, elinden tutup kaldırdı:

"Yeter artık, babacığım, bir tas için canından olacaksın," dedi.

Padişahın gözleri parladı. Kızını tanıdı, bağrına bastı:

"Tanrı'ya bin şükür, yaşıyormuşsun, çok şükür dünya gözüyle bir daha gördüm seni!" dedi. Sonra yuvarlanan adamları gösterdi: "Ben onlardan daha iyi takla attım. Daha çok dayandım. Tas benim olmalı!" diye ekledi.

Güzel kız gülümseyerek babasının sakalını okşadı:

"Bir zamanlar bir yarış da ben kazanmıştım. Bu yarışa girdim diye beni öldürtmek istemiştin. Ama ben de bu tas için takla atmıştım. Artık gidebilirsin, babacığım, sen bu yarışta çoktan yenildin," diyerek kapıyı gösterdi.

Padişah başını önüne eğdi, hiçbir şey söylemedi. Adamlarını toplayıp yürüdü gitti. Bir daha da geri dönmedi. Güzel kız da beklemedi ayrıca, onun başka bir beklediği vardı, o da Keloğlan'dı! Dört bir yana adamlar yollamıştı, dört bir yanda onu arıyorlardı. Yedi yıldan sonra buldular. Alıp getirdiler. Güzel kızın en güzel günleri o zaman başladı.

Keloğlan'ı sorarsanız, eşsiz tası görür görmez aklı başına gelmişti, akıllanmıştı, hiç diyecek yoktu keyfine.

İki Peri Kızı

"Ben en büyüğünü isterim" diyordu büyük kız, "en büyüğü uzun boylu, yakışıklı, çok güzel ata biniyor, çok da güzel halay çekiyor. Kılıç kullanmada, cirit atmada eşi yok diyorlar. Hem de babası ölünce tahta o geçer, padişah karısı olurum. Şu dünyada bundan büyük bir mutluluk var mı, bundan güzel bir şey var mı, sorarım size?" diyordu.

Ortanca kız tatlı tatlı geriniyordu:

"Onu bunu bilmem ben" diyordu, "ben ortancayı isterim. Mavi mavi gözleri var, saçları da sarı. 'Onun kadar güzel giysiler giyen, onun kadar güzel sözler bilen, onun kadar para harcayan adam görülmemiştir' diyorlar. Geçenlerde gözlerimle gördüm. Çarşının ortasında bir adamı dövüyordu. Bir yumrukta yere serdi adamı, sonra da karnının üstüne basıp geçti. Bunu neden yaptığını sordum, 'Canı böyle istedi de ondan' dediler. Bayıldım doğrusu! Canı ne isterse yaparmış o, çok da adam öldürürmüş, ben böylelerini severim. Bir ben değil, herkes seviyor onu. Babası da çok seviyormuş, 'ortanca oğlum bana benziyor, tahtımı ortanca oğluma bırakacağım' diyormuş. Şimdi siz söyleyin, ben onu seçmem de, kimi seçerim?"

Küçük kız alaylı alaylı gülümsüyordu:

"İyi ya, iyi ya! Büyükle ortanca sizin olsun, benim istediğim en küçükleri..." diyordu.

Sonra gene gülümsüyordu. Yüzünü ellerinin arasına alıyor, gözlerini yumuyordu. Kent dışındaki bu küçük kulübede yaşardı yıllardır, gözleri yumukken de görüyordu çevresini. Kulübenin duvarları çıplak, sıvası kara topraktandı. Kulübenin ortasında çok eski bir masa vardı. Kendisi de, iki kardeşi de bu masanın çevresinde toplanmışlar, üzerine dirseklerini dayamışlardı. Kendisi de, kardeşleri de eski püskü giysiler içindeydiler. Eski püskü giysilerinin yırtılan yerlerini güzelce yamamışlardı ya gene bu giysiler içinde padişahın oğullarını düşünmeyi biraz tuhaf buluyordu, bir eziklik duyuyordu içinde. Ama hemen padişahın küçük oğlu gözlerinin önüne geliyordu.

"Benim istediğim en küçükleri, ötekiler sizin olsun!" diyordu.

Ortanca kız kahkahayı koyveriyordu. Büyüğü de ondan geri kalmıyordu.

"Peki, neden?" diye soruyordu. "Ötekiler gibi değil ki o. Hiçbir zaman yüzü gülmez, hiçbir zaman eğlenmez, düşünür durur. Hep yalnız dolaşır. Kimsecikler sevmez onu."

Ortanca da:

"Evet" diye yineliyordu, "çekilir adam değil doğrusu. Kimseyle konuşmaz, giyinmesini bile bilmez! Sonra ne eğlencelere katılır, ne bir adam döver, ne bir şey! Başka adam kalmadı mı, niçin onu istiyorsun sanki?"

Küçük kız çok üzülüyordu bu sözleri duyunca, yüreği sızlıyordu. Gene de gülümsüyordu, padişahın küçük oğlunu gözlerinin önüne getirdi mi gülümsemeden edemiyordu ki.

"Onu seviyorum da ondan!" diyordu.

"Peki ama, nesini seviyorsun?" diyorlardı.

"Onu anlıyorum da ondan" diye yanıtlıyordu. "Gülmüyor da onun için seviyorum. Hiç kimseye dokunmuyor, hiç kimseye karışmıyor, hep yalnız yaşıyor da onun için seviyorum. Kimsecikler onu sevmiyor da onun için seviyorum. Hiç kimseye benzemiyor da onun için seviyorum onu. Siz, onu sevmiyorsunuz, ama o hepimizi, herkesi seviyor. Öyle iyi ki! Ne düşündüğünü kimsecikler bilmiyor, ama hep iyi şeyler düşündüğü belli. Öyle iyi ki!" diyordu.

Ablaları gülüyor, alaylı alaylı yüzüne bakıyorlardı.

"Nerden biliyorsun?" diyorlardı.

Küçük kız uzaklara, mavi geceye bakıyordu. Öyle güzel, öyle derin gözleri vardı ki, "bu gözler bizim gözlerimiz gibi değil, bu gözler herhalde başka şeyler görüyor," diyeceği gelirdi insanın. Yalan değildi, mavi gecenin ötesinde bir şeyler görür gibiydi.

"Bir savaş gecesiydi," diyordu, "savaş onuruna kentte bir şenlik düzenlenmişti, büyük bir şenlik. Alan ışıklar içindeydi. İçkiler ırmaklar gibi akıyordu. Ama benim üstüm başım çok kötüydü, bunun için kalabalığa karışamıyordum. Bir köşeden bakıyordum yalnız, içimden ağlamak geliyordu. Bu sırada onu gördüm, gelip yanıma oturdu. Gözlerinde yaşlar vardı. Elimi tuttu. "Sen neden eğlenmiyorsun, küçük kız?" dedi. Sesi titrekti, ağlayacak gibiydi. "Eğlenmek bana göre değil," dedim. "Neden?" dedi. Giysilerimi gösterdim. Anladı. "Bunların hiç önemi yok," dedi. Ağlamaya başladım, "Pek de öyle değil," dedim. Oduncu babamız öldükten sonra çok yoksullaştığımızı, odun kesmeye gücümüz yetmediği için, dağlardan ot

toplayıp sattığımızı, çok zor geçindiğimizi anlattım. "Üzülme, küçük kız," dedi. Elini omzuma koydu, yüzünü yüzüme çevirdi. Gözlerine baktım, gözlerimi gözlerinden ayıramadım. Gözleri karaydı. Yavaş yavaş kara gözleri yaşardı. "Bir de babamın açtığı savaşta ölecek insanları düşün," dedi. Kirpiklerinin ucunda iri bir damla vardı. Nasıl oldu bilmem, serçe parmağımı uzattım, o iri gözyaşını aldım. "Çok iyisin, çok iyisin, küçük kız," diye mırıldandı. "Sonra ona 'Oduncu kızının türküsü'nü söyledim." "Ne güzel söylüyorsun, ne hoş bir sesin var, küçük kız! Seni de, sesini de unutmayacağım, sen de beni unutma!" dedi. Sonra ayrıldık. İkide bir, dönüp arkama bakıyordum. Olduğu yerde duruyor, hep bana bakıyordu, ben arkaya döndüm müydü el sallıyordu."

Ablaları kahkahalarla gülüyorlardı. Belki de inanmıyorlardı sözlerine. "Aman ne anlayışlıymış!" diyorlardı alaylı alaylı, sonra ayağa kalkıp çevresinde dönmeye başlıyorlardı. Bazan el ele tutuşuyorlardı, bazan el çırpıyorlardı. El ele tutuşup dönerken de, el çırparken de çok güzel oluyorlardı. Doğrusu güzel kızlardı. Çok güzel kızlardı, üçü de çok güzeldi, ama bence en güzelleri en küçükleriydi. İncecik, uzun boylu, saçları da belinde. Beli fazla fazla bir karıştı, yüzü, gözü, ağzı, burnu anlatılamayacak kadar güzeldi, yüreği de öyle.

"Hadi, artık yerlerinize oturun, alayı bırakın! Bizim dama onun oku düşerse ben evlenirim. Var mı daha bir diyeceğiniz?" diyordu.

Büyük kız kahkahayı koyveriyordu o zaman:

"Bak, işte bu olmaz! Büyüğü isterim, ama küçük de bir padişah oğlu, bu evin en büyük kızı benim, onunla ben evlenirim!" diyordu.

Ortanca kız alıyordu sözü:

"Bak, işte bu olmaz! Ortancayı isterim, ama küçük de iyi kötü bir padişah oğlu. Ben bu evin ortanca kızıyım, ikinizin ortasındayım, onunla ben evlenmeliyim!"

En küçük kız gene uzaklara, mavi geceye bakıyordu. "Oduncu kızının türküsü"nü söylüyordu. Çok güzel bir sesi vardı doğrusu. Akan sular bu sesi duysalar, durup dinlerlerdi. Çiçekler bu sesi duysalar, daha güzel açarlardı. Güzel kızın güzel sesi duyuldu mu her şey susardı. Belki ölen kuğuların türküleri bile erişemezlerdi sesinin güzelliğine.

Öylesine güzel bir sesti! Bunun için küçük kızın kendine güveni vardı, kesin konuşuyordu:

"Yağma yok! Onunla ben evleneceğim!" diyordu. "Onun oku bizim dama düşerse, o da bizim kulübeye doğru gelirse, 'Oduncu kızının türküsü'nü söyleyeceğim. Beni anlar, beni sever, belki de tanır!"

Ablaları ürperiyorlardı, hiç beğenmiyorlardı bu düşünceyi. Küçük kız da buna üzülüyordu. Ablaları için canını verirdi, ama padişahın küçük oğlunu kimselere vermek iste-

mezdi. Onu seviyordu, onu yalnız kendisinin anlayacağını biliyordu.

Tartışmalar yalnız burada, güzel kentin dışındaki bu küçük kulübede değildi. Bütün kentteydi, bütün kent uyanıktı, kentin tüm kızları heyecan içindeydi. Nasıl heyecanlanmasınlardı? Yarın sabah padişahın üç oğlu sarayın damına çıkacaktı. Ellerinde birer ok olacaktı. Yaylarını gerip oklarını bırakacaklardı. Okları hangi evin üstüne düşerse, o evdeki kızı alacaklardı. Padişah böyle istemişti! Bütün kızların uyuyamamaları, heyecan içinde bekleyip durmaları bundandı. Ama ancak üç ok atılacak, ancak üç düş gerçek olacaktı, üç kız erişecekti büyük mutluluğa, öteki kızların umutları boşa çıkacaktı.

Derken, ufuklar ağardı, sonra kızardı, sonra sabah oldu. Padişahın büyük oğlu okunu birinci vezirin damına attı. Birinci vezirin çok güzel bir kızı vardı, onu alacaktı. Nişan almış da atmıştı okunu. Padişahın ortanca oğlu, ikinci vezirin kızına tutkundu, uzun uzun nişan aldı, ikinci vezirin damına düşürdü okunu. Sevdiği kızla evlenebilecekti, sevincinden havalara sıçradı. Padişahın küçük oğlu hiçbir yere nişan almadı. Yayını gerip bıraktı, oku havaya fırladı, hızla gitti, kentin üzerinden geçip bir su birikintisinin yanına saplandı. Padişahın küçük oğlu gitti, okunu aldı. Oku saplandığı yerden çekip alır almaz, bir yavru köpek belirdi yanında, arkasına takıldı. Zavallı şehzade şaşırıp kaldı. Bu iş hiç hoşuna gitmemişti, kardeşleri sevdiklerine kavuşurken, kendi okunun ıssız bir yere düşmesi yetmiyormuş gibi, bir de arkasına bir yavru köpek takılması hoş bir şey değildi. Kim görse gülerdi, alay ederdi. Alaya alınmayı da hiç sevmezdi. Bunun için köpeği kovmak istedi. Ama yavru köpek bir türlü uzaklaşmadı. Padişahın küçük oğlu

kimseyi incitmek istemezdi, gene de dayanamadı, yerden bir taş aldı, köpeğe fırlattı. Taş köpeğin tam başına indi, ama köpek gene gitmedi. Bütün çabaları boşa gitti şehzadenin, yavru köpek arkasından ayrılmadı. Böylece kente girdiler. Sonra saraya vardılar. Herkes güldü, kahkahalar bitmek, tükenmek bilmedi. Padişah da bu durumu gülünç buldu, onun da içinden gülmek geldi ya kendini tutmasını bildi, dudaklarını ısırdı, gülmedi. Büyük oğluyla ortanca oğlu güldüler, onları da susturdu. Ama böyle davranması küçük şehzadeyi sevdiğinden değildi, hiç sevmezdi küçük şehzadeyi. Eline böyle bir fırsat düşmüşken, ona büyük bir kötülük etmek düşüncesindeydi, üzgün görünmesi bunun içindi.

"Ne yapalım, yavrucuğum, elden ne gelir, senin kısmetin de buymuş, bir köpekle evlenmek yazılmış alnına, yazgıya boyun eğmek gerek," dedi.

Şehzadenin babasına saygısı vardı, hiç sesini çıkarmadı, yazgısına boyun eğdi. Boyun eğdi, ama şaşkındı, "İnsanlar köpeklerle evlenebilir mi hiç? Böyle şey olur mu?" diyordu içinden, bu işe bir türlü akıl erdiremiyordu. Ama bunlar, babasının umurunda bile değildi, küçük şehzadeyi üzmekten başka bir şey düşünmüyordu:

"Nişanlının evi de yok, nerde kalacak şimdi?" diye sordu.

Şehzade hiç yanıt vermedi.

"Nasıl olsa karın olacak, senin odanda kalsın," dedi padişah, şehzadenin omzunu okşadı, "hadi, nişanlını al da odana git."

Zavallı şehzade başını önüne eğdi, dudaklarını ısırdı. Buna da katlanmak gerekiyordu! Köpeğini alıp odasına girdi. Yatağına attı kendini, başını yastığına gömerek hıçkırmaya başladı. Ağlayıp duruyor, gözlerinden iri iri gözyaşları dökülüyordu. Okunu böyle var gücüyle, bu kadar uzaklara atışına üzülüyordu. "Bu köpek de nerden çıktı böyle?" diyordu. "İyi bir insan olmanın, herkesin iyiliğini istemenin, kimseyi incitmemenin ödülü bu mu? Bir köpek yavrusu mu düşecekti benim kısmetime?"

O böyle söylenip hüngür hüngür ağlarkan, bütün kent kahkahalarla gülmekteydi. Umutla bekleyen kızlar umut kırıklıklarının acısını çoktan unutmuşlardı. Her şey unutulmuştu şimdi, küçük şehzadeyle nişanlısından başka hiçbir şey konuşulmuyordu. "Tam kendine göre bir nişanlı buldu işte, güle güle otursunlar, bir

yastıkta kocasınlar!" deyip kahkahayı koyveriyorlardı. Kentin dışındaki küçük kulübeden de kahkahalar geliyordu. Büyük kızla ortanca kız ne zamandır gülüyorlardı, bir türlü kesilmiyordu kahkahaları. Her şeyi unutmuşlardı. Küçük kardeşleri de unuttukları arasındaydı. Küçük kardeşleri bir köşeye büzülmüş, sessiz sessiz ağlıyordu. Evet, yalnız iki kişi ağlıyordu koca kentte. Birincisi şehzadeydi, ikincisi ölmüş oduncunun küçük kızı.

Ölmüş oduncunun küçük kızı günler geceler boyunca ağladı, gözyaşları uzun zaman dinmedi ya şehzadenin ağlaması hiç de uzun sürmedi. Akşama doğru, hâlâ yatağında hıçkırırken, bir el dokundu omzuna. Başını kaldırdı. Şaşırıp kaldı. Gözlerini ovuşturdu, bir daha baktı. Uyanıktı, düş görmüyordu, karşısında düşlerde bile görülemeyecek kadar güzel bir kız vardı. İncecik, uzun boylu, saçları ta belinde. Beli fazla fazla bir karıştı, yüzü, gözü, ağzı, burnu anlatılamayacak kadar güzeldi. Ölmüş oduncunun küçük kızına benziyordu, ama güzel giysiler içindeydi.

"Ağlama, boş yere üzülme, köpekle değil, benimle evleneceksin!" dedi.

Şehzadenin omzunu okşadı, masanın altını gösterdi. Masanın altında boz bir köpek postu duruyordu, şehzadenin

ardından gelen köpeğin postuydu bu post, şimdi içi boştu. Padişahın küçük oğlu, bu işin nasıl olduğunu, nasıl olabileceğini düşünmedi. Nasıl düşünürdü? Anlatılamayacak kadar güzel bir kız gülümsüyordu karşısında. Onu birden sevivermişti. Çok güzel kız: "İşte ben geldim ya, artık her şeyi unut!" diyordu sanki. Şehzade de öyle yaptı, unuttu her şeyi. Onun gözlerine bakmaktan başka bir şey düşünmedi. Kız da onu sevmiş gibiydi. Daha çok yaklaştı yanına, elini omzuna koydu, yüzünü okşadı, ona her şeyi anlattı.

Güzel kız bir peri kızıydı, periler padişahının kızıydı, üç güzel kardeşin en küçüğüydü. O da bütün periler gibiydi, insanları, bu çiçekler gibi kısa ömürlü, bazan iyi, bazan kötü, ama her zaman sevimli yaratıkları çok severdi. Geceleri yeryüzüne çıkar, kimseye görünmeden kentte gezerdi. Evlere girer, insanların uyuyuşunu izler, küçük, yoksul çocukların düşlerine girer, uyanıkken göremedikleri, göremeyecekleri şeyler gösterirdi onlara, iyi, güzel şeyler. Umutsuzların kederli yüreklerine umut serper, açlara açlığı unuttururdu. Soğuk kış günlerinde, buz gibi soğuk kulübelerin içinde soğuktan titreyen, iyi yürekli genç kızların ellerini, ayaklarını avuçlarının içine alıp ısıtırdı. Bazı bazı da saraya gelirdi, saraya gelince dosdoğru küçük şehzadenin odasına girerdi, insanlar içinde onun gibi iyisini, onun gibi sevimlisini görmemişti, uzun uzun bakardı ona, baktıkça bakacağı gelirdi. İyi, temiz, insanca düşüncelerinin hepsini bilirdi. Küçük şehzade kentin sokaklarında yalnız başına dolaşırken, o da görünmeden arkasından gelirdi. Gündüzleri, yeraltına, o küçük su birikintisinin alt yanındaki sarayına dönünce de hep onu düşünürdü. Küçük şehzadeyi çok severdi, sevgisi anlatılamazdı, öylesine büyük, öylesine

candan bir sevgiydi. Periydi, her şey gelirdi elinden, şehzade okunu attığı zaman, oku kendi sarayına doğru çekmişti, onunla evlenmek istemişti, işte gelmişti!..

Şehzadenin gözlerinde yaşlar vardı, ama üzüntüsü uçup gitmişti, gözyaşları sevinçtendi şimdi.

"İyi ettin, iyi ettin, hiç gitme!" dedi.

Peri kızı tatlı tatlı gülümsedi:

"Evet," diye yanıtladı, "kalmak için geldim, gitmeyeceğim."

Ama "gitmeyeceğim" demekle hiçbir şey değişmezdi. Mutluluğa karşılıksız ulaşılamazdı, bazı şeylere boyun eğmek gerekirdi. Bu güzel peri kızının o küçük köpek yavrusu olduğunu kimsecikler bilmeyecekti. Başkaları, küçük şehzadeyi bir küçük köpekle evli sanacaklardı. Kötü insanlar çoktu, şehzadenin böyle bir periyle evli olduğunu öğrenirlerse, başına çok şeyler gelebilir, mutluluğu elden gidebilirdi. Bunun için köpek postuna dikkat etmeli, ona hiç dokunmamalı, onu saklamamalı, yakmamalıydı. Gerçekten sevenler, sevdikleri için her şeye katlanırlardı, şehzade de bazı şeylere katlanmak zorundaydı. Hiç kuşku yoktu, bir köpekle evlendi diye alay edeceklerdi zavallı şehzadeyle, gülüp duracaklar, söylemediklerini bırakmayacaklardı. Ama iyi yürekli şehzade, peri kızını gerçekten seviyorsa, bunlara katlanması gerekirdi.

"Katlanırım, senin için her şeyi yaparım," dedi küçük şehzade.

Periler padişahının güzel kızı gülümsedi:

"Postuma dokunma, yeter," diye yanıtladı.

Padişahın küçük oğlu bir kez daha söz verdi.

Derken düğün günü geldi çattı. Çok büyük, çok parlak

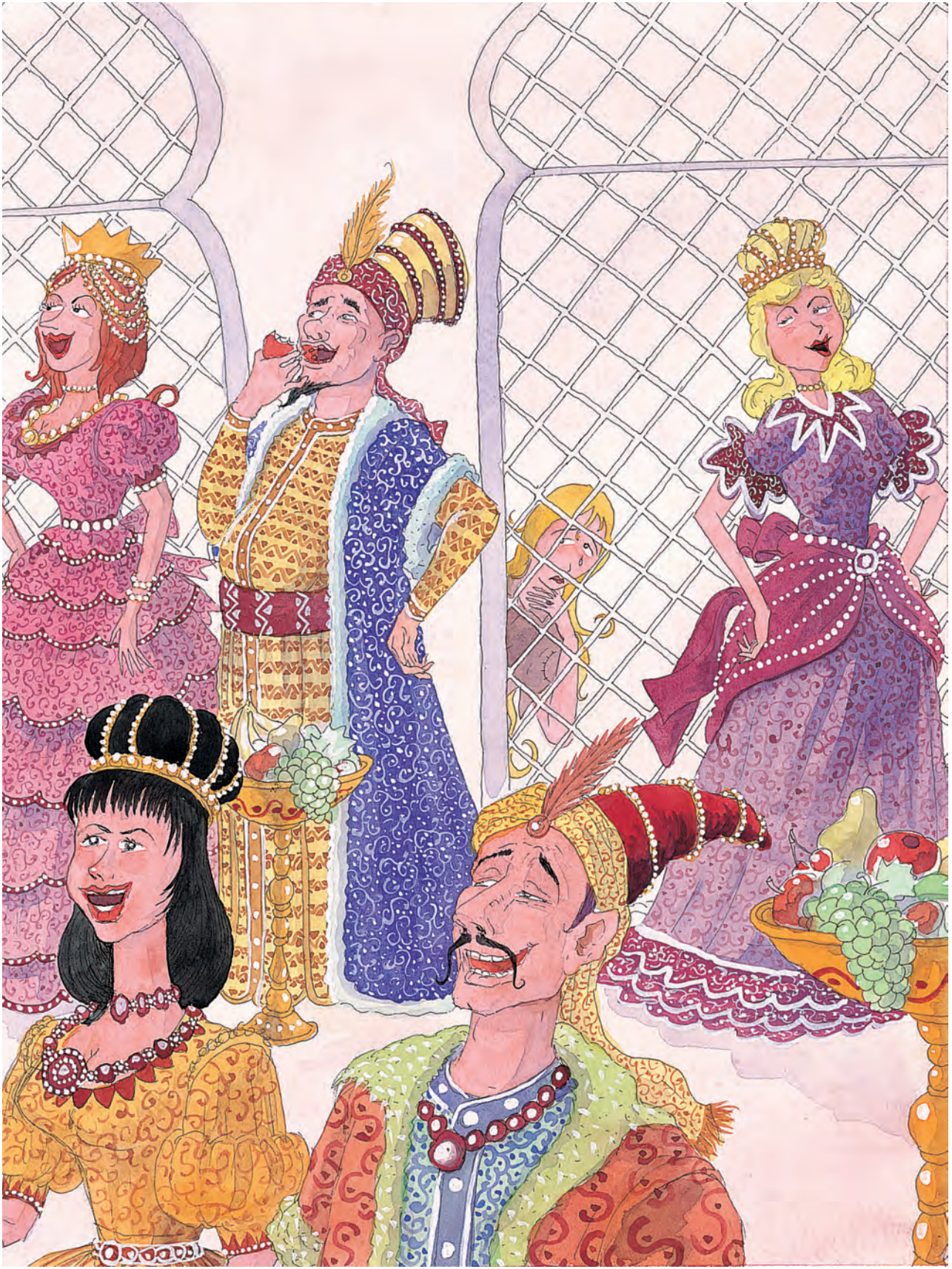
bir düğün olacaktı. Kolay mı, koskoca padişah üç oğlunu birden evlendiriyordu! Düğün gelmiş geçmiş bütün düğünlerin en şanlısı, en görkemlisi olsun diye komşu ülkelere savaşlar açılmıştı, komşu ülkelerin gömülerinde ne kadar altın, ne kadar elmas, yakut, inci varsa hepsini alıp getirmişlerdi. Genç bir padişahın ta Hindistan'dan getirttiği çok güzel bir giysiyi zavallı karısının sırtından zorla çıkarıp almışlardı. Şimdi padişahın büyük oğlunun kendini beğenmiş nişanlısı giyiyordu o giysiyi. Güzel kızdı, yeni giysisi çok yakışmıştı. Düğündeki genç kızlar içinde en çok göze çarpan, en çok beğenilen oydu. Ama birden bir başka kız girdi içeriye, padişahın büyük oğlunun kendini beğenmiş nişanlısının bütün parıltısı sönüverdi. Anlatılamayacak kadar güzeldi bu yeni gelen, incecik, uzun boylu, kapkara saçları ta belinde. Beli öylesine inceydi ki, bir insan bu beli iki avucunun içine sığdırabilirdi, kara gözleri de insanın içine işliyor, bakanların başını döndürüyordu, öyle güzel, öyle bambaşkaydı. Kadınlar da, erkekler de şaşırıp kaldı. Düğüne böyle bir kız çağrılmamıştı, kimdi, nereden gelmişti, kimsecikler bilmiyordu. Ama öyle güzel, öyle hoştu, öyle çekiciydi ki, buna aldıran olmadı. Onur yerini ona verdiler. Ülkenin en soylu, en yakışıklı gençleri başına toplandı. Padişahın büyük oğluyla ortanca oğlu da bunlar arasındaydı. Güzel kız kibar davrandı, gülümseyerek konuştu, ama yanlarında fazla durmadı. Sonra kalktı, bir köşede sessiz sessiz oturan küçük şehzadenin yanına oturdu. Hiçbir şey konuşmadı, tek bir şey söyledi: "Sözünü unutma, şehzadem, postuma dokunma," dedi. Bakışmakla yetindiler, başka bir şey konuşmadılar.

Onlar hiç konuşmuyorlardı ya düğündekiler coşmuşlardı. Kara saçlı, kara gözlü ince belli kızın güzelliğini öve öve bi-

tiremiyorlardı. Ama onun küçük şehzadenin yanına oturmasını tuhaf buluyorlardı. Başka adam kalmamış mıydı? Köpeğin nişanlısını mı bulmuştu bula bula? Köpeğin nişanlısı! Köpeğin adı geçince kahkahayı koyveriyorlardı. O köpeğin şimdi şehzadeyle konuşan peri kızı olduğunu nerden bileceklerdi? "Köpek nerde? Köpek nerde? Gelinlerin ikisi var, biri yok. Köpek gelin gelmeli!" diyorlardı. Birbirlerinin kulağına eğilerek de değil, yüksek sesle, bağıra bağıra söylüyorlardı bu sözleri. Peri kızıyla küçük şehzade de duysun istiyorlardı. Peri kızı kulak bile asmıyordu, ama zavallı şehzade, kendi kendini yiyordu, her şeyi söylemek geliyordu içinden, ama sevgilisini yitirmekten de çok korkuyordu.

Dışarıdan, pencerelerin birinden, kara saçlı, kara gözlü, ince belli, güzel bir kız içeriye bakıyordu. Üzerinde eski püskü giysiler vardı, yoksul bir kızdı. Gözleri küçük şehzadeyle peri kızındaydı. Ölmüş oduncunun küçük kızıydı bu, küçük şehzadeyi çok seven kızdı. Ama onun çok güzel bir kızla birlikte oturduğunu gördükçe hiç kıskançlık duymuyordu. Gözlerinde iri iri gözyaşları vardı ya bunlar kıskançlıktan değildi. Oduncunun küçük kızı başka şeyler düşünüyordu: "Bu nasıl iş, Tanrım?" diye inliyordu. "İyi yürekli şehzadenin kısmetine şöyle güzel, şöyle iyi, peri gibi bir kız düşmesin de bir boz köpek düşsün, olacak şey mi bu?" diyordu. "Sevgili şehzadem bir köpekle evlenecek şehzade miydi?" Gözlerinde birikip büyüyen damlalar yanaklarından aşağıya doğru iniyordu. İçeride herkes gülüp eğleniyordu.

Tam kırk gün, kırk gece sürdü bu şenlik. Yenildi, içildi, gülündü. Hiç gülmeyen biri varsa, oduncunun küçük kızıydı. Padişahın küçük oğlu da hem çok acı, hem çok tatlı günler

geçirdi. Hep peri kızıyla birlikteydi. Gündüzleri odalarında başbaşa verip tatlı tatlı konuşuyorlardı, kuracakları yuvadan, yapacakları yolculuklardan, doğacak çocuklarından söz ediyorlardı. Gece oldu mu düğüne geliyorlardı. Bir köşeye çekilip oturuyorlar, arada sırada halaya kalkıyorlardı. Herkes durup durup onlara bakıyordu, ama yalnız bakmakla da kalmıyorlardı, şehzadeyle peri kızını çok, ama çok kıskanıyorlardı. Bu kızın böyle nerden geldiğini, nereye gittiğini anlamaya çalışıyor, eğlence bitince arkasından gidiyor, ama onu birdenbire gözden yitiriyorlardı, bir türlü anlayamıyorlardı nereye gittiğini. Ellerinden başka bir şey gelmeyince, zavallı şehzadeyi alaya alıyorlardı. "Köpek" sözü, "köpek gelin" sözü, "boz köpeğin nişanlısı" sözü düşmüyordu dillerinden. Zavallı şehzade çok üzülüyordu, dayanamıyordu artık. İnceldi, sarardı, iyiden iyiye zayıfladı, büyük mutluluğunu unuttu, gizini açıklama isteği daha ağır basmaya başladı. Kendini tutmaya, peri kızına verdiği sözde durmaya çalıştı ya kırkıncı gece, padişahın or-

tanca gelini, yediği etlerin kemiklerini kapıya doğru fırlatıp da "Bunları da köpek gelinimiz yesin; hadi, çabuk olun, küçük köpeği buraya getirin, şunları kemirsin de karnını doyursun!" deyip de herkes kahkahalarla gülmeye başlayınca, daha fazla dayanamadı, birden odasına koştu, masanın altında duran köpek postunu kapmasıyla ateşe atması bir oldu. Post hemen yandı tükendi, şehzade periler padişahının küçük kızını karşısında buldu. Periler padişahının küçük kızı üzgün üzgün kendisine bakıyordu.

"Beni de, kendi mutluluğunu da kaçırdın şimdi, her şeyi yıktın," dedi, gözleri yaşardı. "Artık burada kalamam, kendi ülkeme de dönemem. İnsanlara hiçbir zaman güvenmemek gerektiğini unutmamalıydım. Ne bileyim, sevgim daha ağır basmıştı, anamın, babamın sözünü dinlemedim."

Şehzade bir şeyler söylemek istedi, söyleyemedi, ağlayarak ona doğru atıldı, onu tutmak, kucaklamak istedi, ama boşta kaldı elleri. Peri kızı birdenbire mavi tüylü, kara gözlü bir güvercin oluverdi. Pencere açıktı, uçtu gitti.

Zavallı şehzade, en sevdiği varlığı yitirmenin acısı altında ezildi. Bütün acılardan daha yamandı bu acı, ölümden beterdi, bu acıya dayanılamazdı. Sevdiğine kavuşmalıydı, onsuz yaşayamazdı. Ya onu bulmalı, ya ölmeliydi. Kusurluydu, sözünü dinlememişti, ama onun çok iyi bir peri kızı olduğunu, üstelik kendisini sevdiğini biliyordu, suçunu bağışlatabilirdi, onu yeniden bulursa her şey düzelebilirdi. Babasının yanına gitti, nişanlısını yitirdiğini söyledi, gidip onu aramak için izin istedi. Padişah şaşırıp kaldı, bir köpekle evlenmekten kurtulduğuna sevinecek yerde, böylesine üzülmesine, onu aramak, yeniden bulmak istemesine akıl erdiremedi. Akıl erdiremediyse de onu

üzmekten, ona acı çektirmekten başka bir şey düşünmediği için, izin verdi.

"Yolun açık olsun!" dedi.

Küçük şehzade, yola çıktı, dağ dağ, tepe tepe, kent kent dolaştı. Her gördüğü insana olağanüstü bir şeyle, örneğin çok güzel bir kızla, ya da kara gözlü, mavi tüylü bir güvercinle karşılaşıp karşılaşmadığını sordu. Kimsecikler "Evet, gördüm" demedi. Her yerde insanlar sessizdi, babasının yıktıklarını yapıyorlardı, herkes kendi derdindeydi. Küçük şehzadenin derdi hepsinden beterdi.

En sonunda küçük bir kasabaya geldi. Yoksul bir kasabaydı bu kasaba, tüm evleri kerpiçtendi. Burada da dertli insanlar çoktu, kimi yoksuldu, kimi sevgilisinden uzaktı, kimi çocuklar okuldan yakınıyorlardı. Ama bir araya geldiler mi hep aynı şeyi konuşuyorlardı. Ak sakallı, kocamış adamlar, ak saçlı, kocamış, üstelik de kulakları kolay kolay duymaz olmuş eşlerinin kulaklarına eğilip bağırıyorlardı:

"Bu yaşa geldim, saçım, sakalım ağardı, belim büküldü, ne böyle bir insan gördüm, ne bu kadar güzel oyuncak, ne de böyle bir iyilik," diyorlardı. "Güzel bir delikanlı, çarşıda bir dükkân açmış, oyuncaklarla doldurmuş içini. Ama ne oyuncaklar, karıcığım, ne oyuncaklar! Görsen alıp oynayacağın gelir. Ne diyordum, oyuncaklarla doldurmuş içini. Ucuz ucuz satıyor çocuklara. Yoksul çocuklara parasız veriyor. Dükkân çok küçük, ama oyuncaklar tükenmek bilmiyor. Geceleri de dükkânını kapatmadan çıkıp gidiyor. Ama hiçbir hırsız el sürmüyor oyuncaklara. Geceleri dükkânını masmavi bir güvercin bekliyor. İnanır mısın, mavi güvercinin gözleri kara!" diyorlardı.

Padişahın küçük oğlu, bunlardan birini dinledi. Söylediklerini duyunca çok sevindi. Belki artık acıları dinecekti! Geceyi iple çekti. Gökler kararıp da kerpiç evlerin küçücük pencerelerinde sarı ışıklar parlayınca oyuncakçı dükkânına koştu, kara gözlü güvercini tanımakta güçlük çekmedi. Önünde diz çöktü, yalvardı, suçunu bağışlamasını, geri dönmesini söyledi.

Güvercin içini çekti:

"Elimde olsaydı, bırakır mıydım seni? Hiçbir şey yapamam artık. Eski durumuma gelemem, geri dönemem. Artık her şey bitti," diye inledi.

"Hiç yolu yok mu bunun? Bir çıkar yol bulunamaz mı?" diye sordu şehzade.

Mavi güvercin kara gözlerini yıldızlara dikti:

"Evet, var" diye söylendi, "babam, anam, ya da kardeşlerim isterlerse, beni sana kavuştururlar. Ama onlar şimdi bana çok kızgın, yanlarına bile yaklaştırmazlar beni. Derdimi olsa olsa ortanca ablam anlar. Anlar ya ben gidip anlatamam. Bu işi çok iyi, çok güzel, çok güzel sesli, hiç kötülük düşünmemiş bir genç kız yapabilir. Periler güzel seslere bayılır. İnsanların en güzel şeyleri sesleridir periler için. Bazı insanların sesi perileri sarhoş eder, her şeyi yaparlar, her dileği gerçekleştirirler böyle zamanlarda. Böyle bir kız acımızı dindirir belki, seni bana kavuşturabilir," dedi.

Şehzade uzaklara baktı, bütün umutları yıkılmak üzereydi.

"İyi, ama nereden bulmalı o kızı? Öyle iyi, öyle güzel, öyle güzel sesli bir kız bulunabilir mi ki?" diye mırıldandı.

Kara gözlü güvercin gülümsedi:

"Haksızlık ediyorsun, biraz da unutkansın," diye başla-

dı. "Bir eğlence gecesinde, karanlık bir köşede, yoksul bir kızla konuşmuştun. Sana güzel bir türkü söylemişti, beğenmiştin. Her şeyini sevmiştin. 'Seni unutmayacağım,' demiştin ona. O kızı ben de severdim, onun küçük kulübesine giderdim geceleri, onu izler, dinlerdim. Ne izlemeye doyardım, ne dinlemeye. Öylesine güzeldi, güzel sesliydi. Belki insanların en iyisiydi. Onu dinlerken, ona bakarken, periliğimi unutur, onun gibi bir kız olmak isterdim, o kızı azıcık kıskandığımı bile söyleyebilirim. İnsan biçimine girerken de ona özendim. Seninle birlikte yaşarken, postumu çıkardığım zamanlarda tıpkı ona benzerdim. Ama o kız deli gibi severdi seni. Korkarım, kıskanır, yapmaz bu işi. İnsanlardan iyiliğin bu kadarı beklenemez."

Küçük şehzade sevindi:

"Anımsadım şimdi, anımsadım. Çok iyiydi, çok güzeldi gerçekten, ama beni sevdiğini bilmiyordum. Gene de gitmeli, yalvarmalı, bir denemeli," dedi.

Yola çıktı, babasının kentine geldi. Oduncunun güzel kızını buldu, her şeyi anlattı. Oduncunun küçük kızı bir an bile duralamadı:

"Elimden geleni yaparım," diye yanıtladı.

Gece su birikintisinin başına gitti. Oturdu, ayın doğmasını bekledi. Ay doğdu, gümüşten ışıkları oduncu kızının yüzüne vurdu. Gözlerinde birer damla gözyaşı vardı oduncu kızının, gözlerinde bu gözyaşlarıyla çok güzeldi! Gözlerini aya dikti. Gecenin içinde sesi yükseldi. Yürekten gelen bir sesti, ılık, ince, tatlı, eşsiz. Türküleri de öyle. Güzel şeyler düşündürüyorlardı, yüreğinin sonsuz iyiliğini gösteriyorlardı. Ay da hep yükseliyordu. Yükseldi, yükseldi, gece ilerledi. Oduncunun kızı durmadı, dinlenmedi, türkülerini söyledi, birini bitirip

bir başkasına başladı, hiç ara vermedi. En sonunda, "Oduncu kızının türküsü"ne geldi. Onu da bitirdi. Bu sırada bir kanat sesi geldi kulağına, alnına bir çift dudak dokundu. Oduncunun kızı başını kaldırdı. Ak kanatlı bir peri kızı gördü karşısında, gözlerinde yaşlar vardı. Ak kanatlı peri kızı, oduncunun küçük kızının ellerini avuçlarına aldı:

"Ne kadar güzelsin, ne kadar iyisin, ne hoş bir sesin var, insan kızı! Beni içlendirdin, gözlerimi yaşarttın, hiç böyle olmamıştım. Ne dilersen dile benden!" dedi.

Oduncunun küçük kızı gülümsedi:

"Küçük şehzadeyi sevgilisine kavuşturun, dilekleri gerçekleşsin, başka bir şey istemem," diye yanıtladı.

Peri kızı içini çekti:

"Başka bir dileğin yok mu, küçük kız? O şehzade verdiği sözde durmadı. Sevgilisi benim küçük kardeşimdir, o da böyle bir şehzade için hepimizi bırakıp gitti. Bu yüzden keder içindeyiz. Başka bir dileğin yok mu?" dedi.

Oduncunun küçük kızı, perinin dizlerine kapandı:

"Şehzadeyi seviyorum, onun mutluluğa kavuşmasından başka bir şey istemiyorum. Ne olur, yapın bu isteğimi," diye yalvardı.

Peri kızı onu yerden kaldırdı.

"Üzülme, dileğin gerçekleşecek," dedi.

Birdenbire gözden siliniverdi. Ay da batmak üzereydi.

Padişahın küçük oğlu, daha ay batmadan yanında buldu sevgilisini. Acı günler bitmişti artık, sevdiğine kavuşmuştu, büyük bir sevinç içindeydi, bu sevinç hep böyle sürecekti. Bir zamanlar küçük şehzadeyi alaya alanlar susmuşlardı. Ona çok kızıyorlardı, büyük bir kıskançlık duyuyorlardı, ama o bütün

bunları düşünemeyecek kadar iyi, bütün bunları düşünemeyecek kadar sevinçliydi. Herkesin acısını paylaşırdı, sevincini de paylaşmak istedi. Önce babası geldi aklına. Peri kızı çok direndi, şimdilik bu işten vazgeçmesini söyledi, ama küçük şehzade karısını babasına göstermeden rahat edemeyecekti, çok güzel bir sofra hazırlatıp babasını yemeğe çağırdı. Padişah da kalkıp geldi. Küçük oğlunu sevmezdi, onunla görüşmek hoşuna gitmezdi ya kaba davranmayı da sevmezdi. Sonra büyük bir merak içindeydi, gelinini görmek istiyordu. Görür görmez kendinden geçti. Ak saçını, kırışık yüzünü unutarak bu güzel peri kızıyla kendisi evlenmeye karar verdi. Söylemek bile fazla, onu ele geçirebilmek için küçük oğlunu yok etmesi gerekirdi. Ama hemen yapmadı bu işi, görünüşü kurtarmak için, dolambaçlı bir yol seçti, oğlunu saraya çağırttı:

"Yarın gene senin evine geleceğim, askerlerimi de birlikte getireceğim. Bir tabak pilav koyacaksın önlerine, pilavın ortasına da bir altın kaşık dikeceksin, askerlerim doyuncaya kadar yiyecekler, altın kaşık hep dimdik kalacak ortada, pilavın hiç tükenmeyecek, tükenirse kendini ölmüş bil!" dedi.

Zavallı şehzade dönüp geldi. Güzel karısının dizlerine kapandı, çocuklar gibi ağladı.

"Nedir derdin, neden böyle ağlıyorsun?" dedi karısı.

Şehzade her şeyi bir bir anlattı. Babasının ne kötü bir insan olduğunu anlamıştı. Anlamıştı, ama artık iş işten geçmişti. Yarın ölecek, çok güzel peri kızı da padişahın eline geçecekti.

Peri kızı derin derin içini çekti:

"Ben sana önceden söyledim, beni dinlemedin. Ama üzme kendini. Oduncunun küçük kızına git, ona yalvar. Su birikintisinin önüne gitsin bu gece, o güzel sesiyle türkü söylesin, ortanca ablam duyar da yanına gelirse, 'bir tabak pilavla bir altın kaşık istiyorum,' desin. Bizi ancak o güzel kız kurtarabilir," dedi.

Şehzade de gitti, oduncunun küçük kızına olanı biteni anlattı, yalvardı, kendisini kurtarmasını söyledi. Oduncunun küçük kızı gülümsedi, serçe parmağını uzatarak şehzadenin gözündeki yaşları sildi.

"Elimden geleni yaparım!" dedi.

Çok geçmeden sihirli pilavı alıp getirdi.

Ertesi gün, padişahla askerleri şehzadenin bahçesine geldiler. Kocaman kocaman kaşıklar aldılar ellerine, sihirli pilavı yemeye başladılar. Yediler, yediler, pilav bitmedi, hiç mi hiç eksilmedi, altın kaşık dimdik durdu üzerinde. Padişah küplere bindi:

"Biraz daha! Biraz daha yiyin!" diye haykırdı.

Askerler midelerini gösterdiler:

"Padişahım, doyduk!" dediler.

Padişah daha çok sinirlendi, kimini tokatladı, kimini tekmeledi. Askerler birkaç kaşık daha yediler. Ama bu pilav bitecek gibi değildi. Padişah tabağa bir yumruk indirdi:

"Yarın gene geleceğiz buraya. Bize güzel bir karpuz bul, askerlerim yesin yesin, bitmesin. Karpuzun biterse, kendini ölmüş bil!" dedi.

Zavallı şehzade donup kaldı. Baharda karpuz mu olurdu? Olsa bile bir tek karpuz koca orduya yeter miydi? Yaşamaktan umudunu kesti. Karısının yanına gitti, başını dizlerine koyup çocuklar gibi ağladı. Her şeyi anlattı. Peri kızı, şehzadenin saçlarını okşadı:

"Bizim ülkemizde mevsim hep yazdır, oduncunun küçük kızı da o güzel sesi ve sonsuz sevgisiyle her şeyi başarır. Oduncunun küçük kızına git, ona yalvar. Bu gece de su birikintisinin önüne gitsin, en güzel türkülerini söylesin, ortanca kardeşim o güzel sesini duyup da yanına gelirse, 'Küçük kardeşin küçük bostandan bir küçük karpuz istiyor,' desin, bu karpuz gelirse, kurtuldun demektir," dedi.

Küçük şehzade gitti, oduncunun kızını buldu, olanı biteni anlattı, yalvardı, canını kurtarmasını söyledi. Oduncunun küçük kızı:

"Elimden geleni yaparım," diye yanıtladı.

Sonra suyun önüne gitti, en güzel türkülerini söyledi. Sihirli karpuzu alıp getirdi.

Padişahın askerleri geldiler, yediler, yediler, bitiremediler karpuzu. Padişah bir daha yenilmişti. Şehzadenin yanına geldi, dişlerini gıcırdattı:

"Yarın gene geleceğiz, bir güzel eğlendireceksin bizi. Doğalı bir gün bile olmamış, göbeği bile kesilmemiş bir çocuk bulacaksın bize. Yürüyecek, konuşacak, oynayacak, omzunda tüfek olacak, elinde kılıç olacak. Bu çocuğu bulamazsan, kendini ölmüş bil!" diye kükredi, yumruklarını sıktı, homurda-

na homurdana saraya gitti.

Zavallı şehzade bakakaldı, hiç kuşkusu yoktu, bu çocuğu bulamayacaktı. Böyle bir çocuğun bulunamayacağını padişah da bilirdi. Bilmeseydi, ister miydi? İstediği gerçek olacaktı artık, şehzadeyi öldürecekti. Gözleri yaşlarla doldu şehzadenin, karısının yanına gitti. "Allahaısmarladık!" diyecekti. Ama peri kızı hiç de öyle üzgün değildi.

"Üzülme, ağlama, kocacığım. Oduncunun güzel sesli kızını bul hemen, ona yalvar, küçük su birikintisinin önüne gitsin bu gece. En güzel türkülerini söylesin. Ortanca ablam duyar da yanına gelirse, 'Küçük kardeşin zor durumda, yeni doğan çocuğunu ona gönder desin,'" dedi.

Oduncunun küçük kızı çok hastaydı, ateşler içindeydi. Ama şehzadenin sözlerini duyar duymaz her şeyi unuttu, kalkıp giyindi.

"Elimden geleni yaparım," dedi.

Canını dişine taktı, inleye inleye su birikintisine gitti. Oturdu, ayın doğmasını bekledi. Ay doğdu, güzel kız, türkülerine başladı. Hastaydı, her yanı sızlıyordu, ama en güzel türkülerini o gece söyledi, güzel sesi hiçbir zaman böylesine güzel olmamıştı. Söyledi, söyledi, her şey sustu, yalnız onun türküsü

duyuldu. Ama ak kanatlı, güzel peri görünmedi. Oduncunun küçük kızı, "Oduncunun kızının türküsü"ne geldi, onu da söyledi. Bitirince bir ses duydu: "O türküyü bir daha söyle, bir daha söyle!" diyordu bu ses, peri kızının sesiydi. Oduncunun küçük kızı bir daha söyledi. Ak kanatlı peri kızı gene görünmedi, ama uzaklardan sesi geldi. "Bir daha söyle, ne olur, bir daha söyle o türküyü. Dileğini biliyorum, gerçekleştirmeye çalışacağım. Sen türkünü söylemeye bak!" diyordu. Güzel kızın gücü tükenmişti, ama dayandı, türküsünü bir daha söyledi. Ak kanatlı peri kızı gene seslendi: "Eksik olma, eksik olma, bana büyük iyilik ettin, hastaydım, acılarımı dindirdin. Dileğin gerçekleşecek, artık gidebilirsin!" dedi. Oduncunun kızı gidemedi, hasta, yorgun, bitkindi, uzandı kaldı. Ay batmış, yıldızlar silinmişti, güneş de doğmak üzereydi.

Güneş doğdu, yavaş yavaş yükseldi, kötü yürekli padişah, adamlarını yanına alıp küçük oğlunun evine geldi. Celladı da yanında getirmişti, isteğinin yerine getirilemeyeceğinden hiç kuşkusu yoktu artık. Mermer basamaklardan yukarı çıktı. Gelinini gördü, yanına gitti, kulağına eğildi: "Bugün benim karım olacaksın!" dedi. Sonra da oğluna döndü:

"Bizim çocuk gelmedi mi?" diye sordu.

Şehzade sapsarı kesildi, başını önüne eğdi, bir şey söyleyemedi.

"Yok, değil mi?" dedi kötü padişah. "İstediğimi yapmadın, sözümü dinlemedin. Padişahın sözünü dinlememenin cezasını bilirsin. Hemen şimdi öleceksin!" diye homurdandı.

Ama bu sırada ayak sesleri geldi aşağıdan, çok geçmedi, önlerinde yeni doğmuş bir bebek belirdi. Minicikti, göbeği bile kesilmemişti, ama büyümüş de küçülmüş gibiydi. Yürüyü-

şü askerleri andırıyordu. Omzuna bir küçük tüfek asmış, eline ufacık bir kılıç almıştı. Padişaha doğru yürüdü:

"Padişahım, beni istemişsiniz, işte geldim, buyruklarınızı bekliyorum!" dedi.

Sonra da önünde dimdik durdu. Kötü yürekli padişah öyle donup kaldı. Ummadığı bir şeyle karşılaşmıştı, ne söyleyeceğini bilemedi. En sonunda gülümsemeye çalıştı:

"Güzel bir şey yap da görelim," diye yanıtladı.

Mini mini bebek gülümsedi:

"Başüstüne, padişahım, yapayım!" dedi.

Kılıcını havaya kaldırdı, sonra birden var gücüyle salladı. Padişahın başı bir yana, bedeni bir yana yuvarlandı. Bebek padişahın başına doğru gitti, tacını çıkarıp aldı, getirdi, küçük şehzadenin başına geçirdi.

"Padişahım, şimdi ferman senindir!" dedi.

Genç padişah yanıt verecekti, ama zaman kalmadı. Tam ağzını açacağı sırada, gökten üç kırmızı elma düştü. Genç padişah şaşırıp kaldı.

Üç elmanın birini ikiye böldüler. Yarısını peri kızı, yarısını genç padişah yedi. Artık mutluluk içinde, barış içinde bir yaşam sürecekler demekti.

Üç elmanın ikincisi su birikintisine doğru yuvarlandı. Hasta kızın yanına vardı, dile geldi: "Beni yersen, her dileğin gerçekleşir, güzel kız!" dedi. Oduncunun küçük kızı kırmızı elmayı aldı, sevgiyle göğsüne bastırdı: "Şehzadeyi seviyorum, dileklerim onun üstüne. Bu elmayı ona saklarım, güç bir duruma düşerse, ona veririm," diye söylendi. Mini mini bebek yere eğildi. Üçüncü elmayı çok beğenmişti, alıp yemek istedi. Ama elma birdenbire yuvarlanıverdi. Yuvarlandıkça hızlandı. Son-

ra bir çukura girip saklandı. Bebeğin bütün çabaları boşa gitti, üçüncü elmayı bulamadı. Yüzyıllardan sonra bir derviş buldu o elmayı. Aldı, büyük bir kentte bir küçük eve getirdi. Geceydi, saat ikiydi, herkes uykudaydı. Küçük evde kara kuru bir delikanlı vardı. Uykusuzluk gözlerini kızartmıştı. Ak sakallı derviş geldiği zaman, delikanlı bu masalı yeni bitirmişti. Başını kaldırdı. Dervişe baktı. Derviş bulduğu elmayı ona uzattı, "Bu elmayı yediğin zaman bütün dileklerin gerçek olacak, ne dilersen dile!" dedi. Delikanlı elmayı aldı, evirdi, çevirdi, uzun uzun baktı. Demek her isteği gerçekleşebilirdi şimdi, isterse ölümden bile kurtulabilirdi. "Çocuklar beni unutmasınlar, başka bir şey istemem!" dedi. "Bunu alın, ben istemem, çocukların olsun!" Sihirli elmayı dervişe geri verdi. Yeseydi, dileği gerçek olacaktı, çocuklar hep anımsayacaklardı kendisini, yemeyince dileğini gerçekleştirmek çocuklara kaldı.

Çocuklar, beni unutmayın!

Sümüklüböcek

Sümüklüböcek hepimiz gibi bir böcekti. Ahım şahım bir böcek değildi öyle, kara kuru bir şeydi, dışarıdan bakanlar için hiçbir çekiciliği yoktu. Ama pek çirkin de sayılmazdı, istendi mi sevilebilirdi. Bütün böcekler hep öyle pırıl pırıl, hep öyle renk renk olmazlardı ya, her böcek her bakanın gözlerini kamaştırmazdı ya! Azdı öyle böcekler, sümüklüböcek çoğunluktandı, bakanların gözlerini kamaştırmayan sürü sürü böceklerden biriydi. Ayrıca, kendisi de önemsemezdi böyle şeyleri, gözle ilgili şeyler üzerinde durmazdı.

Sümüklüböcek içli bir böcekti. Zayıftı, güçsüzdü, sessizdi. Öksüz büyümüştü. Babasını vurmuşlardı. Şu koca dünyada anacığından başka hiç kimsesi yoktu. Sümüklüböcek kimsesizdi. Anası üstüne titrer dururdu, ama sümüklüböceği değiştiremezdi, herkesin içine getiremezdi onu. Sümüklüböcek hep yalnız gezerdi. Gezdiği yerler güzel yerlerdi doğrusu, göğe doğru yükselen koca ağaçlar, terli otlar, yağmur sonlarının duru gökleri yalnızlığını unuttururdu. Hep yalnız yaşamıştı, bunun için yalnızlığın acısını bilmezdi.

Yalnızlığın acısını bilmediği için de mutlu bir böcek olduğu söylenebilirdi. Ne var ki, o da bütün yalnızlar gibi çok düşünürdü. Uykular bir yana, düşünmediği an yok gibiydi. Pek öyle uyku da uyumazdı, geceleri gözlerini yıldızlara diker,

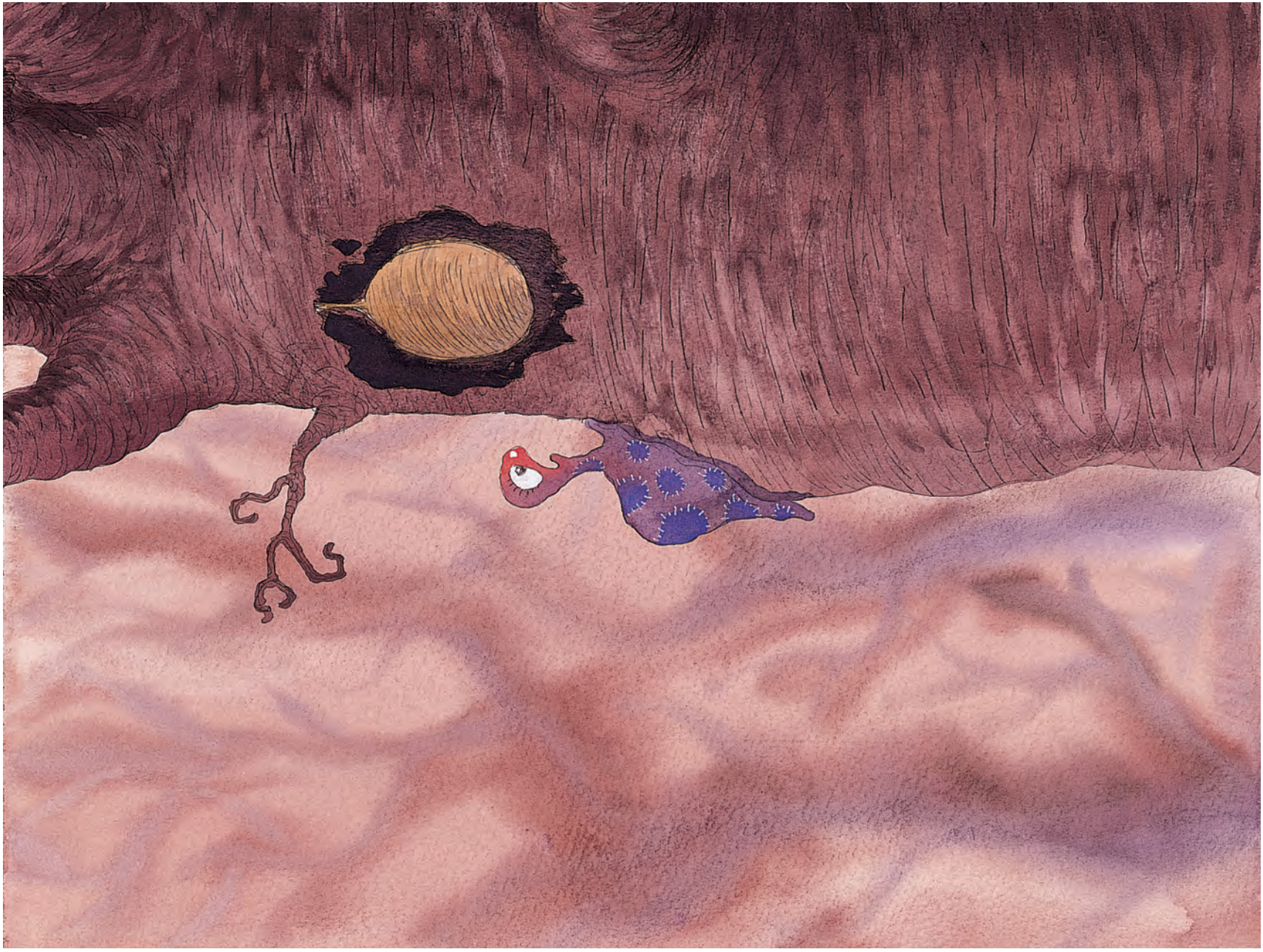

saatler boyunca düşünür, düşünürdü. Anasını en çok üzen de buydu. Zayıflığı, güçsüzlüğü, sessizliği, düşünmekten sanırdı. Düşünmesine engel olmak isterdi. Anası düşünmesine engel olabilseydi, sümüklüböcek mutlu mu, dertli mi olurdu, güçlü mü, güçsüz mü olurdu, orasını kimsecikler bilemez, ama bugünkü sümüklüböcek olmayacağına kuşku yoktu.

Anası sümüklüböceği bir türlü değiştiremedi. Sümüklüböcek hep sürdürdü düşünmesini. Gün geçtikçe daha çok düşündü. Uyku bile uyumuyor, uyursa da uykusunda düşüncelerinin düşünü görüyordu. Gittikçe zayıflayıp inceliyor, iğneye ipliğe dönüyordu. Anacığı bu durumu gördükçe için için eriyor, iki gözü iki çeşme, ağlayıp duruyordu, ama sümüklüböcek bir türlü anlamak istemiyordu anasının kaygısını. Ona göre en büyük erdem düşünmek, en büyük zenginlik iyi düşünceler, sağlam bilgilerdi. Bir böcek için daha büyük bir zenginlik tasarlayamıyor, böcekleri uzaktan tanıdığı için de bütün böceklerin aynı düşüncede olduklarını sanıyordu.

Evet, böyle, sümüklüböcek gözlerini yıldızlara dikiyor, düşünüyor, düşünüyordu. En sonunda gökte yıldızlar köreliyor, sümüklüböcek iyi düşüncelerin düşleriyle dolu bir tavşan uykusuna dalıyordu. O zaman anacığı kalkıyor, çevresinde dört dönüyor, şöyle biraz daha rahat, şöyle biraz daha fazla uyuması için aklına ne eserse, elinden ne gelirse yapıyordu. Ama çok geçmeden gökyüzü ağarıyor, çevrenin böcekleri sabah türküsüne başlıyorlardı. Anacığı küplere biniyordu, hemen dışarı fırlıyor, bütün türküleri susturmak istiyor, böcekler kulak asmayınca da ağzına geleni söylüyordu. Komşu böceklerin aldırdığı bile yoktu. Yoksul ananın yüzüne karşı gülüyor, seslerini büsbütün yükseltiyorlardı. Adını "Cadı" koymuşlardı, bu da onun kulağına kadar gelmişti, ama ana yüreği bir şey dinlemiyordu ki.

Anası böceklerle cebelleşe dursun, sümüklüböcek birden gözlerini açıyor, "Güneş ne kadar da yükselmiş! Şu böcekler de olmasa hiç uyanamayacağım anlaşılan, eksik olmasınlar!" diye söylenerek yerinden fırlıyor, anasının hazırladığı güzelim yemeklere el bile sürmeden alıp başını gidiyordu.

Bir bahar sabahı gene alıp başını gitmişti. İnceydi, sıskaydı, ama hiç yorgunluk duymuyordu. Ne zamandır sağına soluna bakmadan yürüyüp duruyordu. Birdenbire kulağına bir ses geldi, irkildi, duruverdi. Duyduğu seslerin hiçbirine benzemiyordu bu ses, çok da uzaklardan gelir gibiydi. Garipti, duyulmadık bir sesti, ne ağıda, ne gülüşe, ne türküye benziyordu. Sümüklüböcek olduğu yerde kalakalmıştı, Sümüklüböcek birdenbire vurulmuştu bu sese. "Çok görmüş, çok düşünmüş, çok çekmiş bir yaratığın sesi olmalı, başka türlü olamaz," diye düşünüyordu. Kimi insanların yüzlerine bakarak içlerini anladıklarını sanan kimi insanlara benziyordu bu bakımdan.

Sesin geldiği yere doğru yürümeye başladı. Kendinde değildi, sarhoş gibiydi. En sonunda bir ağacın dibinde durdu. Kocaman bir ağaçtı, gövdesinin kabukları yarık yarıktı. Bu yarıklardan birinin içinde küçücük bir koza vardı. Sesin kozadan geldiğini anladı. Yavaş yavaş ağacın gövdesine tırmandı, usulca yanına geldi kozanın, durup dinledi. Kozanın içinde görünmeyen bir kadın ağlıyordu. Ama nasıl ağlıyordu, nasıl ağlıyordu! Sümüklüböceğin gözleri yaşardı, sümüklüböcek de ağladı. Sümüklüböcek hiç böyle olmamıştı. Ne tuhaf! Hiçbir şey düşünemiyordu artık, yalnız bir bambaşka ağıt duyuyordu, yalnız ağlıyordu. Neden sonra kendini topladı, gözlerini sildi. Kozadaki kadının ağıdı da durmuştu. Sümüklüböcek kozaya biraz daha yaklaştı.

"Nedir derdin?" diye sordu.

Kozadaki kadın da onun ağladığını duymuştu.

"Senin derdin nedir?" dedi.

Sümüklüböcek duralamadı bile:

"Benim derdim sensin!" diye yanıtladı.

Kozadaki kadın önce inanmadı, ama sonra ister istemez inandı: Sümüklüböcek kozanın başından hiç ayrılmadı bir daha. Kozanın içindeki kadın bir kelebekti. Kelebeklerin kanatları çıkmadan önce bir süre karanlık bir kozada kalmaları en büyük, en gerçek sevinçlerin acılardan, karanlıklardan sonra geldiğini anlasınlar diyeydi. Ama sümüklüböcek ona birdenbire vurulmuştu, kara günler yaşamasına gönlü elvermedi, sevdiğine karanlığı unutturmak istedi. Başardı da. Ne derlerse desinler, kelebek en iyi günlerini karanlık kozada geçirdi. Sümüklüböcek kelebeğin bir dakika dertlenmemesi için canını bile verirdi. Hiç ayrılmıyordu yanından, umut dolu, yaşam dolu güzel şeyler söylüyordu. Çok şey biliyordu, bildiklerini, vardığı sonuçları anlatıyordu ona, gündüz güneşi, gece yıldızları anlatıyordu. Çok güzel bir şarkı vardır, bir yıldıza gönül vermiş bir sürüngenden sözeder. Sümüklüböcek o sürüngen gibi değildi, bilgili böcekti, yıldızların böcek olmadıklarını, böcek olmadıkları için de yıldızlara gönül verilemeyeceğini bilirdi. Kozadaki kadına yıldızların dünyalar kadar büyük, alabildiğine uzak olduklarını söylüyordu. Kozadaki kadına gelince, bunca bilgisinden dolayı sümüklüböceğe duyduğu hayranlığı saklayamıyordu. Ama sümüklüböcek övülmeyi sevmezdi nedense, sözü hemen değiştiriveriyordu. Durmadan konuşuyorlardı. Konuşmak, anlaşmak, sevmek ne güzel şeydi, iki olmak ne güzel şeydi! Sümüklüböcek yalnızlığın korkunçluğunu yeni yeni anlıyordu. Gecenin ilerlemiş saatlerinde, kelebeğin uykusu gelince, sümüklüböcek ninniler söylüyordu ona. Kelebek

uyumuş da olsa sümüklüböcek ninniyi sürdürüyor, coştukça coşuyordu, çünkü belki de en iyi, en güzel, en gerçek şeyleri bu yarı yalnızlık içinde, bu ninnilerde söylüyordu. Sabahları kelebeği türkülerle uyandırıyordu. Sonra birlikte geçirecekleri güzel günlerden sözediyorlardı. Güzel günler her sabah biraz daha yaklaşıyordu.

Bir gün oldu, beklenen gün doğuverdi.

Kelebek kozayı delip çıktı. Çok güzeldi, kanatlarının güzel rengi yağmur sonu göklerini düşündürüyordu, ne hoş bir maviydi! Sümüklüböcek çok yorulmuştu, bitkindi, uykusuzluk canına okumuştu, elinde olmadan uyumuştu o sırada. Kelebek de uyandırmadı. Nedense bir tuhaf olmuştu. "Uyusun," diye düşündü. Sümüklüböceği alnından öptü, sonra usulca uçtu. Uçmanın, yeryüzünü yeniden görmenin sonsuz sevinci içindeydi. Bütün gün uçtu. Kanatlarının gök mavisine bütün böcekler bayıldılar, gözleri kamaştı. Bütün böcekler onunla dost olmak istediler. Ama her isteyen yanına yaklaşamadı, öyle güzeldi ki, yanında rahatça, çekinmeden, gözleri kamaşıp dili tutulmadan konuşabilmek her böceğin göze alabileceği bir şey değildi. Yalnız renk renk, pırıl pırıl böcekler yaklaşabildi yanına, kibar kibar konuştular, çabucak sevdiler birbirlerini. Gezdiler, tozdular, güldüler, eğlendiler, çiçekten çiçeğe kondular. Kelebek mutluluktan uçuyordu, her şeyi unutmuştu, sümüklüböceği de unutmuştu. Ancak akşamüstü anımsadı onu. Ona acıdı. Yanına dönmek istedi. Ama hiç acele etmedi, uçmanın, görmenin, beğenilmenin tadını çıkara çıkara, yavaş yavaş gitti ağacın yanına.

Sümüklüböcek kelebeği bütün bütün yitirdiğini sanmıştı. Sesini duyunca sevindi. Sevindi ya gene de şaşırdı, gözlerine

güç inandı, kelebek ne kadar güzeldi! Ama kelebeğe güzel olduğunu söylemedi, başka şeyler söyledi, her zamanki şeyleri.

Kelebek sözlerini dinliyorsa da eskisi gibi dinlediği söylenemezdi. Öğleyin, ağaçların gölgesinde, çapkın bir böcekten güzel bir vals öğrenmiş, çok sevmişti. Hem dinliyor, hem arada bir şey söylüyor, hem de tek başına vals ediyordu. O böyle dönüp durdukça sümüklüböcek ne diyeceğini şaşırıyor, düşüncelerini birbirine karıştırıyordu. Düşündüklerine inanan kimseler düşüncelerini söylerken dinleyenler gülerlerse, başka şeylerle ilgilenirlerse, doğru dürüst konuşamazlar genellikle, üstelik üzülürler, küçülürler. Sümüklüböcek gene de aldırmadı, kelebeği deli gibi seviyordu, ona güveni vardı. Bir zaman böylece konuştular. Derken yeşil ağaçlar kararmaya başladı. Kelebek havaya baktı.

"Akşam oldu," dedi, "sen bu akşam ne yapacaksın?"

Sümüklüböcek gözlerini kelebeğin gözlerine dikti, gülümsedi.

"Ne istersen onu yapacağız," diye yanıtladı.

Kelebek gülümsemedi. "Yapacağız" da ne oluyordu? "Ne yapacağız?" dememişti ki kelebek, "ne yapacaksın?" demişti. Kelebek ne yapacağını biliyordu. Bu akşam büyük bir baloya çağrılmıştı. Bir an düşündü. Sümüklüböceği de götüremez miydi? Sümüklüböcek iyi bir böcekti, eşsiz düşünceleri vardı, doğrusunu söylemek gerekirse, onun o güzel türkülerini, o güzel ninnilerini başka hiçbir böcekten duymamıştı, iyilikleri unutulamazdı, sonsuz sevgisi unutulamazdı. Ama bugün konuştuğu böceklerin hiçbiri sümüklüböceğe benzemiyordu, hiçbiri sümüklüböcek gibi donuk renkli, sümüklüböcek gibi hantal değildi, sümüklüböceğin baloya gelmesi ne de olsa

tuhaf kaçacaktı, onu sümüklüböcekle görünce belki de ayıplayacaklardı. Sümüklüböceği baloya götüremezdi.

"Ben baloya gidiyorum bu akşam, senin ne yapacağını soruyorum," dedi.

Sümüklüböcek çok sarsıldı, ama belli etmedi.

"Ben de burada kalırım, seni beklerim," dedi.

"Ama yalnız başına sıkılırsın," dedi kelebek, "ben belki çok geç dönerim."

Sümüklüböcek gülümsemeye çalıştı.

"Seni düşünürsem sıkılmam," dedi.

Kelebek baloya gitti.

Çok eğlendi, çok beğenildi. Kimseleri beğenmeyen yusufçuk böceği bile onunla kaç kez dansetti. Dansederken pırıl pırıl yeşil kanatlarını geriyor, yeşil kılıcını dimdik havaya kaldırıyor, kulağına güzel sözler fısıldıyordu. Kanatları gök mavisi kelebek uyumuyordu, ama peri masallarını andıran düşler görüyordu.

Sabaha doğru, ağaca döndüğü zaman bile bu güzel düşler içinde yüzer gibiydi.

Sümüklüböcek hiç uyumamış, beklemişti. Kelebeğin güzelliğini öven türküler yakarak oyalanmaya çalışmıştı bütün gece, kelebek balodan dönünce hepsini söylemeyi düşünmüştü. Gel gör ki söyleyemedi, dili tutuldu sanki. Üstelik, kelebeğin uykusu vardı, yorulmuştu, hemen uyudu, yusufçuk böceği bu kez de düşünde çıktı karşısına.

Bu hep böyle sürüp gitti. Kelebek bütün gün dolaşıp eğleniyordu, her gece bir başka baloya gidiyor, her baloda el üstünde tutuluyor, hiçbir zaman gece yarısından önce döndüğü olmuyordu. Sümüklüböcekse, kelebek gelir de göremem diye hiç ayrılmıyordu ağaçtan. Kelebek uyurken ninnilerini söylü-

yordu ya türkülerini de söylemeyi göze alamıyordu bir türlü. Sümüklüböcek bir şeylerden korkar gibiydi. Büsbütün zayıflamıştı şimdi, görenler tanıyamazlardı. Ama kelebeği suçlamıyordu, deli gibi seviyordu çünkü. Kelebek de hep yorgun dönüyordu, fazla bir şey konuştukları yoktu. Eski günler neredeydi? Şimdi havadan sudan konuşuyorlardı yalnızca, başka bir şey konuştukları olmuyordu.

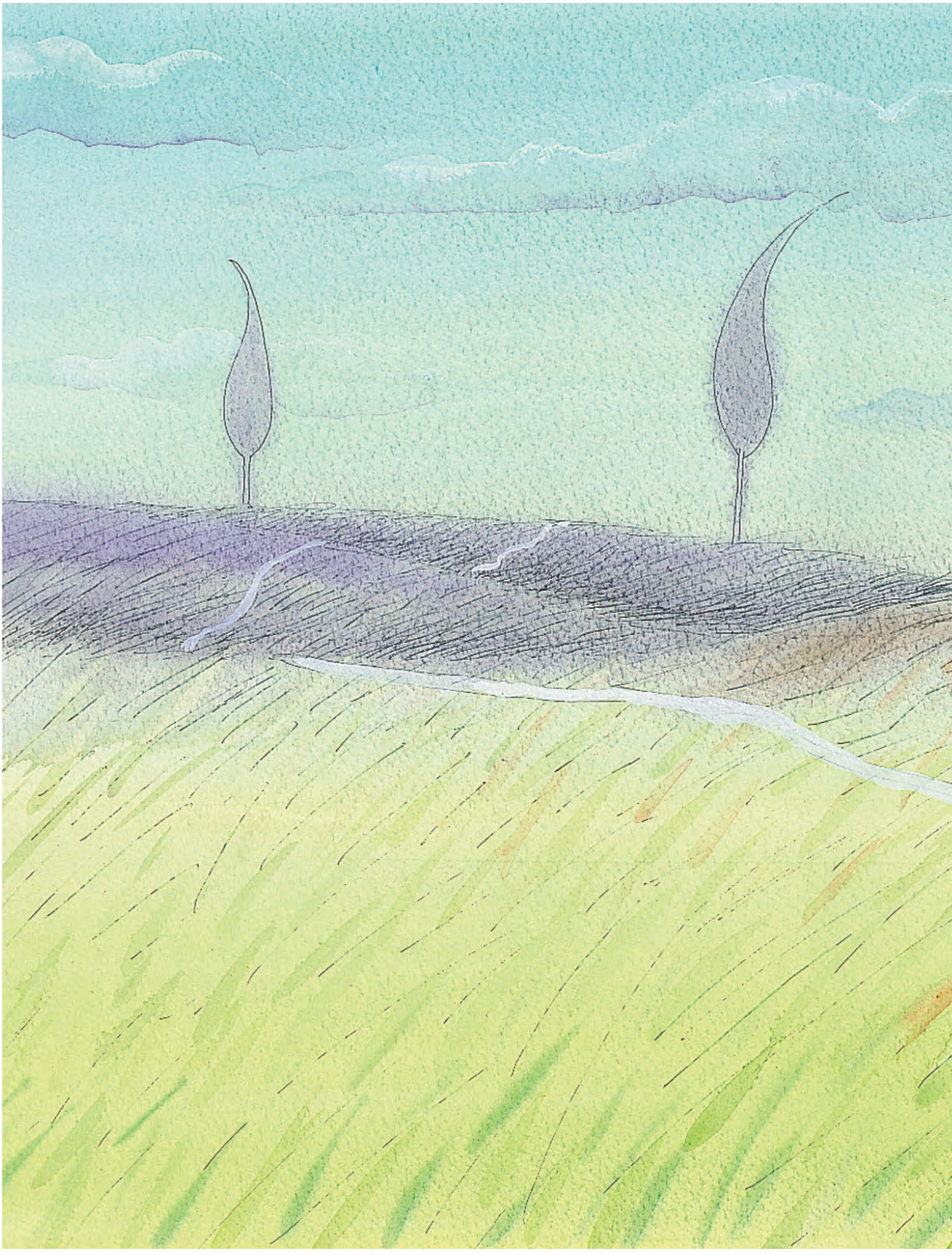
Sümüklüböceğe bunu bile çok gördüler.

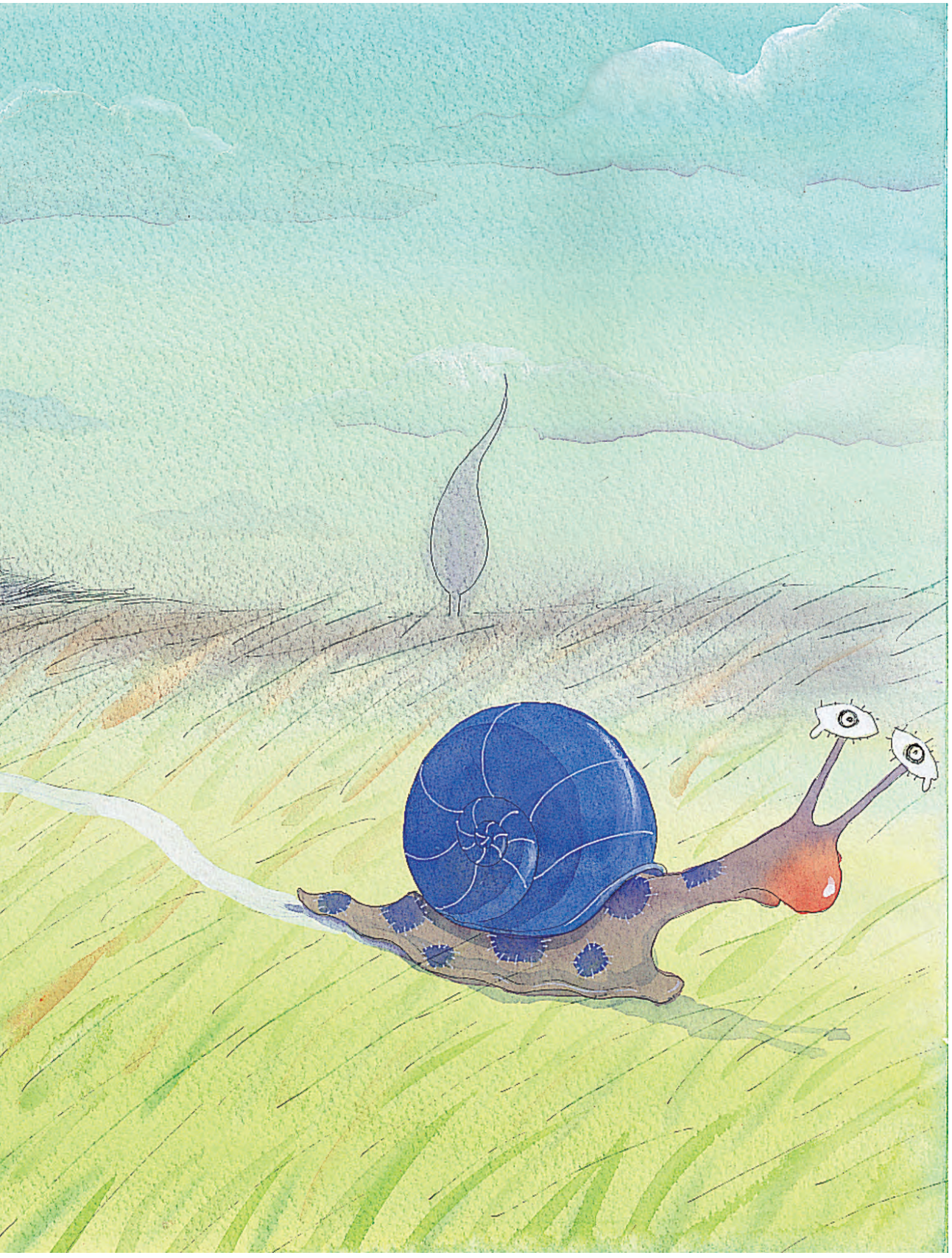
O pırıl pırıl, o renk renk, ama dedikoducu böcekler çok geçmeden bu dostluğu anladılar. Kelebeğe de belli ettiler. Kelebekle sümüklüböceği konuştular. Anasından söz açtılar, güldüler. Onlarla birlikte kelebek de güldü. Donuk rengini alaya aldılar. Kelebek buna gülmedi, o kadar da kötü değildi. Sümüklüböceğe çok şey borçluydu. Donuk renkli sümüklüböcekten bunca şey öğrenmeseydi, bu parlak renkli böcekler arasında böylesine parlayamayacaktı, böyle her sözünü can kulağıyla dinlemeyeceklerdi; hiç kuşkusuz, böylesine güzel olmasında bile sümüklüböceğin büyük payı vardı, sümüklüböcek onu böyle sevmeseydi, bu kadar güzelleşemezdi, sevginin her şeyi güzelleştirdiği sümüklüböceğin bulduğu bir gerçekti. Ama bunların hiçbirini söylemedi dostlarına, sümüklüböceğe acıdığını söyledi yalnız, yoksul bir böcek olduğunu, hiç yüzüne bakmamanın komşuluğa yakışmayacağını söyledi.

"Çok iyisin, çok alçakgönüllüsün, şekerim," dediler.

Ne olursa olsun, sümüklüböcekte dayanacak yürek kalmamıştı artık. Kararını verdi, her şeyi söyleyecekti. Kendine güveni vardı, dürüst böceklere yaraşır bir ömür yaşatabilirdi kelebeğe, onun için kötülükten başka her şeyi yapabilirdi. Kendisini beklediği gecelerde, gündüzlerde yaktığı türkülerin en güzel parçalarını bir araya getirerek uzun, ama alabildiğine güzel bir türkü oluş-

turdu. Bu türküyü söylediği zaman, kelebek her şeyi anlayacak, canevinde duyacaktı. Bekledi, kelebek geldi. Bir yaprağın üstüne kondu. Yağmur sonu göklerini andıran güzelim kanatlarını açıp açıp kapıyordu. Keyfi yerindeydi, pek öyle yorgun da görünmüyordu, tam sırasıydı! Sümüklüböcek yaprağın altına geldi, türküsünü söylemeye hazırlandı, ama tek sözcüğünü bile söyleyemedi.

"Seni seviyorum, kelebek," dedi yalnız.

Kelebek şaşırdı. Akıllı kelebekti, olanların hiçbirini unutmamıştı, çoktan biliyordu, ama gene de şaşırdı işte.

"Nerden belli?" diye sordu.

Sümüklüböcek geçmiş günleri anımsatmaktan utandı. Yalnızca sustu.

"Nerden belli?" diye yineledi kelebek. "Beni sevdiğini nasıl göstereceksin?"

Kelebek ne kadar değişmişti! Sümüklüböceğin gözleri doldu.

"Öl de, öleyim!" diye yanıtladı.

Kelebek uzaklara baktı: Hava kararmaya başlamıştı, baloya geç kalacaktı.

"Ölmek neye yarar o zaman?" diye sordu.

"Seni sevdiğimi göstermeye!" dedi sümüklüböcek.

Kelebek güldü.

"O zaman da beni alamazsın ki!"

"Seni sevdiğimi iyice anlarsın ya! Bu kadarı bana yeter!"

Kelebek uzaklara baktı gene, sonra gözlerini yumdu, şu son günlerde söz ne zaman sevgiden açılsa, aklına yusufçuk böceği geliyordu.

"Ben senden çok daha kolay bir şey isteyeceğim," dedi. "Yusufçukla evlenmemi sağlayabilir misin?"

Kelebek ne kadar da değişmişti! Sümüklüböcek bir an bile duralamadı.

"Elimden geleni yapacağım, bu işi başaracağım!" dedi.

Kelebek baloya geç kalacaktı, uçup gitti.

Sümüklüböcek gidip yusufçuk böceğini buldu. Neler, neler söylemedi? Önce güzel şeylerden, iyi şeylerden başladı. Kelebeğin iyiliğini, güzelliğini övdü ona. Ama yusufçuk böceğinin böyle şeylere karnı toktu. Yusufçuk böceği zengin böcekti, daha da zenginleşmek istiyordu, dünyanın en zengin böceği olmayı koymuştu aklına. Böcekler için de zenginlik renkti. Örneğin yusufçuk böceğinin kanatlarındaki yeşil başka hiçbir böcekte bulunmayan bir zenginlikti. Ama o bununla yetinmiyor, gökkuşağının bütün renklerini ele geçirmek istiyordu. Gökkuşağının bütün renklerini ele geçirdiği zaman böceklerin en zengini olacaktı. O zaman sümüklüböcek kelebeğin kanatlarındaki yağmur sonu mavisini övdü. Gökkuşağı da yağmur sonlarında görünmez miydi?

"Bak, bunu düşünmemiştim! Çok yaşa!" dedi yusufçuk.

Yusufçukla kelebeğin düğününe yoksul, zengin bütün böcekler çağrılıydı. Sümüklüböcek de elbette. Ama bu düğünde kimsecikler göremedi onu, anacığının dizinde ağlıyordu.

Yusufçuk böceği kanatları yağmur sonu göklerini andıran güzel kelebeği alıp bir başka kente gitti. Sümüklüböcek nerdeyse çıldıracaktı. Artık her şey bitmişti, ama düşünmeden edemiyordu ki! Düşündükçe düşünüyor, dertlendikçe dertleniyor, inceldikçe inceliyordu. Çok geçmeden anacığını da yitirdi. Kadıncağız gene bir sabah böcekleri susturmak için bağıra çağıra dışarı çıkmıştı. Adını söyleyemediğim bir böcek uşaklarına emir verdi, sümüklüböceğin anasını iyice dövdüler. Gözleri daha o akşam yumuluverdi. Bütün böcekler rahat bir soluk aldılar, sümüklüböceğin yaşlı anasının sözü bile edilmedi bir daha. Böcekler arasında çok şeyler vardı konuşulacak. Yusufçukla kelebeğin git-

tiği kentten her gün yeni bir haber geliyordu. Şu yusufçuk vefasızın biriymiş, kelebeğin kanatlarındaki bütün maviyi almış, sonra da yüzüstü bırakmış zavallıyı; bir arının yapışkan sarısına tamah etmiş; balayı yolculuğuna çıkmışlar; zavallı kelebeğin nerede olduğu bile belli değilmiş!

Sümüklüböcek bunları duyunca deliye döndü. Önce kelebek gelir diye bekledi. Gelseydi, hiçbir şey sormadan bağrına basacaktı onu. "Kanadının mavisini ne yaptın?" demeyecekti, sümüklüböcek onun mavisini sevmemişti ki.

Kelebek gelmedi. Gelmeyince sümüklüböcek yolculuğa hazırlandı. Demir asa demir çarık, gidecekti, bulacaktı onu, duyulmadık türküler söyleyecekti, mavinin, yeşilin hiçliğini anlatacaktı, avutacaktı onu. Bu yolculuk uzun yolculuktu, belki hiçbir zaman bitmeyecekti. Bunun için, düşüne düşüne kazandığı tüm bilgileri bir araya getirerek oyum oyum yüreğinin biçiminde, sırtında taşıyacağı bir ev yaptı, yola çıktı. Sonra boynuzları büyüdü. Böcekler buna kötü bir anlam verdiler, ama yanılıyorlardı, sümüklüböceğin boynuzlarının ucunda gözleri vardı, yukarılarda kelebeği araya araya büyümüştü boynuzları, buydu işin iç yüzü.

Sümüklüböcek şimdi hâlâ yoldadır, kelebeği arar durur. Yağmur sonlarında bahçenize çıkarsanız, görürsünüz, gözleri göklerde, yürür gider. Belki yağmur sonu gökleri kelebeğin kanatlarını andırdığı için, belki başka bir nedenle. Ne olursa olsun, sümüklüböcek hâlâ gider yolunda. Ama söylenenlerin tersine, budala bir böcek değildir, düşünen bir böcektir yalnızca. Yavaş gitmesi bundandır. Geçtiği her yere parlak bir yol çizer incecikten. Bu parlak yol sümüklüböceğin en güzel düşünceleridir. Bilginler bu parlak yola eğilselerdi, çok şeyler bulabilirlerdi. Ama sümüklüböceği küçük gördüler, eğilmediler yoluna, büyük büyük şeyler aradılar.

Italo Calvino
Deniz Masalları
Kurnazların Kazandığı Masallar
Efsunlu Hayvan Masalları
Azıcık Acıklı Masallar
Efsunlu Masallar
Efsunlu Eşya Masalları
Atlı Masalları
Azıcık Korkutan Masallar
Güldüren Masallar

Tahsin Yücel
Anadolu Masalları

Tahir Alangu
Billur Köşk Masalları
Kediler Padişahı
Keloğlan Masalları

Orhan Veli
Nasrettin Hoca Hikâyeleri
La Fontaine'in Masalları

Adnan Binyazar
Dede Korkut

Jacob Grimm ve Wilhelm Grimm
Grimm Masalları

YAPI KREDİ YAYINLARI / HALK EDEBİYATI